MAGYARORSZÁGI
EVANGÉLIKUS EGYHÁZ
Északi Egyházkerület

2016

KERÜLETI KRÓNIKA

Életképek a Magyarországi Evangélikus Egyház
Északi Egyházkerületének életéből

Tartalom

Előszó 1

Egyházkerületi események 2

Az egyházmegyék életéből 9

- Borsod–Hevesi Egyházmegye 10
- Budai Egyházmegye 16
- Dél-Pest Megyei Egyházmegye 22
- Észak-Pest Megyei Egyházmegye 32
- Hajdú–Szabolcsi Egyházmegye 37
- Nógrádi Egyházmegye 46

Oktatási és diakóniai intézmények eseményei 54

Külügyi kapcsolatok és események 63

Események a püspöki hivatalban és egyéb szolgálatok és ökumenikus kapcsolatok 69

Az egyházkerület elnökségének jelentései 75

Személyi változások az Északi Egyházkerületben – 2016 85

Egyházkerületi és reformációi munkaterv 2017–2018 87

Előszó

A reformáció kezdetének ötszázadik évfordulójának évében több alkalom és esemény adódik, hogy a reformáció örökségeit és értékeit újra számba vegyük. Egyúttal pedig fel is tehetjük a kérdést, hogy vajon miként valósul meg az egyház megújulása a mi korunkban. Az évente megjelenő *Kerületi krónikán*ak nem célja az, hogy ekkora távlatokba tekintsen vissza, arra mégis elegendő lehet, hogy a 2016-os jubileumi „küszöbévre" visszanézve lássa az olvasó azt, hogy egyházunkban milyen mozzanatokat eleveníthetünk fel az ünnepi évben. Mindezek egyének és közösségek emlékei, amelyek között talán akad olyan, amely egy volt a sok közül, mások pedig kiemelt és meghatározó pillanatok voltak; vannak hosszú évek óta tartó hagyományok és új alkalmak; hitet és közösséget építő események – felfedezhetők bennük egyházunk szép pillanatai és talán a megújulás jelei is. Ezért is vagyunk külön hálásak, hogy a legutóbbi számhoz hasonlóan most is sokan érezték úgy: az új kiadványhoz hozzájárulnak azzal, ha ezeket megosztják a hittestvérekkel is. Egyúttal pedig köszönjük az esperesektől kapott igehirdetéseket, amelyek lelki tartalommal is bővíthették az egyházmegyék életét bemutató fejezeteket.

Nagy örömmel adjuk tehát közre a 2016-os évi *Kerületi krónikát*, amelyben reménység szerint a kedves olvasónak nem kell mindenképpen ötszáz évet visszaemlékezni, hogy láthassa: Isten megújító munkája továbbra is zajlik a gyülekezetek, intézmények és szervezetek életében, amelyekben az evangélium szolgálata és megélése érhető tetten.

Továbbra is hálásak vagyunk a Luther Kiadónak, valamint az *Evangélikus Élet*nek és az *evangelikus.hu*-nak, hogy ismét hozzájárultak ennek a kiadványnak az előkészítési és szerkesztési munkálataihoz. Ezúton pedig még egyszer köszönjük a gyülekezetek, lelkészek és esperesek hozzájárulását, a név nélkül megjelenő, általuk beküldött szövegeket és fotókat, valamint a szerkesztésben részt vevő további munkatársak hűséges fáradozását.

Testvéri köszöntéssel:

Dr. Fábri György
egyházkerületi felügyelő

Dr. Fabiny Tamás
püspök

Conservando et Renovando

„Hiszen a te szolgáid ők, és a te néped, akiket megváltottál nagy erőddel és hatalmas kezeddel! Ó, Uram, legyen figyelmes a füled szolgád imádságára és szolgáid imádságára, akik boldogok, hogy félhetik a te nevedet!” (Neh 1,10–11a)

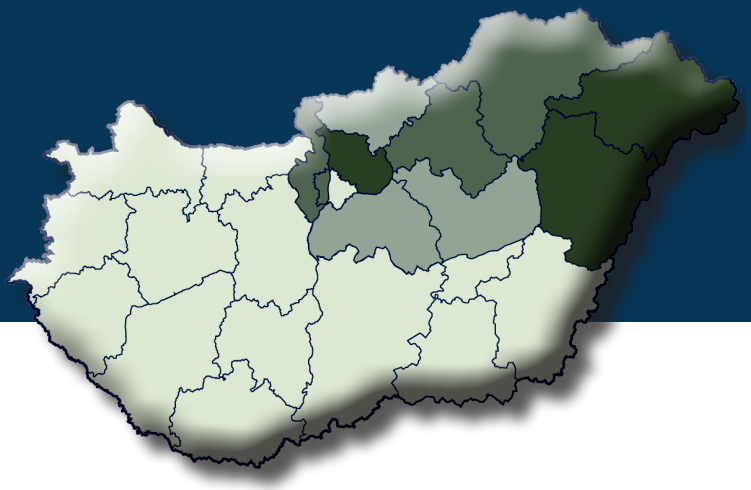

Egyházkerületi események

Irgalom és vigasztalás

Rembrandt *A tékozló fiú hazatérése* című festménye hozzájárulhat 2016 igéje mélyebb rétegeinek megértéséhez. Ebben Isten ezt mondja: *„Ahogyan az anya vigasztalja fiát, úgy vigasztallak én titeket”* (Ézs 66,13). Ahogy az anya? Hiszen a képen csak férfiakat látunk! A térdeplő fiút, aki éppen hogy csak hazavonszolta testét és lelkét, és elsuttogta vagy elhörögte a bűnvallásnak ezt a mondatát: *„Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened, és nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezzenek…”* (Lk 15,21). A kép jobb szélén ott áll még a nagyobb fiú a maga önigazságában. Ő úgy érzi, neki nincs miért letérdelnie, hiszen ő tett szívességet azzal, hogy otthon maradt. Ő az, aki az evangélium szerint apjának csak úgy beszél testvéréről, hogy „ez a fiad” (Lk 15,30), amivel azt sugallja: én megszakítottam vele a viszonyt, hiszen itt hagyott bennünket. Ha te vénségedre olyan bolond vagy, hogy visszafogadod őt, akkor az a te dolgod, de nekem ő nem testvérem… Válaszában az apa majd finoman, de egyértelműen helyre teszi az elkülönülésnek ezt a dacos szándékát, amikor mégiscsak az „ez a te testvéred” (15,32) fordulatot használja mintegy egymásnak ajándékozva a két fiút. Sőt önmaga is kapcsolatot akar ápolni mindkét fiával, ezért a csökönyös „nagy testvérnek” is elébe megy, és kérleli őt. A Lk 15,28-ban szereplő *parakaleó* ige azt jelenti, hogy vigasztal! Az evangélista szinte kiegészíti az ézsaiási mondatot: Ahogy az apa vigasztalja fiát, úgy vigasztallak én titeket…

Rembrandt képén az apa egy idős ember, valóságos pátriárka, akinek megrendültségét jól ábrázolja a művész. Az édesanya nincs a képen. Későbbi alkotók talán érezték ennek hiányát, ezért *Apokrif* című versében például Pilinszky János is úgy ábrázolja a hazatérésnek ezt a megrendítő jelenetét, hogy „öreg szülők” fogadják vissza tékozló gyermeküket: „már jönnek is, már hívnak is, szegények / már sírnak is, ölelnek botladozva”. A francia André Gide *A tékozló fiú visszatérése* című, 1907-ben írt prózakölteményében is megjelenik az anya, aki ilyen gyengéden beszél fiához: „Milyen jó neked félig elfekve üldögélő anyád lábainál, térdei közé rejtve homlokod, érezni, amint simogató keze alatt meghajlik lázongó nyakad!” A várakozásnak a példázatmagyarázatban sokat kidomborított feszültsége is ott vibrál az édesanya szavaiban: „Egy percre sem adtam föl soha a reményt. Elalvás előtt minden este arra gondoltam: ha ma éjszaka jön, ki tudja-e majd nyitni a kaput? És sokáig nem aludtam el. S minden reggel, mielőtt még egészen felébredtem volna, arra gondoltam: nem ma van-e a napja, hogy visszatér? Aztán imádkoztam. Annyit imádkoztam, hogy vissza kellett térned.”

Talán a hétköznapok tapasztalata és az ember harmónia iránti igénye teszi, hogy a példázatban szeretnénk az édesanyát is megtalálni.

Alig észrevehető, de egyértelmű módon Rembrandt is kifejezésre juttatja ezt. Az apa két keze nyugszik a fiú két vállán. A bal kéz kifejezetten férfias: ezzel az apa nemcsak megérinti, de tartja is a fiút, hogy az össze ne zuhanjon. A jobb kéz a maga hosszabb ujjaival viszont kifejezetten nőies. Lágy és gyöngéd. Szinte simogat. Vigasztal.

Ez a semmi máshoz nem hasonlítható, egészen különleges, talányos „szent jobb” azt sugallja, hogy Istenben ott rejtőzik a gyengéd nőiség is. Őt nemcsak olyan férfias metaforákkal ábrázolhatjuk, mint úr, király vagy atya, hanem egészen nőies módon is. Akár úgy, hogy adott esetben a gyermekét simogató édesanyához hasonlítjuk őt.

Nemcsak Rembrandt ilyen merész, de már Ézsaiás próféta is. *„Ahogyan az anya vigasztalja fiát, úgy vigasztallak én titeket…”* Két igeverssel korábban még szókimondóbban ír Jeruzsálemmel kapcsolatban: *„Mert jóllakásig szophattok vigasztalást nyújtó emlőjéből. Gyönyörködve szívhatjátok telt mellét”* (Ézs 66,11). A két ige (66,11 és 13) közelsége elgondolkodtató. Mindkettő az anyaság képét használja: az első esetben a szent várossal, a másodikban a szent Istennel kapcsolatban. Az Ószövetségben Isten, aki a Sionon lakik, gyakran azonosítja magát Jeruzsálemmel (2Krón 6,6; Ez 48,35; Jóel 4,21). Ezért nem érzem az ige kiforgatásának, ha a Jeruzsálem és Isten iránti vágyódást összekapcsoljuk. A kiszolgáltatott ember csak Jeruzsálem emlőin nyugszik meg. Ezzel mintegy Isten keblére hajtja fejét. Szép énekünk szavával: „Isten szívén megpihenve…”

Innen pedig már csak egy lépés, hogy az új Jeruzsálem, az anyaszentegyház iránt vágyódjunk.

A svéd filmrendező, Ingmar Bergman munkáiban mindig a vigasztalan emberi sors és a kétségbeesett istenkeresés kap egészen megragadó képi világot. A *Suttogások és sikolyok* című filmben a súlyos beteg Ágnes sehol nem lel nyugalmat. Annának, a gyermekét korábban elvesztett szolgálónak a fizikai közelsége hoz csak békét számára. Aki látta a filmet, tudja, hogy legkisebb homoerotikus tartalma nincs annak a jelenetnek, amint Anna a blúzát kibontva átkarolja a beteg asszonyt. Az íróként is kiváló Bergman így fogalmaz a forgatókönyvben: „Óvatosan átöleli a beteget, érthetetlen vigasztaló szavakat suttog a fülébe, ringatja, csókolgatja, szorosan átölelve tartja. Ágnes elmerül Anna gyengédségében, megnyugszik, elkínzott testében enyhül és felenged a merev feszültség. – Milyen jó vagy – suttogja. – Milyen jó is vagy. – Anna nedves, nagy keze a beteg arcát és fejét simogatja. Aztán egymás karjaiban elalszanak mind a ketten."

Milyen jó vagy! – suttogjuk a mi Istenünknek. Rembrandt képe az irgalomról szól. Isten édesanyaként vigasztal bennünket. Héberül az irgalom *rahamim*: a szó az anyaméhvel függ össze. *„Ahogyan az anya vigasztalja fiát, úgy vigasztallak én titeket."* Krisztusban persze nincs sem férfi, sem nő (Gal 3,28). Benne csak irgalom van. Jézus Isten irgalmasságának az arca.

Dr. Fabiny Tamás püspök

(Megjelent az *Evangélikus Élet* 2016. január 10-i számának *Égtájoló* rovatában)

„A Kéz, a Név és az Áldás” – hivatásgondozó huszonnégy óra lelkészek számára

Balatonszárszó, 2016. február 22.

Második alkalommal szervezte meg az Északi Evangélikus Egyházkerület jubiláló lelkészei számára a hivatásgondozó napokat. A Balatonszárszón tartott alkalomra öt, tíz, tizenöt... harmincöt éve szolgáló lelkészek kaptak meghívót. A résztvevők dr. Varga Gyöngyi egyetemi docens (Evangélikus Hittudományi Egyetem) és dr. Percze Sándor győr-ménfőcsanaki lelkész iránymutatásával, testvéri körben foglalkoztak szolgálatuk örömeivel és buktatóival. Az elmélyült

beszélgetések lehetőséget adtak arra, hogy ki-ki Isten és ember előtti felelősséggel végiggondolja hivatását. A kreatív formák, az igeközösség, a csend, a közös úrvacsora és az ismét felhangzó ősi *Confirma*-ének mind hozzájárulhattak ahhoz, hogy a huszonnégy órás együttlét után a lelkészek hitükben és szolgálatkészségükben megerősödve térjenek vissza az őket váró közösségekbe.

Mozgalmas év, nem szűnő kihívások – Kerületi közgyűlés északon

Fót, 2016. április 22.

Az Északi Evangélikus Egyházkerület közgyűlése 2016. április 22-i, fóti tanácskozásán megismerhette a tisztségviselők éves jelentéseit, és tájékozódhatott a 2016-os év kiemelt eseményeiről. Szebik Imre nyugalmazott püspök áhítatát követően Cserhátiné Szabó Izabella püspökhelyettes, a vendéglátó gyülekezet lelkésze köszöntötte a megjelenteket, majd Simon Eszter felügyelő mutatta be a gyülekezet arculatát. Ezt követték a tisztségviselők éves jelentései, melyekben többek

között téma volt a menekültkérdés és az ezzel kapcsolatos diakóniai munka, a keresztény közösségek egységének óvása, a lelkészutánpótlás és a lelkészi életpályamodell. A komplex társadalmi kihívások között végzett szolgálattal kapcsolatban a felügyelői jelentés szavai jelenthetnek útmutatást: „Kétezer évvel Krisztus után, ötszáz évvel a reformáció kezdete után, közel három évtizeddel az egyházi felszabadulásunk után ideje volna magunkra találnunk – ez viszont csak akkor fog sikerülni, ha nem magunkat, hanem Krisztust keressük.”

A föld sója és missziói nap

Budapest, 2016. július 7–10.

Az Északi Egyházkerület missziói napját 2016-ban egy többnapos nemzetközi találkozó keretein belül szervezték meg. A Magyarországi Evangélikus Egyház szervezésében ugyanis Budapest adott otthont a 25. évfordulóját ünneplő Közép-Európai Keresztény Találkozónak, amelynek ezúttal az ismert jézusi mondatot választották mottójául *Máté evangéliumá*ból: *„Ti vagytok a föld sója”* (Mt 5,13). A rendezvényen összesen több mint száz programra (pódiumbeszélgetés, koncert, bibliatanulmány stb.) látogathattak el a résztvevők. Tovább színesítették a programpalettát, illetve a lelki feltöltődésre szánt lehetőségek számát a péntek esti kóruselőadások és a vasárnapi istentiszteletek is, amelyeknek tizenkét különböző gyülekezet biztosított helyszínt.

A központi helyszín a Tüskecsarnok volt, ahol a nyitó istentiszteleten Gáncs Péter elnök-püspök,

míg a szombat esti záró istentiszteleten dr. Fabiny Tamás püspök szolgált. A gazdag programokon látogatást tett Martin Junge, a Lutheránus Világszövetség főtitkára. Az egyik leglátogatottabb és talán egyik legizgalmasabb beszélgetés vendégei közéleti és egyházi vezetők voltak – köztük Prőhle Gergely helyettes államtitkár, egyházunk országos felügyelője, Balogh Zoltán emberierőforrás-miniszter és dr. Heinrich Bedford-Strohm bajor püspök –, akik az európai egyházak jövőjéről és szerepéről, valamint az európai menekültkérdésről beszélgettek.

Az eredetileg hat részt vevő országon kívül – Lengyelország, Németország, Csehország, Magyarország, Ausztria és Szlovákia – más régiókból is érkeztek résztvevők: Vietnamból, Svédországból és az Egyesült Államokból. Cselovszkyné dr. Tarr Klára, a Magyarországi Evangélikus Egyház Külügyi Osztályának vezetője és a találkozó fő szervezője elmondta, hogy az eseményen igyekeztek a szellemi és a közösségi programoknak egyformán teret engedni.

A találkozó keretén belül *Építkezés élő kövekből* címmel rendezték meg az Északi Evangélikus Egyházkerület programját. Ezen dr. Fabiny Tamás püspök és dr. Fábri György egyházkerületi felügyelő párbeszéde hangzott el az egyházkerület prioritásairól, majd három teljesen különböző település (Nagycserkesz, Budakeszi és Szolnok) evangélikus egyházközségeinek képviselői mutatták be gyülekezetépítésüknek egy-egy olyan területét, amely inspirációt jelenthetett másoknak is. Az alkalmon énekkel szolgáltak a nyírtelki Filadelfia Evangélikus Egyházközségből érkező gyülekezeti tagok, akik a nap folyamán a sportcsarnokon kívül felállított egyházkerületi standnál is biztosították a jó hangulatot.

Közös ordinációs előkészítő megbeszélés a Déli és az Északi Egyházkerületben

Budapest, 2016. június 13.

A Déli Egyházkerületben 2016 nyarán négy, az Északi Egyházkerületben pedig egy ordinálásra kerül sor. Gáncs Péter és dr. Fabiny Tamás püspökök június 13-én közösen hívták félnapos konzultációra a lelkészjelölteket az északi püspöki hivatalba, hogy lelkészi szolgálatuk megkezdése előtt közösen csendesedjenek el. A lelki tartalom mellett gyakorlati tudnivalókról is beszélgettek a jelenlévők. A konzultáción az öt lelkészjelölt kezébe vehette a teológiára való jelentkezésekor írt motivációs levelét. Ennek jegyében beszélgettek az elhívási történetükről, a szolgálatba indulás előtti érzéseikről.

Ordinációs időpontok 2016-ban a Déli és az Északi Egyházkerületben:

- Hajduch-Szmola Patrik – Bp. Fasor, 2016. június 18. 11.00 (hatodév: Csömör, mentor: Johann Gyula)
- Kárnyáczki Eszter – Dabas-Gyón, 2016. július 3. 17.00 (hatodév: Hévízgyörk, mentor: Lindákné János Zsuzsanna)
- Kasza Gábor – Orosháza, 2016. június 25. 10.00 (hatodév: Soltvadkert, mentor: Homoki Pál)
- Szöllősi István Sándor – Orosháza, 2016. június 25. 10.00 (hatodév: Cinkota, mentor: Vető István)
- Zahorecz Pál – Kecskemét, 2016. augusztus 27. (hatodév: Maglód, mentor: Németh Mihály)

A közös előkészítő apropóját az is adta, hogy Kárnyáczki Eszter és Szöllősi István Sándor júniusban házasságot kötöttek, így szolgálatukat közösen kezdték meg az Északi Egyházkerületben nyíregyházi iskolalelkészekként.

Élményekkel teli befogadás – sikeres volt a bánki országos tábor

Bánk, 2016. július 4–10.

Újra eljött a nyár, és újra kinyitotta kapuit az Északi Egyházkerület által is támogatott bánki országos tábor. Nem túlzás azt mondani, hogy nagyon várták már a fiatalok és a szervezők is. Nemcsak azért, mert ismét izgalmas programokkal várták a 12–18 éves evangélikus fiatalokat, hanem azért is, mert az évek alatt barátságok alakultak ki az ország számtalan evangélikus közösségéből érkező fiatalok között.

A szervezők a *Tékozló fiú* történetét állították a tábor tematikájának középpontjába, így a fiatalok a példázat alapján beszélgettek az elkényeztetettségről, a nagyvilági életstílusról, a megalá-

zottságról, a visszatérés lehetőségéről és végül a befogadás csodájáról, valamint arról, hogy Isten mindig lehetőséget ad a közeledésre, a vele való találkozásra. A délelőtti programok közül meghatározó élményt nyújtott egy drogprevenciós csoport előadása, akik némajáték keretében mutattak be rövid színdarabot az emberi függőségekről és Krisztus szabadításáról. Máskor – egy kicsit eltérve a tematikától – a csoportoknak egy püspököt kellett elképzelni és lerajzolni. Vendégként Fabiny Tamás püspök érkezett a gyerekek közé, akik bemutatták alkotásaikat, amelyek egyúttal kérdéseket is felvetettek arról, hogy ki is valójában a püspök.

A tábor vezetői minden évben nagy erőkkel készülnek. Céljuk az volt, hogy a tábor egyszerre lehessen befogadó közeg azon fiatalok számára,

akik először találkoznak Istennel, és egyszerre legyen élmény olyan táborozóknak is, akik konfirmációjuk után talán épp a rájuk koncentráló figyelmet és programokat hiányolják otthoni gyülekezeteikben. Adja Isten, hogy a következő nyáron újra összegyűlhessen közel száz fiatal Bánkon!

Az éneklés ünnepe ragyogó őszi napfényben – kórustalálkozó az Északi Evangélikus Egyházkerületben

Budapest, 2016. október 22.

Hármas eseményt tartottak az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnáziumban: az Északi Egyházkerület gyülekezeti énekkarainak találkozóját, az országos kórustalálkozóra készülve válogatót, valamint a 2016. évi korálünnepet. A programot dr. Roncz Béla – a gimnázium igazgatója, valamint az Észak-Pest Megyei Egyházmegye felügyelője –, dr. Ecsedi Zsuzsa – az esemény felelős szervezője – és dr. Fabiny Tamás püspök köszöntő szavai nyitották meg. A köszöntések között a házigazda intézmény kórusa szolgált énekével, Szabó Andrásné vezetésével. A nap során elhangzott kórusművek repertoárja a zenetörténet egészét

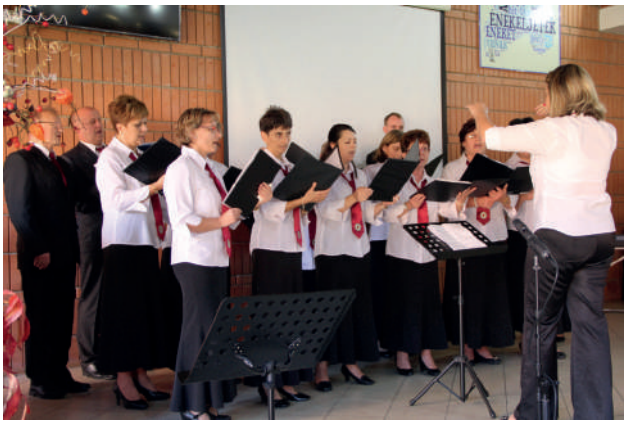

átfogta, a gregoriántól kezdve egészen a kortárs zeneszerzők műveiig és az előadói apparátusok is változatosságot mutattak. A válogató után a háromfős zsűri – dr. Kinczler Zsuzsanna, Kendeh Gusztáv és Szebik Attila – egyetértett abban, hogy egy ilyenfajta kórustalálkozónak nem lehet feladata az összehasonlítás és rangsorolás. Mégis döntést kellett hozniuk hét jelentkező közül. Az országos találkozóra a maglódi Magdala kórust (vezető: Simon Barbara), a kelenföldi evangélikus gyülekezet énekkarát (vezető: dr. Bence Gábor) és a miskolci Luther kórust (vezető: Halmainé Ujvári Mária) javasolták.

„Állj a lábadra!” – ülésezett az Északi Egyházkerület közgyűlése

Budahegyvidék, 2016. november 11.

A budahegyvidéki gyülekezetben tartott ülés Mekis Ádám áhítatával kezdődött. A szántóföldbe rejtett kincs példázatából kiindulva az esperes hirdette, hogy az Istentől ajándékul kapott kincs felett érzett öröm betöltheti életünket. Az egyházkerületi elnökségi beszámoló keretében Fabiny Tamás püspök reflektált a Ferenc pápa és a Lutheránus Világszövetség vezetése részvételével tartott lundi találkozóra. Fábri György felügye-

lő statisztikai és népmozgalmi adatok elemzése alapján jelölt meg lehetséges új irányokat az egyházszervezet és gazdálkodás területén: tervszerű gyülekezetplántálás, a lelkészutánpótlás és az egyházfenntartás újszerű modelljei.

A lelkészutánpótlással összefüggésben Bence Imre esperes ismét felhívta a figyelmet a gyülekezeti tagok keresztelést követő nyomon követésének kérdésére.

A közgyűlés határozott arról, hogy részletes adatok alapján, települési lebontásban kell elemezni a gyülekezetek állapota, a finanszírozhatóság és a plántálhatóság összefüggéseit, valamint kezdeményezték az Országos Irodánál a nyomon követés és az egyházfinanszírozás kérdéseinek áttekintését az ismert külföldi példák alapján.

Az országos bizottságokban történt üresedések kapcsán a közgyűlés Ratkay Dorottyát jelölte a Gyermek- és Ifjúsági Bizottság, Réti Lászlót pedig a Nevelési és Oktatási Bizottság tagjává.

Új parókus lelkészt köszöntöttek az Északi Evangélikus Egyházkerületben

Budapest, 2016. november 24.

Bajnóczi Mária, a miskolci Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola beosztott lelkésze

sikeres parókusi vizsgát tett a meghirdetett őszi alkalmassági vizsgálaton. A jelölt a szóbeli meghallgatáson, a törvényben foglaltak alapján négyfős bizottság – dr. Fabiny Tamás püspök, Buday Barnabás esperes, Szilák-Túri Krisztina lelkész és Bak Péter felügyelő – előtt bizonyította, hogy önálló gyülekezeti szolgálat végzésére alkalmas. A vizsgálat végeztével a jelölt egyhangú igen szavazatot kapott a bizottságtól. Fabiny Tamás különösen örült annak, hogy meglátása szerint Mária korábbi szolgálati helyein szerzett tapasztalatai jól hasznosultak, és több visszajelzés alapján is nagyon a helyén érzi őt jelenlegi iskolalelkészi szolgálatában.

Találkoztak az Északi és a Déli Evangélikus Egyházkerületek nyugalmazott lelkészei

Budapest, 2016. december 2.

December másodikán hagyományos adventi találkozójukon gyűltek össze az Északi és a Déli Evangélikus Egyházkerületek nyugalmazott lelkészei. Az oldott hangulatú alkalom házigazdája Bence Imre esperes volt. A találkozónak évről évre otthont adó Evangélikus Középiskolai Kollégium diákjai és vezetője idén is zenés műsorral és közös énekléssel szolgáltak.

A reformáció ötszázadik évfordulójára készülve Fabiny Tamás püspök a lundi élményeiről, valamint a Vatikán és a Lutheránus Világszövetség közös nyilatkozatának jelentőségéről tartott beszámolót, amit sok hozzászólás és kérdés követett. A találkozó – Gáncs Péter püspök gondolatai után – jóízű ebéddel ért véget.

„Ezért nincs hiányotok semmiféle kegyelmi ajándékban, miközben a mi Urunk Jézus Krisztus megjelenését várjátok, aki meg is erősít titeket mindvégig, hogy feddhetetlenek legyetek a mi Urunk Jézus Krisztus napján. Hűséges az Isten, aki elhívott titeket az ő Fiával, Jézus Krisztussal, a mi Urunkkal való közösségre.” (1Kor 1,7–8)

Az egyházmegyék életéből

Borsod–Hevesi Egyházmegye

Buday Barnabás esperes igehirdetése

Arnót, 2016. október 23.
Szentháromság ünnepe utáni 22. vasárnap

„Akkor Péter odament hozzá, és ezt kérdezte tőle: Uram, hányszor kell megbocsátanom az ellenem vétkező testvéremnek? Még hétszer is? Jézus így válaszolt: Mondom neked, nemhogy hétszer, hanem még hetvenszer hétszer is. Ezért hasonló a mennyek országa ahhoz a királyhoz, aki el akarta számoltatni a szolgáit. Amikor hozzákezdett, egy olyan embert vittek elé, aki tízezer talentummal volt adósa. Mivel nem volt miből fizetnie, megparancsolta az úr, hogy adják el őt és feleségét, gyermekeit és mindenét, amije van, és úgy fizesse meg. A szolga ekkor leborult előtte, és így esedezett: Légy türelemmel irántam, és mindent megfizetek neked. Az úr pedig megszánta a szolgát, elbocsátotta, és elengedte az adósságát. Amikor azonban kiment az a szolga, találkozott egyik szolgatársával, aki száz dénárral tartozott neki. Megragadta, fojtogatni kezdte, és ezt mondta neki: Fizesd meg, amivel tartozol! Szolgatársa ekkor leborult előtte, és így kérlelte: Légy türelemmel irántam, és megadom majd neked. De az nem engedett, hanem elmenve börtönbe záratta őt, amíg meg nem fizeti a tartozását. Amikor szolgatársai látták ezt, nagyon felháborodtak. Elmentek, és jelentették uruknak mindazt, ami történt. Akkor magához hívatta őt ura, és így szólt hozzá: Gonosz szolga, elengedtem minden tartozásodat, mivel könyörögtél nekem. Nem kellett volna neked is megkönyörülnöd szolgatársadon, amint én is megkönyörültem rajtad? És ura haragjában átadta őt, hogy kínozzák, amíg meg nem fizeti neki az egész tartozását. Így tesz majd az én mennyei Atyám is veletek, ha szívetekből meg nem bocsátotok, mindenki az ő testvérének.” (Mt 18,21–35)

Keresztény gyülekezet, testvéreim az Úr Jézusban!

Mindannyian tudjuk, hogy keresztény emberként mi a feladatunk. Egészen egyértelműen állítja elénk a gonosz szolgát Jézus: akinek tízezer talentum tartozását nem kell megadnia: azaz megkapta az egészet ajándékul. Ő pedig képtelen a társával hasonlóan tenni – még úgy is, hogy a másiknak elenyésző összeget kellene fizetnie, a saját tartozását tekintve.

A talentum körülbelül hatezerszer ért többet, mint a dénár, a napi fizetőeszköz. Tízezer talentum értéke – azaz körülbelül tízezerszer hatezer, azaz hatvanmillió dénár, azaz hatvanmillió napi munkabér – van szembeállítva száz dénárral, azaz száznapi munkabérrel. Ha ötezer forinttal is számoljuk a napi munkabért, akkor is háromszázmilliárd forint áll szemben az ötszázezer forinttal. Hatszázezerszeres a tartozás!

(Magyarország államadóssága nyolcvanmilliárd euró. 25.000.000.000.000 Ft)

Ha kicsit eljátszunk a tényekkel, mentve ezt a nagyon gonosz szolgát: talán arról van / lehet itt szó, hogy a gonosz szolga mintha állami alkalmazott lenne, aki a királynak, azaz az államnak okozott ekkora pénzügyi bukást. Nem sikerült egy nagyszabású projekt. Háromszázmilliárd forint egy hosszú autópályaszakasz kiépítése, egy nagy, modern kórház felépítése... Ugyanakkor mint magánember kölcsönadott valakinek félmillió forintot – és hosszú hetek óta várja, hogy törlesszen neki adósa.

Persze Jézus nyilván nem azért mondja ezt a példázatot, hogy valós történeti eseményekre burkolva utaljon. Nyilvánvaló, hogy a túlzott értékek az ember szívtelenségére akarnak rávilágítani. Hogy mindenki egyetértően bólogasson: valóban,

kegyetlen dolog a másiknak nem megbocsátani azután, hogy ő maga éppen miből menekült ki.

A problémák ott kezdődnek, hogy vajon magunkra ismerünk-e a gonosz szolgában, mint aki felmérhetetlenül, átláthatatlanul sokkal tartozunk Istennek? Vajon miért kellene magunkat ennyire eladósodottnak hinnünk?

De aki megoldja ezt a rejtélyt, az erőhöz jut. Aki naponta megéli, hogy felszabadult kifizethetetlen, nyomasztó terhe alól, az hasonlóan tud eljárni azokkal szemben, akik őt bántják.

Hányszor kell megbocsátani? – kérdezi Péter. Sokszor? Hétszer? Nem sokszor, hanem számolatlanul sokszor. Még akkor is, ha már rég lejárt a négyszázkilencven. Amikor azt hisszük, hogy a másik réges-rég kimerítette ezt a lehetőséget. (Izgalmas lenne egyébként valóban szembenézni ezzel: milyen gyakran gondoljuk a másik felet sokkal jobban eladósodottnak irányunkban.)

És a megbocsátás kötelezőségének megértése után jönnek a kérdések: hogyan kell megbocsátani? Bocsánatkérés és töredelem, bűnbánat, aztán ennek a megvallása, helyreállítás és büntetés együtt.

De a mai ünnepnapon különösen is izgalmas ez a kérdés. A mi bocsánatadásunkhoz mindenképpen kell a másik bocsánatkérése? Megbánó magatartása? Mi van, ha a másik félnek esze ágában sincs magát velünk szemben rosszul érezni? Mi van, ha folyamatosan folytatja azt a magatartást, amivel minket bánt, amit nekünk meg kellene tudni bocsátani?

Mi van akkor, amikor évekre, évtizedekre előre meghatározó cselekedet az, ami bánt bennünket? Hogyan lehet megbocsátani például a népirtást a benne szenvedőknek? Amikor városok lakosságának felét gyűjtik össze és irtják ki? Abaújszántó, Tállya lakosainak fele zsidó volt. A felszabadult lakásokat örömmel birtokba vette a szegényebb népréteg, és talán máig benne is lakik… Hogyan lehet azt megbocsátani, ahol nincs helyreállítás és bocsánatkérés?

Hogyan lehet élni és élni akarni, amikor tudom, hogy másokkal, családtagokkal, általam szeretett emberekkel méltánytalanság történt? Még eltemetni se lehetett őket, amikor meghaltak: az utcai harcokban elesett gyerekek, a tömegsírban fekvő katonák hozzátartozóiként hogyan lehet tovább élni? Vagy a megoldás a felejtés? Hogy a második generációnak már nem fáj a nagyapákat ért verés? Mert a sírhantok besüllyedésével az embereket is elfelejtjük?

És mit jelent a megbocsátás? Igaz – azaz valódi, valóban igaz tartalmú? – az a mondás, hogy megbocsátok, de nem felejtek? Hiszen emlékeznünk kell! Az utókor könnyelműsége, amikor a nagyszülők, dédszülők fájdalmával nem törődik. Az utókor feladata feloldani az egykori ellentéteket, nem megspórolni a meg nem beszélt ügyek rendezését. Hinni abban, hogy lehet egyetértésben élni! Az utókor – a hálás utókor – dolga leszűrni a tanulságot, hogy a mások élete ára ne legyen kicsinnyé, hogy ne kelljen elkövetnünk megint ugyanazokat a hibákat.

A sokféle megoldás között, amelyekkel emberek az őket ért fájdalmakra reagálnak, a jézusi megoldás a lehetséges megoldás. A bezárkózás, a depresszió, az ön(el)emésztés helyett a felszabadulás lehetőségét hordozó megbocsátás. Amikor elengedem a másikkal szembeni rossz érzésemet – nem azért, mert nem akarom őt komolyan venni, hanem mert ez az én utam, hogy ne tudjon bántani a gonoszság. Hiszen tudom, hogy engem annyira szeret az Isten, hogy elengedte mindazt, amit nem tudnék neki visszafizetni.

Aki naponta megéli, hogy felszabadult kifizethetetlen, nyomasztó terhe alól, az hasonlóan tud eljárni azokkal szemben, akik őt bántják…

Illyés Gyula: *Szörnyű fegyver*

Minden ütésed, átkod / Hiába ellenem.
Szörnyű a fegyverem: / Megbocsátok.

A Mevisz-Bárka passiója

2016. március 20–25.

A Magyar Evangélikus Ifjúsági Szövetség Bárka Csoportjának szervezésében évente útnak indul egy csapat, hogy a passiójátékot elvigyék a különböző gyülekezetekhez. Már hetekkel korábban összejönnek a mozgássérült és ép testű fiatalok, hogy együtt készüljenek a közös próbákon. Virágvasárnap indultak útnak, és elsőként az arnóti gyülekezet tekinthette meg az előadást, amelyet később több helyszínen is bemutattak Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. Mindenhol nagy sikert aratott a megérintő színjáték, amely méltó alkalom volt arra, hogy előkészítse a gyülekezeteket és közösségeket húsvét ünnepére.

Passiójáték civil kezdeményezésre

Tokaj, 2016. március 26.

A civil kezdeményezésben Krisztus szenvedését, halálát és feltámadását mutatták be. A népi hagyományokon alapuló dráma díszletek nélkül zajlott nagyszombaton; az előadásban mintegy harmincan vettek részt. Jézus szerepét ezúttal is Asztalos Richárd evangélikus lelkész alakította.

Pünkösdi egyetemi nyílt nap

Miskolc, 2016. május 6.

Ismét ökumenikus pünkösdi nyílt napot tartott a történelmi egyházak, valamint az egyetemi lelkészség társszervezésében a Miskolci Egyetem. A rendezvényre főként egyházi fenntartású középiskolákból érkezett több mint hétszáz, tizenegyedik évfolyamos diák. A nyílt nap az egyetem díszaulájában ökumenikus istentisztelettel kezdődött, amelyet szakmai programok követtek. A tanáraik kíséretében érkezett diákok megismerkedhettek a Miskolci Egyetem képzéseivel, látványos kísérleteket és laborbemutatókat nézhettek meg, interaktív feladatokban tehették próbára rátermettségüket. A Miskolci Egyetem figyelmet fordít arra is, hogy diákjai az egyetemi évek alatt is gyakorolhassák hitüket. Az egyetemi közélet szervezésében sajátos szerepet tölt be az ökumenikus egyetemi lelkészség, mellyel a középiskolások közvetlenül is találkozhattak a nyílt napon.

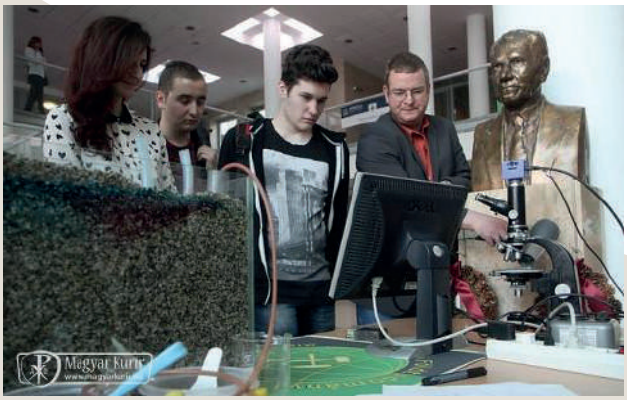

Kórházmissziói konferencia

Ózd–Bekölce, 2016. június 24–25.

Két felejthetetlen napot töltöttek Ózdon, a kórházmissziói konferencia nyári programján a kórházmisszióban dolgozók. Örömmel üdvözölték egymást a budapesti, székesfehérvári, hatvani és kiskunhalasi társaikkal. A vendéglátók szeretettel fogadták a látogatókat a gyülekezeti házban. A kétnapos program témája a *hálaadás* volt. Első nap a résztvevők környékbeli templomokat látogattak meg, együtt elmélkedtek Luther Márton életén és szolgálatán és azon, hogy hogyan jelenik meg a reformátor életében a hálaadás. Szombaton Kalocsa Zsuzsanna budapesti kórházlelkész áhítatával kezdődött a nap, majd Tóth Melinda ózdi kórházlelkész *Hálaadással gyógyulni* című, témaindító előadását hallgathatták meg a jelenlévők.

„Szent föld az a hely, ahol állsz!” – csendesnapot tartottak Tállyán

Tállya, 2016. augusztus 27.

A tállyai evangélikus templomban a már évtizedes hagyományra visszatekintő tállyai csendesnapra gyűltek össze a hívek. A Borsod–Hevesi és a Hajdú–Szabolcsi Evangélikus Egyházmegye is képviseltette magát – az előadókkal együtt közel százötven résztvevővel. A nap fő előadója ismert Luther-énekeket és a reformáció korából eredő magyar énekeket tanított, majd a Barcsák Pálné, a Borsod–Hevesi Egyházmegye felügyelőasszonya nyitotta meg ünnepélyesen a programokat, a nyitóáhítaton pedig Buday Barnabás esperes szolgált.

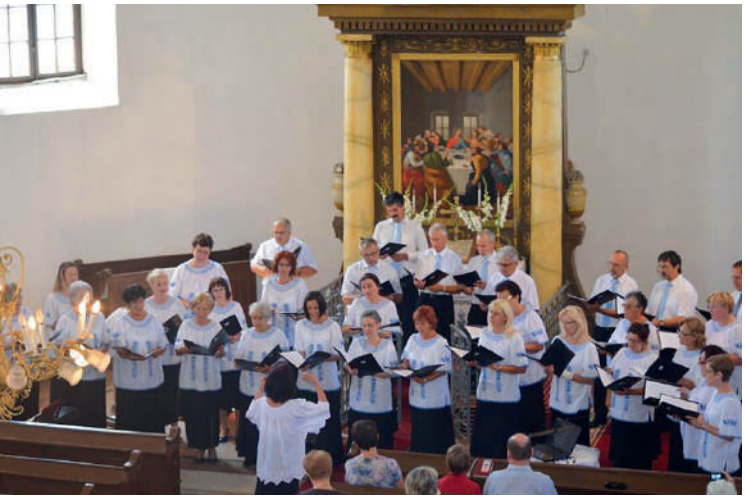

A csendesnap további programjában szerepelt dr. Ecsedi Zsuzsanna előadása *Luther és a zene – Luther-énekek az Evangélikus énekeskönyvben* címmel, ezt követte Halmainé Újvári Mária vezetésével a miskolci Luther kórus szolgálata.

Ebéd után a felvidéki magyar evangélikus misszió zenés szolgálatával és Lóczy Tibor bizonyságtételével hívogattak a templomba, majd a nyíregyházi ifjúság színjátszó köre – Zsarnai Krisztián hajdú–szabolcsi esperes vezetésével – emlékezetes előadással szórakoztatta az egybegyűlteket.

A gyülekezeti nap úrvacsorai istentisztelettel lett teljes, amelyen D. Szebik Imre nyugalmazott püspök prédikációját a szervező lelkészek, esperesek szolgálata keretezte. A prédikáció alapigéje 2Móz 3,5 volt: *„Oldd le sarudat a lábadról, mert szent föld az a hely, ahol állsz!”*.A prédikáció a hajdanán Tállyán és Tokajban szolgálatot teljesítő és a reformáció szellemében először prédikáló lelkészekek, Szkhárosi Horvát Andrásnak és Batizi Andrásnak az emlékét is felidézte.

A résztvevők visszajelzései alapján a különböző programok lelkileg erősítették mindazokat, akik Tállyán töltötték augusztus utolsó szombatját.

Szélrózsa a Mátrában

Gyöngyös, 2016. július 27–31.

Az Országos Evangélikus Ifjúsági Találkozó megrendezésére 2016. július 27–31. között a gyöngyösi gyülekezet területén, a Mátra-Sástó Kempingben került sor. A helyi közösség méreténél és összetételénél fogva nem vett részt a szervezésben, de

örömmel volt jelen a különféle programokon. Különösen megérintő alkalomnak bizonyult, amikor a Szélrózsa résztvevőinek egy csoportja a helyi evangélikusok gyülekezeti házának kertjében emlékfát ültetett el, és imádkozott egyéni életek, közösségek Krisztusban való növekedéséért.

Reformációi istentisztelet

Sárospatak, 2016. október 31.

A reformáció emléknapján, október 31-én a délelőtti istentiszteleten gyülekezetünkben Gerlai Pál, az evangélikus gyülekezet lelkipásztora hirdette az igét. Az istentisztelet után a lelkész megnyitotta a karzati galérián berendezett kiállítást

is, amely a reformáció útját, elterjedését mutatja be Wittenbergtől Európa különböző országaiig, Magyarországig és Erdélyig. A reformáció útját molinókon, képi ábrázolásokkal és tartalmas magyarázó szövegekkel ábrázolja Melanchthon Fülöp munkásságán keresztül.

Ökumenikus adománybolt létesült a Miskolci Egyetemen a kárpátaljai főiskolások megsegítésére

Miskolc, 2016. december 5–7.

A Miskolci Ökumenikus Egyetemi Lelkészség idén Lente Boglárka református egyetemi lelkész kezdeményezésére adománybolt szervezett a kárpátaljai magyar főiskolások megsegítésére. Az ottani főiskola adományokból tartja fenn magát, hiszen Kárpátalján a nem pravoszláv felekezethez tartozó intézmények semmilyen állami támogatást nem kapnak. A kezdeményezéshez az egész lelkészség kapcsolódott: Skublics Máté katolikus, Makkai László görögkatolikus és Gerlai Pál evangélikus egyetemi lelkész, valamint Hidasy Viktória Veronika ferences kisnővér, az egyetemi lelkészség titkára. A MEÖT-központon kívül két ilyen ökumeni-

kus lelkészség van az országban, ahol az egyházak összefogva alakították ki a lelkészséget. Egyúttal együttműködésben voltak a helyi HÖK-kel is, ahol Kiss Máté HÖK-elnök nagy segítségünkre volt, valamint a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola egyetemi lelkésze, Maksai Attila, aki az ottani református kollégiumot is vezeti.

Ép testben ép lélek

Miskolc, 2016. december 11.

Test és lélek találkozott újra, advent harmadik vasárnapján, amikor a Diósgyőri és a Diósgyőr-Vasgyári Evangélikus Egyházközség tagjait várták egy különleges alkalomra, a vasgyári gyülekezet Hrabács termébe. A hagyományoknak megfelelően az adventi közös szeretetvendégség mindig valamilyen témát igyekszik felölelni. A

más mint tíz éve a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kórház és Egyetemi Oktatókórház lelkészeként is szolgáló Molnár József 2015-ben indította el a Lukács kört (az intézményben dolgozó és időközben a gyülekezethez kapcsolódott orvosok részére szerveződött baráti, kulturális, tudományos és vallási közösséget), amelynek négy orvosát hívta erre az alkalomra. A gyülekezeti tagoktól érkezett sok-sok kérdés igazi beszélgetéseket generált testvér és testvér, adott esetben beteg és orvos viszonylatában. Szépen és gazdagon megterített asztalok körül folyt tovább a diskurzus.

Közérthetően a Bibliáról

Miskolc, 2016

A 2016-os év eseményei között az egyik legtöbbeket érintő sorozat a reformáció ötszáz éves alkalmából született.

Luther Márton Isten igéjét állította a középpontba, mely egész teológiáját és látásmódját meghatározta. Ebben a meggyőződésben olyan sorozatot indított a gyülekezet, amelyben a reformáció máig élő és aktuális üzenetére koncentrál, és közben még közelebb hozza a Biblia igazságait. Így született meg a *Rendszeres teológia közérthetően, avagy Miről beszél a Biblia a ma emberének?* sorozat.

A sorozat célja, hogy a Bibliát naponként elmélyültebben olvassák a résztvevők, mivel a teológia nem azért született, hogy néhány tudós a dolgozószobája fiókjának vagy elmélyült társainak írja műveit. Sokkal inkább olyan használható kézikönyvek ezek, melyekben az élet „alapanyagát, receptjeit” csodálhatja meg az ember, és Isten segítségével formálhatja életét krisztusivá, mert „bizony koldusok vagyunk, ez az igazság”. (Luther)

A heti rendszerességgel megtartott alkalmakat az Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium diákjainak segítségével igyekeztek rögzíteni és közkinccsé tenni a honlapon (www.lutheran.eu), illetve az iskolai oktatásban kamatoztatni.

Luther kórus

Miskolc, 2016

A 2012 tavaszán alakult kórus létszámában és összetételében folyamatosan erősödik. Rendszeres résztvevője gyülekezeti, egyházi, városi rendezvényeknek, de ünnepi alkalmakkor önálló koncerteket is ad. A 2016-os év emlékezetes eseményeket és szerepléseket hozott a kórus életében. Többek között közreműködtek az ökumenikus imahéten, a virágvasárnapi koncerten a miskolc-belváro-

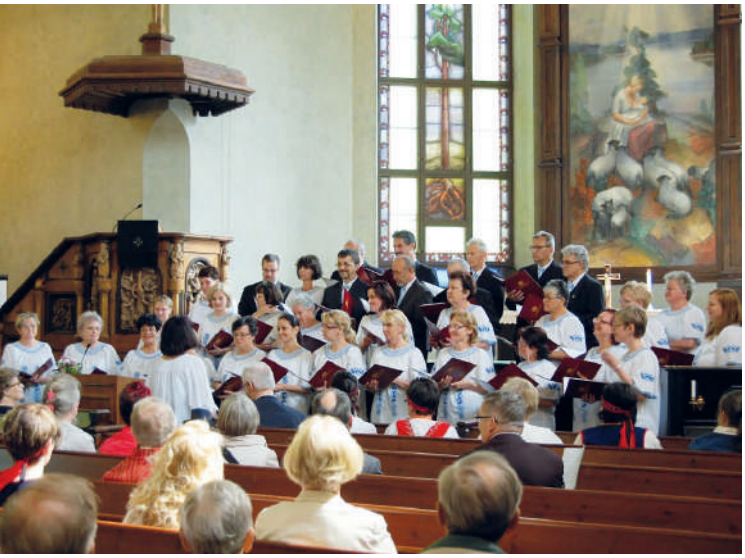

si evangélikus templomban, jártak a templomi kórusok fesztiválján a finnországi Mänttäban, és nem utolsósorban Aszódon, az egyházkerület kórustalálkozóján kvalifikálták magukat a Reformáció 500 alkalmából megrendezésre kerülő szarvasi országos kórustalálkozóra.

Az együttlét, az együtt éneklés öröme és a sikeres szereplések eredményeként más felekezetű tagok is folyamatosan csatlakoznak a már több mint negyven főt számláló kórusba, amelynek karnagya Halmainé Ujvári Mária. A kórus 2017-ben is rangos fellépésekre készül, melyek közül kiemelkedik a VI. miskolci Bach-hét rendezvénysorozata, ahol egy orgonamise önálló kórusaként szerepel, illetve a szarvasi országos evangélikus kórustalálkozó.

Budai Egyházmegye

Bence Imre esperes igehirdetése

Budavár, 2016. november 13.
Reménység vasárnapja

„Mondd meg nekik, hogy így szól az ÚR: Ha elesik valaki, nem kel-e föl? Ha helytelen útra tér, nem fordul-e vissza? Miért tért tévútra ez a nép, miért tévelyeg állandóan Jeruzsálem? Miért ragaszkodik a csalárdsághoz, és miért nem akar megtérni? Figyeltem, és hallottam, hogy nem őszintén beszélnek. Senki sem bánja gonoszságát, és nem mondja: Mit tettem?! Mindenki összevissza futkos, mint a csatában száguldozó lovak. Még a gólya is, az égen, tudja költözése idejét, a gerlice, a fecske és a daru is vigyáz, mikor kell megjönnie, csak az én népem nem ismeri az Úr törvényét.” (Jer 8,4–7)

Ünneplő gyülekezet!
Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!
Nagyon szép jelkép is lehet, hogy amikor egyházunk ünnepélyesen megnyitotta a reformáció ötszázadik jubileumának évét, a Csepeli Egyházközség templomának újraszentelésével ünnepel. A megújult templom azt hirdeti a környezetének, az erre járóknak, a városrészben élőknek, hogy van egy evangéliumra épülő közösség, amely élni akar. A gyülekezet már kívülről, látványra, látszatra megújult, most már minden energiáját az kell, hogy lekösse, hogy a belső, a lelki megújulás igényét támassza fel a szívében. Így készülhet a reformáció ötszáz éves jubileumára. A lényegre figyelve.

És a mai napon, amikor az örök reménység evangéliuma hangzik, erre a belső megújulásra hív bennünket Jeremiás próféta szavain keresztül is az Isten.

Képek elevenedtek meg bennem, régi képek. Amikor a nagyszüleimnél voltunk a tavaszi szünetben, láthattuk, hogy a faluba megérkezett gólyák apró ágakkal a csőrükben a télen elhagyott fészküket miként hozták rendbe. Vagy amikor kis gyermekeinkkel azt lestük, mikor jönnek meg a fecskék, amelyek aztán az istálló eresze alatt „tatarozták” a fészküket. Még a gólya is, a fecske is tudja a költözési idejét, és mindent megtesz azért, hogy az Isten rendjébe simulva a Teremtő tervét töltse be... Hát talán így vagyunk, itt is megtörtént a lelki fészek tatarozása... Vajon azért, mert az Isten rendjébe szeretnénk újra beleilleszkedni?

Ma az Isten kérdez benneteket! Úgy, ahogy a prófétán keresztül kérdezte Jeruzsálem népét, amely félelmetesen veszélyes politikát folytatva, a szabadságát, önállóságát féltve lavírozott a korabeli nagyhatalmak között. Csak éppen azt nem vették észre a vallási és a politikai vezetők, hogy már rég nem az Isten rendje, törvénye szerint élnek, és a rájuk leselkedő veszély valójában Isten büntetése, hűtlenségük, hitetlenségük és szeretetlenségük következménye.

Az Isten által feltett kérdésekre meg tudjuk adni a feleletet. Teoretikusan, elméletben. Mert hát teljesen evidens, hogy aki helytelen útra tér, az visszafordul. Ha elesik valaki, akkor feltápászkodik. De vajon nem kellene ezeket a kérdéseket, most elsősorban személyesen, majd gyülekezetünknek és egyházunknak is végiggondolni? Mert azt könnyű kimondani: hogy hát bizony – ejnye-bejnye! – milyenek voltak ezek a jeruzsálemiek. De vajon meglátjuk-e, hogy a szívünk, a lelki életünk, az Istennel való kapcsolatunk is, a közösségi létünk is újulásra szorul?

Luther a reformáció folyamatát elindító iratát, a kilencvenöt tételt éppen azzal a gondolattal kezdte, amikor azt tapasztalta, hogy embereket

milyen könnyű szélhámos trükkökkel egyfajta hamis békességre vezetni. Mert hamis az a békesség, amely pénzért vett búcsúcédulától várja a mennyet! S ezért azt írta: Krisztus azt akarja, hogy a hívek egész élete megtérés, bűnbánatból fakadó életújulás legyen. Mert újulás csak ott következik be, ahol észreveszik a bűnnek az életben jelenlévő romboló erejét.

Tatarozás ott kezdődik el, ahol ráeszmélnek, hogy a templom veszített a régi szépségéből, vagy mállik a vakolat, vagy rossz a csatorna. A rosszsz felfedezése a kijavítás kényszerével hat ránk. Mindig! Csak a saját lelki életünkben olyan nehéz felfedezni a romlást, azt, hogy a szívünk, a gondolataink, a reménységünk, a szeretetünk megfakult, megkopott, semmis lett, és újulásra szorul.

Pedig a tükör vagy a vizsgálóberendezés megvan. Mint a CT vagy az MR, az Isten igéje „végigtapogatja" az életünket, az Isten törvénye ténylegesen átvizsgál a röntgensugaraival. (A röntgennél sem érzünk semmit, és egyszer csak azt mondja az orvos, hogy valamit találtunk a tüdején. Hopp! A veséjén…, hopp…, mi pedig azt éreztük, hogy minden rendben van.)

Ezért vegyük már észre, hogy ha egy prófétán keresztül a legnagyobb orvos mondja, hogy megtérésre van szükségünk, akkor valóban nem lehet elbagatellizálni az ügyet! S minden odázás csak rontja a helyzetet. Az elesésből fel lehet állni. A téves útról meg lehet fordulni, de a végső, – vagy ahogy a Biblia mondja –, az örök halálból nincs kiút.

De a reménységünk nem az, hogy még élünk, hogy még tart a kegyelmi idő. (Ez csak az esély!) A reménységünk az, hogy van Krisztusunk, van orvosunk, olyan gyógyítónk, aki azért jött, hogy ne csak a templomfalak renoválása történjen meg, hanem a szívek renoválása is. Azért jött, hogy az Istennel való kapcsolatunk megújuljon, hogy amikor bűneink terhével hozzá menekülünk, akkor valóban megtapasztaljuk azt, hogy új életet nyertünk. Olyan életet, amelynek más a kisugárzása! Amely egyszer csak az Isten szeretetét sugározza tovább. Amely egyszer csak a félelem nélküli életben rajzódik ki, mert ott, ahol a legnagyobb ellenség, a halál legyőzetett, ott a félelem falai leomolhatnak, és új levegő járhatja át az életet. A közösséget. Az evangélium friss levegője.

Amikor reménység vasárnapján áldást kérünk a megújult templom szolgálatára, akkor azzal a reménységgel tesszük, hogy itt mindig Isten megújító igéje hangzik majd. Azzal a reménységgel tesszük, hogy mindazok, akik áldozatot hoztak a gyülekezetből a munkák elvégzéséért, azt is komolyan veszik, hogy életújulásukkal Isten országát építsék.

A mai vasárnapon is szenteljük életünket Jézusnak, hogy ő, aki azt mondta: *„…senki sem mehet az Atyához, csak énáltalam"*, ő határozza meg járásunkat, s ahogy a gólya, a gerlice és a fecske belesimul a teremtettség törvényébe, mi úgy hagyatkozzunk Megváltó Urunk hordozó irgalmára!

Ámen.

Budavári Szabadegyetem

Budavár, 2016

Havonta szép számmal érkező hallgatóság, izgalmas teológiai témák és sokszínű előadók. Ez jellemezte a 2016-os évben is a hó elején, hétfő esténként megszervezett Budavári Evangélikus Szabadegyetemet. Az alkalmakról készült hanganyag meghallgatható a kapcsolódó országos vagy a kerület honlapon publikált tudósítások végén. Szeptembertől májusig tíz előadást hallgathatott meg az érdeklődő közösség az alábbi témákban:

- Tóth Ágnes – Magyar és német evangélikusok a kitelepítés viharában, 2016. szeptember 5.
- Soós Viktor – Halálra szántak, mégis élünk!, 2016. október 3.
- Szelényi Iván – Max Weber és a varázstalanná lett világunk, 2016. november 14.
- Falus András – Evolúció és kreáció, 2016. december 12.
- Albert Gábor – Homályos tükör tisztítása, 2016. január 4.
- Jankovics Marcell – Szárnyasoltárok rejtelmei, 2016. február 1.
- Monok István – Mint a kabát és a gombja – Luther vagy Melanchthon?, 2016. március 7.
- Fabiny Tibor – Shakespeare és a Biblia, 2016. április 23.
- Trócsányi László – Erkölcs nélkül kiüresedik a jog – előadás Vladár Gáborról, 2016. május 2.

Lukács-passió

Kelenföld, 2016. március 26.

Minőségi zenei élménnyel és méltó ráhangolódással készültek a kelenföldi közösségben a kereszténység legnagyobb ünnepére húsvét előestéjén. Nagyszombaton ugyanis a kelenföldi evangélikus

templomban a gyülekezet kórusa és zenekara együttesen mutatta be a Lukács-passiót.

Oroszrulett drogprevenciós turné

Kelenföld, 2016. április 1.

A Kelenföldi Evangélikus Egyházközség adott otthont a Budai Egyházmegye ifjúsági találkozójának. Az alkalom házigazdái részéről Gáncs Tamás, a kelenföldi gyülekezet igazgató lelkésze köszöntötte a budakeszi, szentendrei, hegyvidéki és kelenföldi ifjúságot, valamint Keczkó Pál budahegyvidéki lelkész vezetésével, áhítattal és énekléssel kezdték el az alkalmat, majd sok-sok humorral átszőtt ismerkedési játék következett. A meghívott vendégek közül Bedecs Réka Szélrózsa-koordinátor beszámolt a Szélrózsa ifjúsági találkozó előkészületeiről. Ezután következett Kubiszyn Viktor őszinte vallomása. Az író személyes életútján keresztül mutatta meg és mutatta fel a függőség és a szabadulás, a szabadság és a szorongás megannyi árnyalatát. A mélységekről, képmutatásról, megtérésről, a közösség erejéről beszélt tabuk nélkül, ráirányítva mindenki figyelmét arra, hogy a drogkérdésben így vagy úgy, de mindenki érintett. Az előadást követően kérdésekre is válaszolt az író, akinek könyveit is megtekinthették a jelenlévők.

Az országos hittanverseny huszonötödik születésnapja

Piliscsaba, 2016. április 8–9.

A Gyülekezeti és Missziói Osztály szervezésében 2016. április 8–9-én rendezték meg az országos hittanverseny gyülekezeti döntőjét és az evangélikus gyermeknapot. Hatalmas tortával ünnepelték meg az országos hittanverseny huszonötödik születésnapját is Piliscsabán. A pénteki napon a gyülekezetek felső tagozatos hittanosainak részvételével zajlott a felsősök versenye. Szombaton a Közel együttes által vezetett közös éneklés után Lacknerné Puskás Sára Józsefről szóló áhítata nyitotta meg a napot. Délelőtt állomásokon mérhették össze tudásukat az 1–4. osztályos tanulók. A nap folyamán, a versenyek végeztével gazdag zenés és kreatív programmal készültek a szervezők, így a gyerekek sok élménnyel indulhattak haza.

Protestáns hét

Budafok, 2016. május 8–15.

Protestáns hetet tartottak a budafoki gyülekezetben. A programsorozat pünkösd vasárnapján szabadtéri istentisztelettel zárult. A budafoki reformátusok és evangélikusok ötletét az adta, hogy 1899 tavaszán tartották az első protestáns istentiszteletet Budafokon – mondta Lakatos Enikő budafoki református lelkipásztor. Erre az alkalomra emlékezve és a reformáció 2017-es évfordulójára készülve hívták az érdeklődőket a hét további programjaira. Evangelizáció, bibliakiállítás, konferencia és hangverseny is helyet kapott a budafoki protestánsok rendezvénysorozatán. Május 14-én, szombaton este a pünkösdi virrasztás imaközössége, közös énekei, olvasmányai segítettek átgondolni, átélni a pünkösdöt. A vasárnap különlegessége – egyben a hét záróeseménye – a protestáns istentisztelet volt, amelyen Nagy Péter református és Hokker Zsolt evangélikus lelkész szolgált, valamint a Musical Witchcraft zenélt.

Apátiából aktivitásra, levertségből tettrekészségre – gyülekezeti munkatársak konzultációs hétvégéje

Piliscsaba, 2016. május 27–29.

Május utolsó hétvégéjén tartották hagyományos tavaszi tematikus találkozójukat a gyülekezeti

munkatárs-tanfolyamot az előző években elvégzett evangélikus önkéntes segítők a Béthel Missziói Otthonban. A konferencia vezetője, D. Szebik Imre nyugalmazott püspök tartalmas programot állított össze az ország számos gyülekezetéből érkezett több mint félszáz résztvevőnek. A hétvégén több meghívott előadó is érkezett, akik igyekeztek az általuk tartott áhítaton vagy előadáson keresztül a hétvége címéhez kapcsolatos témákat alaposan körüljárni.

Harmincéves konfirmációi jubileumi ünnepség

Budafok, 2016. május 29.

A budafoki evangélikus templom oltáránál hét fiatal állott 1986 májusában, hogy bizonyságot tegyen hitéről. Zengett az ének: Ma újra hűséget fogadok… Hangzott a szó: Én…, fogadom… Azóta eltelt harminc év, és ők hálatelt szívvel az oltárt ismét körülállták. Az akkori gyermekek ma a gyülekezet felelős szolgálattevői. Megköszönték Istennek megtartó kegyelmét, mely az eltelt évtizedeken át őrizte őket. Hálás köszönetet mondtak a gyülekezet akkori lelkipásztorának, Rőzse Istvánnak és feleségének, akik Isten hűséges munkatársaiként a hit útjára terelgették mindannyiukat. Atyai gondoskodással, türelemmel, sajátjaikként szeretve tanították a fiatalokat.

Luther nyomában az óbudai gyülekezet

Óbuda, 2016. június 18–22.

Az Óbudai Evangélikus Egyházközség csoportja, Jakab Béla parókus lelkész vezetésével ötnapos zarándokutat szervezett a reformáció ötszázadik évfordulójára készülve. A gyülekezet kis csoportja Luther útját követve járta be Németországot, amelyhez hozzátartozott a Luther életművében való elmélyülés, a gyülekezeti közösség építése és a közös élmények gazdagítása. Az első napon Eisenachba érkeztek, majd másnap megtekintették Wartburg várát, a Luther-házat, és Eislebenbe majd Wittenbergbe utaztak. A harmadik napot

Wittenberg és Magdeburg városban töltötték el. Következő útjukon Lipcsébe tartottak, később Erfurtba mentek. Június 22-én este, Istennek hála, épségben és élményekkel telve hazatértek Budapestre.

Beiktatták Péter Zoltán lelkészt

Budavár, 2016. szeptember 10.

A megtelt budavári evangélikus templomban, ünnepi istentiszteleten iktatták be lelkészi szolgálatába Péter Zoltánt. Bence Imre esperes, a gyülekezet igazgató lelkésze köszöntő beszédében Ézsaiás prófétát idézte: *„…megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!”* Felidézte azt, hogy Péter Zoltán gimnazista korában a budavári gyülekezetből indult el a teológiára, majd az Úr Cegléden bízta meg őt feladattal, végül pedig visszatért oda, ahonnan elindult. Azzal biztatta lelkésztársát, hogy aki feladatot adott neki, erőt

is ad annak elvégzéséhez. Az istentiszteleten jelen lévő lelkésztársak bibliai igékkel mondtak áldást az új lelkészre, aki iktatása utáni igehirdetésében arról beszélt, hogy életünk során csak Krisztust tekinthetjük valódi, hiteles eligazodási pontnak. Az ünnepi istentisztelet rendkívüli gyülekezeti közgyűléssé alakult át, amelynek egyetlen napirendi pontjaként rögzítették, hogy Péter Zoltán elfogadta a budavári meghívást, és szolgálatba lépett. Mások mellett Fabiny Tamás püspökként és parókus társaként is köszöntötte az új lelkészt. A gyülekezet új lelkészének korábbi szolgálati helyéről, Ceglédről is sokan érkeztek, az iktatás után pedig a testvérek gazdagon terített asztalok mellett látták vendégül egymást és a vendégeket.

Tudományos konferencia Dévai Bíró Mátyás munkásságáról

Óbuda, 2016. szeptember 17.

„Hit nélkül senki nem üdvözülhet, mint a virág, nap nélkül nem zöldülhet" – olvasható Dévai Bíró Mátyás énekében. De ki is volt valójában a magyar Luther? Az Óbudai Evangélikus Egyházközség – a reformáció emlékévére készülve – Dévai munkásságáról szóló tudományos konferenciát és ünnepélyes megemlékezést tartott, amely istentisztelettel és koszorúzással kezdődött. Az igét, a gyülekezet lelkésze, Jakab Béla hirdette. A tudományos konferencia fővédnöke, Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter, Óbuda országgyűlési képviselője is jelen volt, és beszédet is mondott. A Dévai munkásságát és korát bemutató tudományos ülés elnöke Korányi András, az

Evangélikus Hittudományi Egyetem professzora, rektorhelyettes volt. A konferencia több előadása is rávilágított, hogy Dévai Bíró Mátyást – bár a magyar Luthernek mondjuk – eddig meglehetősen elhanyagolták, s ezért is fontos, hogy a magyar egyháztörténetnek e jelentős személyéről ismét közösen kezdjenek el gondolkodni.

A reformáció forrásvidékein

Budavár, Sárvár és Sopron, 2016. október 1.

Budavár, Sárvár és Sopron – Immár negyedik éve szervezték meg a *Reformáció forrásvidékein* című kirándulássorozatot. Az előző években Sárvár, Sopron és Budavár volt az úti cél, ahol a magyar reformáció első nyomai és virágai fedezhetők fel. A budavári, sárvári és soproni gyülekezetek most közösen új úti célokat tűztek ki a reformáció

ötszázadik évfordulójára készülve: Vadosfa–Nemeskér–Kőszeg–Nemescsó–Celldömölk. A három gyülekezet tagjai – Gyarmati István lelkész vezetésével a sárváriak, Tóth Károly és Pelikán András lelkészek vezetésével a sproniak, Bence Imre és Péter Zoltán lelkész vezetésével a budaváriak – a négy egykori artikuláris gyülekezetet látogatták végig, és közben a hit erősödésére igehirdetéseket hallgattak meg.

Járj új életben! – hatodik hegyvidéki evangélikus nap

Budahegyvidék, 2016. október 2.

Mindenki esőt, hideget jósolt vasárnapra. Aznap reggel már a radarképet figyeltük no meg az eget, kitart-e még a csodás őszi napfény és a meleg 14 óráig? Az időkép győzött, ami csak 17 órára jelezte az esőt. S ha úgy tetszik, mi is győztünk, hiszen egy csodálatos, lelkiekben gazdag gyülekezeti napot élhettünk át ezen a talán utolsó meleg őszi vasárnapon. Idén hatodik alkalommal szerveztük meg gyülekezetünkben azt a programot, mellyel a kerület evangélikusait és természetesen gyülekezetünk hűséges tagjait szeretnénk évről évre megszólítani, hitükben megerősíteni, közösségi élményekben gazdagítani. A program idén is nagyon színes volt, minden korosztály megtalálta

benne azt, ami számára töltekezést, új élményt, megerősítést adhatott.

A Budavári gospelkórus születésnapi koncertje

Budavár, 2016. október 16.

Az ötéves kórus születésnapi koncertjét a budavári evangélikus templomban telt ház előtt adta. A koncert sikere és nagy létszámú hallgatósága köszönhető a kórusvezetőnek, Szuhai Mónikának, a kórustagok vitathatatlan lelkesedésének, az elmúlt évek kitartó munkájának, a szeretettel és nagy gondossággal összeválogatott daloknak és nem kevéssé Lukács András szellemes visszaemlékezésének a kórus megalakulásáról, a

kezdeti nehézségekről és a töretlen lelkesedésről. Az alkalom fényét emelte a balatonboglári Seven House Gospel Choir & Band, a születésnaposok vendégkórusa. A gospel mint egyházi zenei műfaj jó néhány évvel ezelőtt még szokatlan volt az európai keresztények körében, de a mostani koncert sikere ékes bizonyítéka annak, hogy ez a nézet erősen változóban van. Az összegyűlt hívek melegszívű fogadtatásban részesítették a két kórust, ütemes tapssal és lábdobbantással kísérték az előadást, néha együtt énekeltek az előadókkal, együtt dicsőítették az Istent és adtak hálát végtelen jóságáért.

Szeretetre hangolva! – gyülekezeti családos délután

Budavár, 2016. december 5.

A családos délutánon a nagyobb gyermekek Bakó Zsuzsa és Újhelyi Marika vezetésével kézművesfoglalkozáson vehettek részt, a kisebbek pedig megtekintették a *Szeretetre hangolva* című bábjátékot, amelyet Bence Imre írt. a Kovács Kata és Péterné Mestery Rita hitoktatók és Péter Zoltán lelkész által előadott bábjáték után egyszer csak megjelent Miklós püspök. Csodálatos püspöki süvegben és díszes püspöki bottal jött a rég nem

látott és nagyon várt vendég. A Mikulás – akinek a szerepét Illisz László vállalta magára –jelképes ajándékot osztott a gyermekeknek, majd megáldotta jelenlévőket. A vidám gyermekcsapat még fényképezkedhetett is a Mikulással, akinek aztán másokhoz is sietni kellett.

A te igéd igazság – könyvbemutató Botta István lelkészről

Kelenföld, 2016. december 14.

Szép élménynek lehetett részese az, aki szerda este ellátogatott a kelenföldi evangélikus templomba, a Botta István lelkészről szóló könyv bemutatójára. Gáncs Tamás igazgató lelkész a kezdőima és néhány köszöntő gondolat után átadta a szót a gyülekezet felügyelőjének, Szepesfalvy Ákosnak, aki megköszönte a munkát és a segítséget mindazoknak, akik a kötet létrejöttében

segítettek. Fabiny Tamás püspök összegezte Botta István életének nehéz és sokszor szorongató életét a háború alatt és az azt követő, 1956 utáni időszakban, kitérve arra is, hogy a lelkész tudományos munkáját mindig a személyes hit és a filológiai pontosság határozta meg. Az alkalmon részleteket is felolvastak a könyvből, többen méltatták tudományos munkásságát, majd Thurnay Béla szerkesztő részletesen ismertette a közel ötszáz oldalas kötetet.

Dél-Pest Megyei Egyházmegye

Ne csodálkozz, hogy ezt mondtam: újonnan kell születned!

Győri Péter Benjámin esperes igehirdetése

„A farizeusok között volt egy Nikodémus nevű ember, a zsidók egyik vezetője. Eljött Jézushoz éjjel, és azt mondta neki: Mester, tudjuk, hogy Istentől jöttél tanítóul, mert senki sem tehet ilyen jeleket, amelyeket teszel, csak ha az Isten van vele. Jézus így válaszolt neki: Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újonnan nem születik, nem láthatja meg az Isten országát. De hogyan születhetik az ember, ha vén? – kérdezte Nikodémus. – Bemehet-e anyja méhébe még egyszer, hogy megszülessen? Jézus azt felelte: Bizony, bizony mondom neked, ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába. Ami testtől született, test az, és ami Lélektől született, lélek az. Ne csodálkozz, hogy azt mondtam neked: Szükség nektek újonnan születnetek. A szél arra fúj, amerre akar, és hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön, és hova megy. Így van mindenki, aki Lélektől született. Nikodémus megkérdezte: Hogyan lehetséges ez? Jézus így felelt: Te Izráel tanítója vagy, és nem tudod ezeket a dolgokat? Bizony, bizony mondom neked, amit tudunk, azt mondjuk, és amit láttunk, arról teszünk bizonyságot, és a mi bizonyságtételünket nem fogadjátok el. Ha a földiekről szóltam nektek, és nem hisztek, hogyan hisztek majd, ha a mennyeiekről szólok? Senki sem ment fel a mennybe, csak az, aki a mennyből szállt alá, az Emberfia. És ahogyan felemelte Mózes a kígyót a pusztában, úgy kell az Emberfiának felemeltetnie, hogy aki hisz őbenne, annak örök élete legyen.” (Jn 3,1–15)

1. Kinek van szüksége újjászületésre?

Nagyjából azt gondoljuk, hogy kétféle ember van, akinek szüksége van, szüksége lehet újjászületésre. Egyrészt azoknak, akiknek súlyos bűnök száradnak a lelkén, vagy akik képtelenek a saját életüket menedzselni. Szenvedélybetegek, keresők, gyenge és rossz emberek. Olyanok, akik nagy mélységeket jártak meg az életben, és semmi nem segíthet rajtuk, csak egy katartikus lelki élmény. Manapság már nem hívők is elismerik, hogy az alkohol, kábítószer vagy a bűnözés rabságából leghatékonyabban azok a módszerek tudják kimenteni az embert, amelyek lelki támaszt is adnak. Spirituális élményt. Az *olyan* embereknek jól jön egy megtérés.

Vagy azoknak, akik hajlamosak rajongókká válni. Érzelmes alapbeállítottságú emberek. Persze, a higgadtabbak meg is állapítják: az *olyan* embereknek valószínűleg újra és újra szüksége van valami hasonlóra. Igaz, bizonyos lelki élményektől is lehet függővé válni.

De Jézus nem erről beszél! És még inkább: nem *olyan* embernek! Nikodémus éppen mindezek ellentéte! Ebből a rövid szakaszból és az evangélium más megjegyzéseiből tudjuk, hogy erkölcsi, társadalmi, vagyoni, képzettségbeli szintjét nézve a legfelsőbb körökhöz tartozik. Mint farizeus szigorú vallási és erkölcsi előírások messzemenő betartásával élt. Tehát „jó ember”. Idős személy, tehát bölcs és higgadt. Másképp nem is lehetne ott a vezető testületben, a szanhedrinben. Képzett ember, „Izráel tanítója”.

És Jézus éppen egy *ilyen* embernek mondja azt, hogy újonnan kell születnie. Az újjászületésre mindenkinek szüksége van! Istennél nincs különbség! A hétköznapi logika szerint teljesítményünkkel elérjük, kiérdemeljük a sikert,

elismerést. Jézus azt mondja: Istennél mindez nem számít. Nem az a baj, hogy többet kellene tennünk, adnunk. A mi maximumunk is szánalmasan kevés a tökéletes Isten előtt. Akkor hogyan lehet egyáltalán „megfelelni” Istennek? Sehogy! Egész más út vezet hozzá. Ez az újjászületés.

2. Mi az újjászületés?

Nem még magasabb erkölcsiség, még több munka, még több elismerés, hanem a belső, az irányultság, a személyiség radikális változása. Ami miatt minden átértékelődik. Mi még a saját erkölcsi vagy más, alapvetőnek és fontosnak tartott mércénk szerint sem tudunk maradéktalanul megfelelni. Mi történik, ha a szent és tökéletes, végtelen Istennel találkozunk? Megsemmisülünk! Éppen ezért az egyetlen esély, ha az ember belátja ezt az elégtelenségét, és elfogadja, hogy helyette Jézus felelt meg minden elvárásnak. Minden elégtelenségemet magára vette – ezért kellett meghalnia. Innentől kezdve nem azért teszem a jót, hogy kiérdemeljem az elismerést – Isten vagy emberek szeretetét, a magam elégedettségét –, hanem azért, mert megkaptam.

3. Hogyan történik az újjászületés?

A születést nem mi végezzük. Úgynevezett műveltető ige – valaki teszi velünk. Helyettünk szenved. Anyánk szült minket, nem mi magunkat. Valaki más végzi a munkát, valaki más szenved. Ez történt Jézussal: helyettünk szenvedett.

Hogyan születhetünk újjá? Ha Jézusra nézünk. Igén, közösségen, imádságon keresztül nézzük, figyeljük, várjuk. Személye és amit értünk tett, a legbelsőbb indítékainkat változtatja meg. Nem a viselkedésünket csupán, hanem azok gyökerét: azt, ami miatt teszünk vagy nem teszünk dolgokat. Részünkről egy, ami lehetséges: a hit, amellyel ezt elfogadjuk. (Lásd a Jézus által idézett Mózes-történet: 4Móz 21!) Teljes bizalom Jézusban mint megváltóban és nem csupán tanítóban, példaképben...

Ne korlátozzuk Jézus hatalmát, személyét életünkben arra, hogy csak tanítónak, csak példaképnek, csak forradalmárnak, csak gyógyítónak, azaz eszköznek tartjuk. Legyen Úr, legyen Isten számunkra is. Mert Ő az!

Egyházmegyei bibliaverseny Albertiben

Alberti, 2016. március 19.

A Dél-Pest Megyei Egyházmegye gyülekezeteinek hittanos csoportjai százhuszonnégy fővel és kísérőikkel az alberti evangélikus templomban gyülekeztek össze 2016. március 19-én, szombaton, hogy ráhangolódjanak az előttük álló, korcsoportonkénti versenyre. A nyitó, egyben ráhangolódó istentiszteletet Csadó Balázs lelkész és Győri Péter Benjámin esperes vezette. A bibliaverseny megjelölt témája a *Mózes első könyvé*ben szereplő József történetére épült. A téma és életút a reggeli áhítatban és a feladatlapok megoldásaiban is végigkísérte a résztvevőket. A gyermekekre jellemző izgalom átjárta az egész napot, mely a templom melletti iskolában zajlott. A végső eredményhirdetés szerint a pilisi és a szolnoki gyülekezetekből jutottak tovább azok a csoportok, amelyek országos megmérettetésen folytathatják tovább a „versenyt”. Köszönet az alberti gyülekezet vendégszeretetéért, valamint Balog Eszter lelkésznek és a hozzá csatlakozó önkéntes segítőknek a nap előkészítésében, levezetésében.

Hirdessétek! – énekkari találkozót tartottak Szolnokon

Szolnok, 2016. április 24.

A Dél-Pest Megyei Egyházmegye gyülekezetei 2016. április 24-én, vasárnap 16 órai kezdettel a szolnoki gyülekezet templomában tartották az

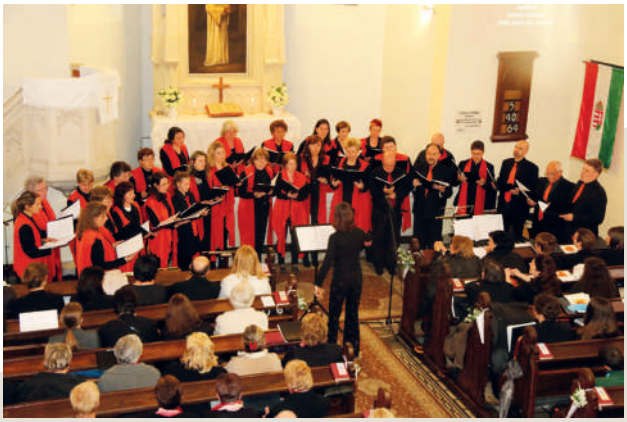

énekkari találkozót. Ebben az esztendőben a házigazda szolnoki gyülekezet mellett az alberti, a pilisi, a vecsési, a ceglédi, a maglódi énekkarok érzékeltették azt a munkát és szolgálatot, amit

ezen a téren a gyülekezetben végeznek. Győri Péter Benjámin esperes 1Pt 2,9 alapján köszöntő gondolataiban kiemelte, hogy minden időben az a hiteles gyülekezeti éneklés lényege, hogy természetes visszatükröződése legyen Isten lényének. Amennyiben ez nem így van, az baj. Ha nem isteni jó, akkor Isten hiányzik belőle. Ez az énekkari találkozó is azért jött létre, hogy itt vele találkozzunk. A találkozót Hepp Éva egyházzenei felelős, az alberti gyülekezet karvezetője szervezte és vezette. A nap izgalmait szeretetvendégség zárta le. Köszönet érte a házigazda szolnoki gyülekezetnek!

MozduljOn sportnap

Monor, 2016. május 8. és szeptember 11.

Az evangélikus közösség lelkes szervezésbe kezdett, hogy 2016. május 8-án, majd pedig szeptember 11-én minél többen részt vehessenek a Monor városban megrendezendő *Mozdulj MonorOn*

sportnapon. Az összefogás meghozta gyümölcsét, a rajtnál szép számmal sorakoztak fel egyenpólóikban. A város kijelölt útvonalain rótták a kilométereket a lelkes monoriak szurkolása mellett, egyre közelebb érve a célhoz. Ezen a versenyen nem voltak győztesek, sem vesztesek, együtt, kéz a kézben futottak át a célvonalon hirdetve: „Egyek vagyunk!”

Nyárfákat díszítenek pünkösdkor templomukban a mendeiek

Mende, 2016. május 15.

A gyülekezet tagjai nemük és életkoruk szerinti munkamegosztásban nyolc nyárfát állítanak fel Isten házában. A férfiak feladata a fák kivágása, szállítása, elhelyezése, az asszonyok pedig fel-

ékesítik a növényeket. Az idősebbek irányítanak, hozzák a kendőiket, kézimunkáikat, csipkéiket. A díszek régebben asszonyviseletekből álltak: szalagokból, menyecskekendőkből, fejkendőkből. Ezeket az 1940-es évektől jellemzően hímzett és horgolt kézimunkákkal váltották ki, amelyeknek a mai napig változatos a mintája, motívumkincse. A kézimunkákat az asszonyok egész évben a fiók mélyén őrzik, és mindig csak a templom díszítésére használják. Pünkösd után gondosan elteszik őket, hogy egy év múlva ismét Isten házának ékei lehessenek. 2011-ben a mendei templomdíszítés felkerült a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala jegyzékére, és megváltoztatta a közösség életét.

Gyülekezeti nap Balatonszárszón

Monor, 2016. május 20–22.

Második alkalommal fordult meg a monori gyülekezet Balatonszárszón, egyházunk missziós központjában. Kellemes környezetben gyűlt itt össze a gyülekezet apraja-nagyja. A gyerekek kedves,

hozzáértő felügyelettel tölthették el idejüket, míg a felnőttek kötetlen, ám mégis komoly beszélgetéseken vehettek részt, melyekből erőt meríthettek a mindennapokhoz. A közös imák, egymás gondolatainak megismerése és a vidáman együtt

töltött idő – mert volt itt szauna, karaoke, sőt a bátrabbak fürödhettek a még kicsit hűvös Balatonban is – összekovácsolták az elején még kicsit félénk, tartózkodó csapatot. Reménység szerint újra lesz még alkalom arra, hogy a gyülekezet tagjai közösen tölthessenek el néhány szép napot.

Almafaültetés

Bénye, 2016. május 22.

„Ha tudnám, hogy holnap elpusztul a világ, még akkor is ültetnék egy almafát." (Luther Márton)

A reformáció ötszázadik évfordulójára készülve –Luther fenti mondását felidézve – almafát ültettek a konfirmandusok és presbiterek 2016

tavaszán a bényei templomkertben. A 2017-es esztendőben is terveznek almafaültetést, hogy növekedjen Isten dicsőségére és a gyülekezet örömére!

„Szemeiket a hegyekre emelték" – a Börzsönyben és a Felvidéken kirándultak a Dél-Pest megyei Egyházmegye lelkészei

Börzsöny, 2016. június 8–9.

A Szolnoktól Vecsésig, Maglódtól Gyónig elnyúló, a Gödöllői-dombságtól az Alföldig terjedő Dél-Pest megyei Evangélikus Egyházmegye Lelkészi Munkaközössége június 8–9-én tartotta szokásosnak nevezhető, csapaterősítő kirándulását – ezúttal a

hegyek között. A Varsányi Ferenc dunaharaszti lelkész, LMK-elnök szervezte út első állomása Nagybörzsönyben volt. Útjuk innen a börzsönyi Fekete-völgybe vezetett, ahol lehetőségük nyílt egyéni elcsendesedésre, csoportos beszélgetésekre. Kikapcsolódásukat kerékpározás, pecázás, túra, szauna, úszómedence, különböző társasjátékok segítették. Másnap a Felvidéken folytatódott a program. A kirándulásról természetesen a gasztronómiai élvezetek sem hiányozhattak. Többen megkóstolták a brindzás sztrapacskát jó szlovák sört kortyolva hozzá. Az út utolsó állomása Zólyom vára volt. A síkvidéken élő, de még a dimbes-dombos területen lakó ember is rácsodálkozik a hegyek fenséges magaslataira. Az ilyen ember a zsoltáros szavaival együtt állapítja meg: *„Tekintetem a hegyekre emelem: Honnan jön segítségem? Segítségem az Úrtól jön…"* (Zsolt 121,1–2)

A ceglédiek is megemlékeztek Raffay Sándor püspökről

Cegléd, 2016. június 19.

D. dr. Raffay Sándor püspökről (1866–1947), Cegléd szülöttéről, születésének százötvenedik évfordulója alkalmából a helyi evangélikus gyülekezet egy kis csoportja is megemlékezett a vasárnapi istentiszteletet követően az Árpád utcai szülőház emléktáblájánál. Életútjának felolvasása után rangidős presbiterük, Kiskun Géza helyezte el a gyülekezet koszorúját. Raffay püspök emlékét a ceglédi evangélikus hívek megőrzik és hűséggel ápolják.

Elhívás, küldés, megerősítés – lelkésszé szentelték Kárnyáczki Esztert

Dabas-Gyón, 2016. július 3.

Kárnyáczki Eszter ordinációja a teljes Északi Evangélikus Egyházkerület számára nagyon fontos ünnep volt – úgy is, mint a 2016-os év egyetlen lelkészszentelése. A gyóni templomot ennek megfelelően zsúfolásig megtöltötték a hívek. Fabiny Tamás igehirdetése elején arra kérte az oltár előtt álló lelkészjelöltet, hogy a gyülekezet felé for-

dulva, eddigi életútját, elhívását végiggondolva tekintse át, ki mindenkiért és mi mindenért adhat hálát az Úrnak. A püspök ezután a jövőre utalt, arra, hogy milyen szolgálatra küldi a pályáját kezdő lelkészt férjével együtt, akivel beosztott lelkészi szolgálatukat nyíregyházi iskolákban kezdik meg. A szentelési istentisztelet liturgiájában dr. Varga Gyöngyi, az Evangélikus Hittudományi Egyetem docense és Balog Eszter gyóni lelkész segédkezett. Az eskütétel és az áldások után tizenkét lelkész énekelte a *Confirmát*, amelynek során különösen örömteli volt látni, hogy a jelen lévő lelkészi kar milyen fiatal. A személyes köszöntések sorában először az egyházközség lelkésze és felügyelője, Hende Pál szólaltak fel, majd Eszter hatodéves mentora, Lindákné János Zsuzsanna, aki a hévízgyörki gyülekezeti küldöttséggel érkezett. Ők énekkel is köszöntötték az új lelkészt. Köszöntő szavakat mondott még Varga Gyöngyi docens, Fabiny Tamás püspök, Fábri György egyházkerületi felügyelő és Heinemann Ildikó vecsési lelkész is. Végül szót kért a most felszentelt lelkész is, és köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik előtt az istentisztelet elején is megállhatott.

Egyéni evangelizáció folyt a péteri reménység táborban

Péteri, 2016. július 11–15.

Egyéni evangelizációt tartottak a Péteri Evangélikus Egyházközség által szervezett gyerektáborban 2016. július 11. és 15. között. A felkészítést Nagy Katalin, az Út a Reménységhez, egyéni evangelizáció (angolul „PTH”) gyerekek közt szolgálóknak magyarországi gyermekvezetője vezette. A tábor előtt egyéni evangelizációs képzés is zajlott. Ez a módszer eszköz az evangélium megértésében, célja, hogy személytől személyig minél többekhez eljusson az evangélium. A segédfüzet segítségével a gyerekek könnyen érthető és izgalmas olvasmányban találkozhatnak az evangéliummal.

Maglódi mentor meglepetés

Maglód, 2016. július 21.

Három, korábban Maglódon szolgált hatodéves: Szűcs Mária kiskőrösi iskolalelkész, László Lajos bócsai lelkész és Zahorecz Pál tótkomlósi beosztott lelkész meglepték volt mentorukat, Németh Mihály maglódi lelkészt. Egy nyári alkonyon három gyümölcsfával – egy körte, egy alma, egy szilva – a kezükben, ott énekelték a parókia erkélye alatt az *Áldjon meg téged, áldjon az Úr* kezdetű éneket – emlékezve a régi szép időkre –, majd együttes erővel nyomban el is ültették az ajándékba hozott fácskákat a parókia kertjében. A maglódi evangélikus gyülekezetben eddig hat lelkészjelölt töltötte hatodévét. Maglódról jelenleg négyen tanulnak az Evangélikus Hittudományi Egyetemen.

Tízéves a szolnoki „partitúra” zenei tábor

Szolnok, 2016. július 31. – augusztus 6.

Ebben az évben immár tizedik alkalommal rendezték meg a zenei tábort július 31. és augusztus 6. között. Ennek a jelentősége talán nem is annyira a résztvevőknek, hanem a tábornak helyet adó, azt szervező gyülekezetnek vált hangsúlyossá. Ezt igyekezett érzékeltetni az a nagyméretű jubileumi torta is, melynek elfogyasztása az ötvenhárom résztvevő számára a záróesti vacsora fénypontjává is vált.

A hét gondolatvilágát nemcsak az elmúlt tíz év, hanem Jézus szava is áthatotta: *„…azok a beszédek, amelyeket én mondtam nektek: Lélek és élet.”* (Jn 6,63) A tábort előkészítő vezető csapat odafigyelt arra is, hogy az evangélium kijelentése a reggeli-esti áhítatok mellett a csoportos beszélgetésekben, csoportos jelenetekben, dicsőítések-

ben, játékokban, vetélkedőkben is megjelenjen. A tábor lelki vezetését Győri Péter Benjámin esperes, Kustra Csaba lelkész, Végh Miklós református lelkipásztor és Kiss Szabolcs Máté végezték.

Köszönet az evangélikus és református gyülekezet tagjainak és a segítőknek, akik imádságaikkal, adományukkal és szolgálatukkal támogatták a tábor működését és az evangéliumban is megszólaló célját.

„...és mégis itt vagyunk” – gyülekezeti nap

Pilis, 2016. augusztus 14.

Örömünnep volt a pilisi templomkertben. A gyülekezet Izsóp és Izsópka énekkarainak szolgálatával, a kontiolahti finn testvérgyülekezet vendégeskedésével, az egyházmegye több énekkarának részvételével, Keveházi László volt gyülekezeti lelkész igei szolgálatával gyönyörű, áldott, tartalmas napon lehettünk együtt. Kirakodóvásárnak, találkozásoknak, örömteli és megható pillanatoknak lehettünk részesei. Istennek hála, hogy e

nagy múltú, jelentős gyülekezet kicsiket és nagyokat, fiatalokat és időseket egyaránt megmozgató és megszólító nyári napja sikeresen zárult.

Isten lelki házat akar építeni Péteriben

Péteri, 2016. augusztus 28.

Jótékonysági koncertet tartottak a péteri evangélikus templomban. A befolyt adományokat a templom külső felújítására fordítják. „Hálát adunk, mert kétszáz éve volt egy közösség, amely úgy gondolta, ebben a faluban a hitüknek és megygyőződésüknek az lehet az egyik kifejezője, ha templomot építenek. A templom legnagyobb dísze és értéke azok az emberek, akik megfordulnak benne. »... *mint élő kövek épüljetek lelki házzá...«* (1Pt 2,5). Isten lelki házat akar építeni! Keresi az élő köveket, keresi, kit hova illesszen be” – hangzott el az istentiszteleten Óvári Péter lelkésztől. Az egyházközség történetére Varga Józsefné képviselő, dr. Foltin Brúnó, dr. Szászik Károly és Szende Márta is visszaemlékezett. A templomfelújítási pályázatról Petőné Vizi Valéria polgármester és Varga Józsefné számolt be a jelenlévőknek. „Szükségünk van arra, hogy az ember és az Isten között legyen egy találkozópont” – mondta Győri Péter Benjámin esperes. „1822-ben nagy lelkesedéssel fogtak neki a péteri ősök az építkezésnek. Idővel a lelkesedés alábbhagyott és inkább csak bontottak. Ugyanez megtörténhet a lelki házunkkal is. Nem is kell hozzá sok, csak magára kell hagyni. A lelki ház a kapcsolatok által épül. Ahogy egy kapcsolat, úgy a lelki ház sem épül magától. Bele kell fektetni: időt, erőt, figyelmet, pénzt. Ahhoz, hogy épüljön, bele kell adnod magad. Ha csak kapni szeretnél, elhalhat a kapcsolat. Ha Péteriben lelki házat akarsz, lehet-e rád számítani? A harang mindannyiunknak szól!” – hangzott el zárszóként Óvári Péter helyi lelkésztől.

Munkaévet kezdő lelkészgyűlés

Tápiószentmárton, 2016. szeptember 14.

A nyári hónapok elteltével újra megkezdődött a lelkészgyűlések sorozata is. A 2016–17-es munkaév első találkozóját Tápiószentmártonban rendezték meg. A napot kezdő istentiszteletet Horváthné Csoszánszky Márta Pilisen szolgáló lelkész végezte a lelkészekből szerveződött dicsőítő zenekar támogatásával. A vasárnapra felkészítő közös beszélgetést Heinemann Ildikó vecsési lelkész

vezette be. A nap második felében minden részt vevő lelkész lehetőséget kapott arra, hogy megossza a közösséggel azokat a gondolatokat, amelyek éppen foglalkoztatják, a friss nyári élményeket, gyülekezeti eseményeket és terheket. Az együttlét zavartalan megtartásának körülményeit a vendéglátó tápiószentmártoni gyülekezet biztosította.

Élő Luther-rózsa

Dabas-Gyón, 2016. október 16.

A *gyóni napok 2016* program keretében élő Luther-rózsa képet készítettek orosházi ötlet alapján a Gyóni Evangélikus Egyházközség szervezésében. A megformálásban segédkeztek a gyüleke-

zet tagjai és rokonaik, ismerőseik, valamint más gyóniak és dabasiak is, akik bár nem evangélikusok, de szívesen adták magukat ehhez a megmozduláshoz.

Termésért való hálaadó istentisztelet

Pilis, 2016. október 16.

A pilisi evangélikus gazdákat megszólítva, termésektől gazdagon feldíszített templomban, együtt adhattunk hálát Istennek. Az elmúlt hónapok kemény munkával teltek, de nem maradt el a jutalom. Emberé a munka, Istené az áldás.

Kántoriktatás a gyülekezetben

Bénye, Káva, 2016. október 16.

A bényei evangélikus gyülekezet és a kávai leánygyülekezet 2016 augusztusában kántornak választotta Mészáros Anna Zsókát. Az ifjú kántort október 16-án ünnepi istentisztelet keretében iktatta be tisztségébe Buday Zsolt, a gyülekezet lelkésze 1Pt 4,10–11 versei alapján: *„Amilyen lelki ajándékot kaptatok, úgy szolgáljatok azzal egymásnak, mint Isten sokféle kegyelmének jó sáfárai: ha valaki prédikál, úgy mondja szavait, mint Isten igéit, ha valaki szolgál, úgy szolgáljon, mint aki azt Istentől kapott erővel végzi, hogy mindenkor Isten dicsőíttessék Jézus Krisztus által, akié a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké. Ámen.”* Az Úristen áldása legyen a szolgálaton, a szolgálattevőn és a gyülekezeten!

Hogyan legyünk a reménység emberei? – lelkésziktatás Cegléden

Cegléd, 2016. október 29.

Beiktatták a ceglédi evangélikus templomban a gyülekezet első női lelkészét, Szlaukó Orsolyát. Az iktatás szolgálatát Győri Péter Benjámin esperes végezte, aki igehirdetését *János levelé*nek 3 fejezetéből választotta: *„Lássátok meg, milyen nagy szeretetet tanúsított irántunk az Atya: Isten gyermekeinek neveznek minket, és azok is vagyunk…”* Bátorító szavaiban kiemelte azt a reménységet, amit már Isten megtett értünk Krisztusban, és ami már a miénk. Szlaukó Orsolya a beiktatás után igehirdetésében szintén a reménységről beszélt a *Zsidókhoz írt levél* 6. fejezetéből: *„Ez a reménység lelkünknek biztos és erős horgonya.”* Az igehirdetések után az ünnepi közgyűlés következett, melynek levezetését Majorosné Lasányi Ágnes felügyelőhelyettes segítette. A beiktatás eseményének jegyzőkönyvi rögzítése után, egyházi és világi köszöntések sora következett; a megszólalók kedves szavakkal bátorították a lelkésznőt. Az ünnepséget végül szeretetvendégség zárta le.

Regionális ünnepi sorozat kezdődött Dabas-Gyón evangélikus templomában

Dabas-Gyón, 2016. október 30.

Alsónémedi, Dabas, Inárcs, Ócsa, Örkény, Hernád, Táborfalva protestáns gyülekezeteinek küldöttei töltötték meg zsúfolásig a gyóni evangélikus templomot. A térségi protestáns istentiszteletek megnyitója az egész emlékévet nyitotta meg, amelyet a reformáció 500 – jubileumi év ünneplésének alkalmából rendezett meg Balogh Eszter evangélikus, valamint Csontos József dabasi református lelkész. Ezen az istentiszteleten az egyesített, több mint száz tagból álló kórus szolgálatát zenekar segítette. Az ünnepi évben 2017 októberéig havonta más településen gyűlnek össze megemlékezésre a régió protestáns gyülekezeteinek tagjai. A térségben nagyszerű összefogás tapasztalható a közösségi élet és a kórusszolgálatok területén is. A záróalkalomra az ócsai református műemléktemplomban kerül sor.

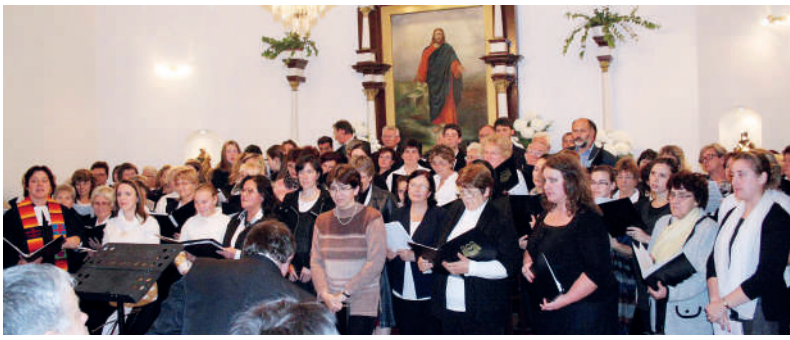

Reformáció Gombán

Gomba, 2016. október 31.

A gombai református templomba voltak hivatalosak 2016. október 31-én este a bénye–kávai evangélikus gyülekezet tagjai és minden hívő testvér, akik a reformáció négyszázkilencvenkilencedik évfordulóját ünnepelhették együtt. Az ünnepi szertartáson Ács Mihály gombai lelkész fogadta a vendégeket, Buday Zsolt bénye–kávai lelkész igét olvasott, az igét Széll Bulcsú nyugalmazott lelkész hirdette. Az eseményt a Gombai

Református Egyházközség énekkarának szolgálata nyitotta meg, a bényeiek Matána énekkara zárta. A templomi együttlét után a gombai hívek szeretetvendégségre várták a megjelent testvéreket az általános iskolába, ahol jóízű ételek, italok mellett beszélgethettek.

Presbiterek találkozója Szolnokon

Szolnok, 2016. november 19.

Az egyházmegye presbiterei – mintegy hetvenen – gyülekeztek össze a református gyülekezeti házban. A találkozást és egyben továbbképzést is erősítő alkalmat Győri Péter Benjámin espe-

res, Selmeczi Lajos lelkész az egyházmegye missziói felelőse és Szilákné Túri Krisztina lelkész, diakóniai felelős vezette. A napot indító áhítat Selmeczi Lajos igei szolgálatával indult, aki az irgalmas samaritánus (Lk 10,25–37) példázatából kiindulva szólította meg a jelenlévőket. Győri Péter Benjámin esperes kivetített előadásában érzékeltette az egészséges gyülekezeti életmodell jellemzőit. Az előadást követő csoportos beszélgetéseket Szilákné Túri Krisztina összeállításában név- és helymegjelölés nélküli, valóságosan megtörtént nehéz esetek megbeszélése követte. A nap délutáni programja egyházmegyei presbiteri gyűléssel folytatódott, ahol az egyházmegyei pályázat és a megüresedett GAS-, valamint ifjúsági tisztségviselők választásának megoldásra váró kérdései kerültek elő. Az egész nap levezetését és háttérmunkáját a szolnoki evangélikus gyülekezet tagjainak vendégszeretete segítette.

Orgonaszentelési ünnepi istentisztelet

Maglód, 2016. november 20.

Bajusz Kálmán újpesti orgonaépítő egyházunk számára épített egyetlen orgonája 1884 óta áll a maglódi templomban. Az első világháborúban ónsípjait rekvirálták, 1945-ben sípjait széthordták. Javítását már csak rézsípokkal tudták megoldani. A reformáció ötszázadik évfordulójának közeledtével a gyülekezet elhatározta, hogy 2017-re megújítja templomát. Ennek egyik utolsó mozzanata a százharminckét éves műemlék orgona felújítása volt.

Kormos Gyula műemléki orgonafelügyelő irányításával Varga László orgonaépítő mester az orgonát; Derdák Éva szakrestaurátor pedig az orgonaszekrényt újította fel.

2016. november 20-án ünnepi istentiszteletre gyülekeztek össze a maglódiak. Fabiny Tamás püspök igehirdetésében Luther Márton zenéről megfogalmazott gondolatain keresztül hívta a gyülekezet tagjait közös zenélésre, amelynek célja Isten dicsőítése és az ember szolgálata.
Az ünnepi közgyűlésen felolvasták Balog Zoltán, az Emberi Erőforrások minisztere, (egykori maglódi református lelkipásztor) sorait. A helyi Vermesy fúvószenekar, a Vermesy kamarakórus és a Magdala kórus zenei szolgálata emelte az ünnep fényét.

A maglódi templom hazánk egyik legszebb belső berendezésű evangélikus temploma. Közel két évtizede a karzatokon eredeti fa táblaképek kerültek elő. Az orgonakarzat hárfázó Dávid királyt ábrázoló képe alá XVIII. századi palócos-tót dialektusban a 149. zsoltár első versét írták: *„Zpjweyte HoSpodinu pisen Nowau Chwălu jeho wshromazdénj swatem!”*, azaz *„Énekeljetek az Úrnak új éneket; dicséretet a hívek gyülekezetében!”* Az ősök tudtak valamit. Azt, amiről a ma élőknek sem szabad megfeledkezniük: egy orgona restaurálásánál, épületek megújulásánál sokkal fontosabb a lelki ház megújulása. Az, hogy Krisztusban megújított életű emberek dicsérjék énekükkel Istent a Szentlélek által az ő egyházában – Maglódon is.

Missziói napot tartottak Nyáregyházán

Nyáregyháza, 2016. november 13.

A misszió napi meghívóján ez az ige áll: *„Íme, nyitott ajtót adtam eléd.”* A teljes mondat így egészül ki: *„...amelyet senki sem zárhat be.”* (Jel 3,8) Jézus mindenki számára ajtót nyit, befogad, és megváltoztatja az ember életét. Olyan ez, mint nyárestén, mikor hosszú út után tér haza az ember, megnyugszik, ahogy messziről meglátja a nyitott ajtón át otthona fényét. Jézus a világ világossága. A missziói nap meghívott vendége volt Győri Péter Benjámin, az egyházmegye esperese, Mészáros Sándor, Nyáregyháza polgármestere, valamint Lupták György lelkész, esperes, püspökhelyettes,

Lupták Gyula egykori lelkészünk fia, aki a szószéki szolgálatot is végezte. Az igehirdetés után hálaadás következett. Selmeczi Lajos lelkész a gyülekezet nevében hálát mondott Istennek a vizesblokk, a teakonyha és a terasz elkészültéért. Rosta László felügyelő megköszönte az egyházkerület és egyházmegye anyagi segítségét, a Hierde-

ni holland gyülekezet rendszeres adományát és az önkormányzat anyagi támogatását. Ezt követően a gyülekezet gyönyörű hangversenyen vett részt, amelyben a zeneművek a hála jegyében szólaltak meg, és a karácsony hangulatát hozták közel. Az új épületrész átadási ünnepe után finom ebéd várta a gyülekezetet. A meghitt beszélgetések után a jelenlévők közösen néztek meg egy filmet a megtérésről, és végül imádsággal zárták a napot.

Ifjúsági vezetői klub volt Szolnokon

Szolnok

A 2016-os évadban is több ifjúsági vezetői klubbot tartottak a szolnoki evangélikus gyülekezetben. A találkozóra a helyi gyülekezet mellett az ország különböző ifjúsági csoportjainak képviselőiből gyűltek össze azok az érdeklődők, akik ezeken a hétvégéken vállalkoztak a kijelölt témák feldolgozására, például *Érezd jól magad!* (február) és *Növekedés* (októberi). A lényegre törő és többek-

nek megdöbbentő módon elhangzott kijelentéseket és következtetéseket együtténeklés, vidám hangvételű beszélgetések és finom ételek közös elfogyasztása tette oldottá. Természetesen nem maradt el az igehallgatás, imádság és az igetanulmányozás sem. A hétvégék megszervezését és levezetését Győri Péter Benjámin esperes, Kiss Szabolcs Máté és Kustra Csaba lelkész segítette és irányította. A helyszínt a Szolnoki Evangélikus Egyházközség biztosította.

Reményfától az alapkőig – beszámoló a templomépítésről

Vecsés – Április

Nagy terveink vannak nekünk, vecsésieknek. Szeretnénk templomot, gyülekezeti-közösségi helyet bővíteni. Az álom 2010-ben kezdődött, amikor az első tervek elkészültek. Aztán sokat-sokat kellett aludnunk rá, hogy az álmunkból valami megvalósuljon. Azt terveztük, hogy idén április 3-án letesszük az alapkövet. Az egyeztetések elhúzódása miatt sajnos elmaradt ez az esemény.

Arra gondoltunk, ha már hónapok óta kijelöltük ezt a napot, mégse múljon el ünnep nélkül a húsvét utáni első vasárnap, így neveztük el a napot reményvasárnapnak, és elhatároztuk, hogy ezen a napon az istentisztelet keretében elültetünk egy *reményfát*, amely mellé elhelyezzük kavicsainkat, kis köveinket.

Az istentiszteletet a templomban kezdtük. A szószéki szolgálat után az énekkar vidám, feltámadást és újrakezdést hirdető dalával kimentünk az udvarra, elültettük a fánkat, és köréje helyeztük köveinket, amelyekre ki-ki ráírta a saját nevét ezzel is jelezve, hogy gyülekezetünk nem holt kövekből, hanem élő kövekből épül fel. Majd ha elérkezik az alapkőletétel napja, akkor ezeket a kavicsokat elhelyezzük az alapkőbe, hogy mindig emlékezzünk Péter apostol felhívására: *„…ti magatok is mint élő kövek épüljetek fel lelki házzá.”* Az ünnepség után az udvaron kis szeretetvendégséget is tartottunk.

November

Egy kis idő elteltével, 2016. november 6-án, vasárnap ünnepélyes keretek között elhelyezték az időkapszulát az új épület alapkövébe. Az alapkőletétellel egybekötött istentisztelet rendhagyó módon színdarabbal vette kezdetét. A nagykörösi Körszínház és a gyülekezet ifjúsági csoportja a reformáció ötszázadik évfordulójára készülve zenés előadásban mutatta be, hogyan válhatnak aktuálissá Luther vívmányai egy mai korban élő gimnazista számára. Az istentisztelet liturgiájában Heinemann Ildikó lelkész mellett Győri Péter Benjámin esperes és dr. Fabiny Tamás püspök szolgált. *„Íme, most van a kegyelem ideje! Íme, most van az üdvösség napja!”* – szóltak Pál apostol szavai a vasárnap igéjeként. A zenei szolgálatot a Vecsernye kórus látta el. Jó volt együtt ünnepelni!

Észak-Pest Megyei Egyházmegye

A dal jajjá lett!

Mekis Ádám esperes igehirdetése

„Dalt éneklek kedvesemről, szerelmesem szőlőjéről. Szőlője volt kedvesemnek kövér hegyoldalon. Fölásta és megtisztította a kövektől, beültette nemes vesszővel. Közepére tornyot emelt, sajtót is vágatott benne. Várta, hogy jó szőlőt teremjen, de az vadszőlőt termett! Most azért, Jeruzsálem lakói és Júda férfiai, tegyetek igazságot köztem és a szőlőm között! Mit kellett volna még a szőlőmmel tenni, amit meg nem tettem? Azt vártam, hogy jó szőlőt terem majd, miért termett mégis vadszőlőt? Megmondom én nektek, most mit teszek szőlőmmel: kerítését lerombolom, hogy lelegeljék, kőfalát kidöntöm, hogy összetiporják! Hagyom, hogy elvaduljon: nem metszik, nem kapálják, fölveri a tövis és a gaz. Megparancsolom a felhőknek is, hogy ne adjanak rá esőt! A Seregek Urának szőlője: Izráelnek háza és gyönyörű ültetvénye: Júda férfiai. Törvényességre várt, és lett önkényesség, igazságra várt, és lett kiáltó gazság!” (Ézs 5,1–7)

Vannak filmek, amelyek nagyon idilli képekkel indulnak. Kiegyensúlyozott család, boldog szülők és gyermekek, játék, nevetés, boldogság minden képkockán. A barátokkal is minden rendben, süt a nap, árad a jókedv és egészséges emberek mindenfelé. De a gyakorlott filmnéző sejti, hogy ez nem marad sokáig így. Beköszönt valamilyen nagy baj, betegség, baleset, halál. Az ézsaiási ige is idilli képpel indul. Egy ember – aki példázatunkban maga az Isten – szőlőt ültet. De nem akárhogyan, hanem a legnagyobb körültekintéssel, igazi szakmai hozzáértéssel, óriási lelkesedéssel és szeretettel. Nem spórol a munkával és a fáradsággal. Amikor meglátja munkája eredményét, azt, hogy csak vadszőlő termett, először nem hisz a szemének. „Ez lehetetlen, hiszen mindent megtettem” – gondolja. „Akik ezt kívülről nézitek, nektek mi a véleményetek erről? Ti mit tennétek a helyemben ezzel a szőlővel?”

A gazda csalódottsága ismerős. Hányszor látunk magunk körül olyanokat, akik hasonló módon csalódtak, botránkoztak meg, vagy ábrándultak ki! Szerettem volna, de nem ilyet. Sokat dolgoztam vele, és nem gondoltam volna, hogy ez lesz belőle. A befektetett hűséges munkám és szeretetem messze nem áll arányban azzal az eredménnyel, amit elértem. Ilyeneket szoktunk mondani vagy gondolni, ha csalódunk valamiben, vagy a dolgok nem úgy alakulnak, ahogyan vártuk volna. Sírva tartja kezében a kisgyerek a szétesett kisautót, amivel pedig még csak kétszer játszott. Keserűség szorítja össze a gimnazista szívét, amikor kiderül, hogy a legjobb barátja a háta mögött rosszmájú megjegyzést tett rá. Könnyeivel küszködik a fiatalasszony, aki néhány évi házasság után szembesíti egykori álmait a valósággal. Álmatlanul forgolódik az apa, aki mindet megtett a gyermekéért, aki most tizennyolc évesen kábítószeresek közé került. Egyre hidegebb és egyre értetlenebb szívvel figyeli az ember a távolodó barátokat, munkatársakat, családtagokat. És folytatja a panaszkodást megállíthatatlanul: Én nem ilyen iskolát, nem ilyen munkahelyet, nem ilyen főnököt akartam, nem ilyen menyet, vejet, én nem ilyen orvost, nem ilyen papot, nem ilyen miniszterelnököt akartam. Nem ilyen rendszerváltást akartam. Én nem ilyet akartam! Én nem ilyen életet akartam!

Isten is szomorúan, keserűen nézi választott népét. Mert volt népem életében szabadítás, volt az egyiptomiakra tíz csapás, volt a tenger ketté-

válása, vízfakasztás, fürjek, manna, füst és tűzoszlop. Idevezettem őket Kánaán földjére, a közelembe, és most, amikor már minden ajándékomat átadtam, és várnám a termést, a nagyszerűt, az édeset; csak vadszőlő mindenütt, tövis és gaz.

Lehet-e még valamit tenni ezzel a néppel, hogy megváltozzon, hogy megtérjen, vagy reménytelen eset? Érdemes-e még egyáltalán valamilyen energiát, jóságot, szeretetet befektetni ebbe a népbe, vagy fölösleges? Kutyából, tudjuk, nem lesz szalonna. Isten dilemmája ez. Megbántam, hogy embert teremtettem… – mondja az özönvíz előtt, és végrehajtja az ítéletet. Bizony, jogos a kiáradó víz mint Isten haragjának kiáradása. Csak Nóé menekül meg, a hite, a ráhagyatkozása mentette meg. Kiskaput hagy Isten ezzel az emberiség megmaradására. És most újra itt a kérdés: Mit tegyen Isten a hűtlen néppel, a hűtlen emberrel?

Jöjjön tehát Isten jogos ítéletének terve három lépésben.

Első lépésben megtehetném, hogy a védőfalat lerombolom, és kiteszem az embert mindenféle hatásnak, ami csak érheti a világ részéről. Kiteszem az ember szívét a korszellemnek, a mindenből gúnyt űzőknek, a kereskedelmi csatornák szennyáradatának.

Második lépésben hagyom, hogy igémet túlnője az emberben belülről fakadó gaz: az élet gondjai, a gazdagság csábítása és az élet élvezetei. Ezek is megteszik a maguk hatását. Megfojtják még azt a kevés jót is, amit idáig igém fakasztott. Hadd uralkodjanak az elemi ösztönök és az önzés!

Harmadik lépésben elveszem tőle az éltető esőt: igémet. Nem beszélek többet az emberrel. Sokáig nem igényelte az ember, megvolt nélküle. De egyszer eljön a pillanat, amikor már nem tud nélküle élni. Az emberi ideológiák becsapták, és most kapkodna Isten igéje után. Föltekint, de csak üres eget lát. Keresné az Istent, de már nincs sehol. Elrejtőzött, elérhetetlenné vált. Hallgat a menny.

Van-e keményebb ítélete az Istennek itt a földön (nem a túlvilágon), mint hogy az embert a saját kívánsága, útja, értékrendje következményeinek szolgáltatja ki? Amit megfőztél magadnak, edd is meg! – szoktuk mondani. Hányan csodálkoznak a világ romlásán, pedig az természetes következménye az Isten-nélküliségnek. Nélküle csak ide juthat az ember. Vannak emberek, akik azzal fejezik ki haragjukat, közömbösségüket a másik iránt, hogy nem szólnak hozzá. Nem szólnak órákig, napokig, hetekig, évekig. Ezzel fejezik ki, hogy számukra a másik megszűnt létezni. Mintha nem is élne: nulla, levegő. Ez is gyilkosság, nem késsel, nem méreggel, hanem a másik lenullázásával, a vele való mindenféle közösség megszüntetésével. Ha így viszonyul az ember a Teremtőjéhez, mit várhat tőle? Bizony, jogos, hogy ugyanazt.

Isten azonban lépett egy negyedik lépést is. Fölvett a szőlőbe egy vincellért. Egy olyan szolgát, aki ebben a reménytelen helyzetben is ad még egy esélyt a gyümölcstermésre. „Kérdezed: Ki az? Jézus Krisztus az!” Jézus folytatja az ézsaiási példázatot a terméketlen fügefáról szóló példázattal. Jézus az egyetlen, aki az Isten teljesen jogos ítéletét meg tudja állítani. Vérével áztatja a földet, és közben kéri az Atyját: „Adjunk neki még haladékot! Hátha megtér! Hátha terem!”

Imádkozzunk! Mennyei Atyánk! Könyörülj, és ne szolgáltass ki bűneink következményeinek! Bár sokszor semmibe vettünk és nagy csalódást okoztunk neked, most mégis kérünk, hogy ne hagyj minket beszéded nélkül, bocsánatod nélkül, szereteted nélkül. Könyörülj és adj még egy esélyt! Már nem abban bízunk, hogy saját erőnkből meg tudunk változni, hanem abban, hogy fölnézhetünk a keresztre, mert számunkra már csak onnan jöhet a remény.

Ámen.

Ifjúsági passiójáték

Nagytarcsa, Pécel, 2016. március 20.

A Nagytarcsai Evangélikus Egyházközség ifjúsága passiójátékot adott elő virágvasárnap délutánján, valamint a péceli leánygyülekezetben nagypéntek napján. A passió forgatókönyvét Sághy Balázs és Sághy Katalin domonyi lelkész házaspártól kaptuk, valamint a ruhákat és a díszletet is, melyért ezúton is köszönetet mondunk. A színdarabot huszonnyolc fiatal adta elő, közreműködött a NAP kórus. A színdarabot Baranka Mária lelkész rendezte.

Presbiteri csendesnap

Dunakeszi–Göd–Sződliget, 2016. április 15–16.

A dunakeszi–göd–sződligeti gyülekezet presbitériuma 2016. április 15–16-án csendesnapon vett részt Bánkon. A másfél napos együttlét során, amely az első ilyen alkalom volt a 2012-ben beiktatott presbitérium életében, az esti és regge-

li áhítatok, éneklés, csoportos beszélgetések és csapatépítő játékok mellett alkalom nyílt arra, hogy a presbiterek a gyülekezet lelkészével és felügyelőjével együtt megbeszélhessék a gyülekezet életével kapcsolatos feladatokat, örömöket és feszültségeket, és így lelkileg feltöltekezve és megerősödve tudják tovább folytatni szolgálatukat.

Napközis tábor

Csömör, 2016. július

Július második felében – sok éven át távolabbi helyszínen tartott táboroztatás után – az igényekhez igazodva napközis jellegű gyermektábort tar-

tottunk Csömörön. Úgy tűnik, hogy a családok számára egyre inkább ez a forma a kezelhető. Az egész napos programok között üdítő volt a kis táborozók számára a székesfehérvári kirándulás. Köszönjük mindenkinek a sok segítséget!

Gyülekezeti napközis tábor amerikai segítséggel

Nagytarcsa, 2016. július 11–15.

A gyülekezet nyári napközis tábort szervezett, amelynek szervezője Baranka Mária lelkész volt. A tábor hetében segítséget nyújtottak a gyülekezet ifisei, valamint azok a különleges vendégek, szám szerint tízen, akik a dentoni (Texas) St. Paul

evangélikus gyülekezetből érkeztek, és akiknek hálásak a sok segítségért, illetve az egész hetes munkáért. Isten áldása legyen a formálódó új testvér-gyülekezeti kapcsolaton!

Testvér-gyülekezeti látogatás

Csömör, 2016. augusztus 1–7.

Augusztus elején vendégül láttuk a németországi St. Michaelisdonn-i testvérgyülekezetünk küldöttségét Csömörön. Az egy hét alatt részt vehettünk budapesti városnézéseken, megtekintettük a szentendrei skanzen legújabb múzeumfaluit, és megcsodáltunk néhány dél-magyarországi várost, gyönyörű evangélikus templomaikat. Öröm volt a német testvérekkel találkozni, fontos volt a szervezés és lebonyolítás során megélt közösségformáló szeretetet átélni.

Templomszentelési ünnep

Nagybörzsöny, 2016. szeptember 11.

A Nagybörzsönyi Evangélikus Egyházközség 2016. szeptember 11-én ünnepelte az evangélikus templom szentelésének százhatvannegyedik évfordulóját. A jelenlegi templomot 1852. szeptember 26-án, a Szentháromság ünnepe utáni tizenhatodik vasárnapon szentelték fel. Azóta az evangélikusok mindig ezen a vasárnapon emlékeznek meg Isten kegyelméről, eleik odaadásáról

és Isten iránti hűségéről. Az alkalmon a Balassagyarmati Evangélikus Egyházközség kórusa is közreműködött. Igét hirdetett Szeverényi János missziói lelkész, hitükről szép bizonyságot tettek

a lelkész roma származású munkatársai, akik elkísérték őt.

Az alkalom a gyülekezeti reménység házban folytatódott, ahol ebéddel várták az egyházközség helyben lakó és elszármazott, de az ünnepre hazatért tagjait. Az istentisztelet, majd a kórus énekes előadása után itt oldottabb hangulatban zajlott tovább az ünneplés.

Gyülekezeti kirándulás Vizsolyban

Dunakeszi–Göd–Sződliget, 2016. szeptember 17.

A dunakeszi–göd–sződligeti gyülekezet több mint ötven tagja 2016. szeptember 17-én – már a 2017-es reformációi emlékévre készülve – Vizsolyba és környékére kirándult. A hosszú buszút után az első megálló Gönc volt, ahol megtekintették a huszita házat és a református templom kertjében a bibliafordító Károli Gáspár szobrát. A kirándulás középpontjában Vizsoly állt: a résztvevők meglátogatták a nemrégiben megújult nyomdatörténeti múzeumot – ahol a fiatalok kipróbálhatták a XVI. századi könyvnyomtatási technikát – és a gyö-

nyörű középkori freskókkal ékesített református templomot, amelyben a vizsolyi Biblia egy eredeti példánya is ki van állítva. A Boldogkőváralján elfogyasztott ebéd után a gyülekezet tagjai Tolcsván megnézték a felújított Szirmay–Waldbott-kastélyt, ahol a vállalkozó kedvűek bórkóstolón is részt vehettek. A reformációi emlékkirándulásnak 2017-ben a tervek szerint folytatása is lesz: a presbitérium a jubileumi évben újabb buszos kirándulást szervez Sárvárra és környékére, a „magyar Wittenbergbe”.

Gyülekezeti nap

Csömör, 2016. október 9.

Október 9-én tartottuk a szokásos gyülekezeti napunkat különféle gyermek- és felnőttprogramokkal. Vendégelőadóink egyházkerületünk vezetői voltak: dr. Fabiny Tamás püspök és dr. Fábri György egyházkerületi felügyelő. A reformáció jubileumi évének kezdetén fontos volt szembenéznünk a mai egyházunkra jellemző számokkal, tendenciákkal.

A szenvedés megértése teológiai szemmel – kórházlelkészek ökumenikus konferenciája

Vác, 2016. október 15.

Hogyan élhetjük meg a szenvedést a hitben? Mit tudunk vele kezdeni? Hogyan tudjuk segíteni azokat, akik szenvednek? E kérdésekre keresték

a választ lelkészek, papok, lelkigondozók, önkéntes beteglátogatók az ökumenikus konferencián, melyet a váci püspöki palota dísztermében tartottak. A tanácskozás házigazdája Faragó Artúr váci egyházmegyei kórházlelkész, szervezője pedig Kalocsa Zsuzsanna evangélikus lelkész volt. A szenvedésről akkor tudunk hitelesen beszélni, ha találkozunk olyanokkal, akik súlyos betegséggel küzdenek, de leginkább abban az esetben, ha a fájdalmat magunk is megéltük. Ezzel

kapcsolatban indítottak közös gondolkodásra a meghívott előadók. Egyházunk képviseletében Németh Zoltán, a Magyarországi Evangélikus Egyház Gyülekezeti és Missziói Osztályának vezetője saját betegségéből kiindulva beszélt arról, mit is kezdhetünk a szenvedéssel, a fájdalommal.

Adventi gyertyagyújtás

Csomád, Őrbottyán, 2016. november 26.

Az utóbbi tíz–tizenöt esztendőben nagy számban költöztek Csomádra fiatal családok. A hittanra beíratott gyermekek létszámában is meglátszik a falu bővülése. A fiatalok megszólításának egyik lehetősége, hogy szolgálatba állítjuk őket. A hatodik éve élő adventi gyertyagyújtás hagyománya olyan alkalom, amelyen közel negyven gyermek szolgál versekkel és énekekkel. Advent első vasárnapját megelőző szombat este az oltárról vett gyertyalánggal hazaindulva minden család megy-

gyújthatja otthoni koszorúján az eljövetelt jelző első fényt.

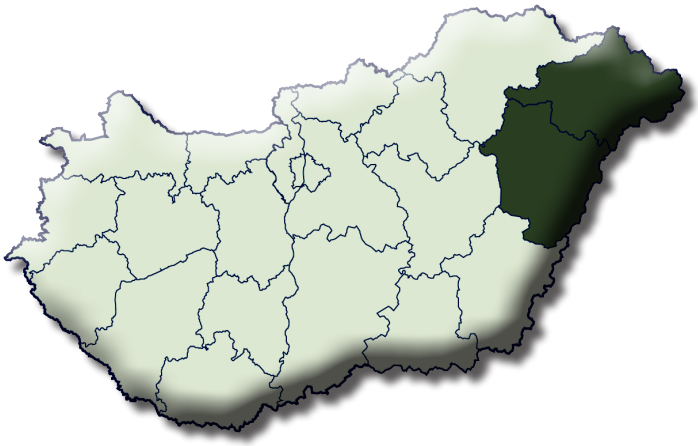

Hajdú–Szabolcsi Egyházmegye

„A közösség ereje”

Zsarnai Krisztián esperes igehirdetése Bálintbokor, Mandabokor, 2017. január 8.

„Amikor ezt hallották, mintha szíven találták volna őket, és ezt kérdezték Pétertől és a többi apostoltól: Mit tegyünk, testvéreim, férfiak? Péter így válaszolt: Térjetek meg, és keresztelkedjetek meg mindnyájan Jézus Krisztus nevében bűneitek bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát. Akik pedig hallgattak a szavára, megkeresztelkedtek, és azon a napon mintegy háromezer lélek csatlakozott hozzájuk. Ők pedig kitartóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban. Félelem támadt minden lélekben, és az apostolok által sok csoda és jel történt. Mindazok pedig, akik hittek, együtt voltak, és mindenük közös volt. Vagyonukat és javaikat eladták, szétosztották mindenkinek: ahogyan éppen szükség volt rá. Mindennap állhatatosan, egy szívvel, egy lélekkel voltak a templomban, és amikor házanként megtörték a kenyeret, örömmel és tiszta szívvel részesültek az ételben; dicsérték Istent, és kedvelte őket az egész nép. Az Úr pedig napról napra növelte a gyülekezetet az üdvözülőkkel.” (ApCsel 2,37–38.41–47)

„A hívők egész gyülekezete pedig szívében és lelkében egy volt.” (ApCsel 4,32)

Szeretett gyülekezet!

A mai istentiszteletünkön a „közösségről”, a „közösség erejéről” szeretnék beszélni nektek. Különösen is három igét emelnék ki ezen a mai alkalmon:

„Mindazok pedig, akik hittek, együtt voltak.”

„A hívők egész gyülekezete pedig szívében és lelkében egy volt.”

„...kedvelte őket az egész nép.”

A Szentírás mind az *Ószövetség*ben, mind az *Újszövetség*ben hangsúlyozza a közösséget, azt, hogy az embernek szüksége van közösségre, arra, hogy közösségben legyen egymással. Már a *Biblia* első lapjain olvashatunk erről, illetve a megfogalmazott mondatok nagyon illenek az emberre: *„Nem jó az embernek egyedül lenni”* (1Móz 2,18), vagy amit olvashatunk *A prédikátorok könyvé*ben: *„Jobban boldogul kettő, mint egy: fáradozásuknak szép eredménye van. Mert ha elesnek, föl tudják segíteni egymást. De jaj az egyedülállónak, mert ha elesik, nem emeli föl senki. [...] Ha az egyiket megtámadják, ketten állnak ellent. A hármas fonál nem szakad el egyhamar.”* (Préd 4,9–10.12) Ezek a mondatok támasztják alá azt a pszichológiai nézetet, miszerint az ember közösségi lény. A magányba bele lehet pusztulni. Nincs annál nagyobb teher, mint mikor az ember magányos, amikor egyedül van. Az ember közösségi lény, szüksége van a másikra, a közösségre, ahol együtt hordozhatnak terheket, ahol szerethetik egymást, elfogadják egymást, ahol őszinték egymáshoz. Tehát az első alapvető megállapítás, hogy az ember közösségi lény, és szüksége van a közösségre!

Első kérdés: De miért van szüksége közösségre az embernek?

Isten teremtett világából hadd hozzak egy példát. A repülő ludak szépen szemléltetik a közösség fontosságát és erejét. Isten beléjük kódolta repülés közben azt a fontos alakzatot, hogy V alakban repüljenek. Na nem azért, mert szeretik a V betűt. Ebben egyrészről ott a fizikai magyarázat, de van másfajta magyarázata is!

Amikor egy-egy madár suhint egyet a szárnyával, felhajtóerőt képez az őt követő madár

számára. V alakban az egész csapat legkevesebb 71%-kal hosszabb utat tud megtenni, mintha az egyes madarak egyedül repülnének. Amikor egy lúd kiesik a V alakból, hirtelen úgy érzi, mintha mázsás súly húzná lefelé, és gyorsan visszatér a csapathoz. Amikor egy lúd elfárad, hátrarepül, és egy másik foglalja el a helyét a V csúcsán. A hátul repülő ludak hangos gágogással bátorítják az elsőket a sebesség növelésére. Amikor egy lúd megbetegszik, két másik lúd is lemarad vele a V alakzatból, és követi, hogy védelmet nyújthassanak számára. Addig maradnak vele, amíg erőre kap, és újra repülni tud, vagy amíg meghal. Akkor útra kelnek, hogy beérjék saját alakzatukat, vagy csatlakozzanak egy másikhoz.

A ludak ösztöneibe Isten beleültette, hogy szükségük van egymásra, mert az alakzatnak, a közösségnek ilyen formájában is nagyobb erő van, tovább juthatnak.

Ha mindenki összevissza repülne a maga kedve szerint, akkor széthullana a vadludak raja, és elpusztulnának, de közösségben életképesek.

Vagy egy másik példa a zene világából. Az ember szíve beleremeg, zenei érzéki világa megcsendül, futkos a hátán a hideg, mikor egy zenekar elkezd játszani. Nyilván megvan a szólóhangszer szerepe is, de akkor teljesedik ki igazán, mikor egy hatalmas koncertteremben más hangszerekkel együtt megszólalnak a szebbnél szebb hangszerek, és így alkotnak igazán teljes egységet. Nem összevissza játszanak, nem azt játszanak, amit akarnak, hanem figyel mindenki a karmesterre, és játssza mindenki azt, ami a kottájában van. Ezért van ereje egy-egy zenei műnek, egy-egy zenei közösségnek.

Tehát láthatjuk azt, hogy milyen fontos szerepe van a közösségnek az állatvilág életében, az emberek vagy a társadalom életében.

Azonban fel kell tennünk a második kérdést: Miben különböznek egymástól a közösségek?

Mert vannak, amelyek
– élményt nyújtanak,
– örömöt adnak,
– sikereket hoznak,
– biztonságot adnak.

Miben különbözik Isten közössége más közösségektől? Élményt nyújt, örömöt ad, sikert hoz, biztonságot ad? Ezek mind-mind fontosak egy ember életében, de vannak bizonyos dolgok, amelyeket csak egy helyen találhat meg az ember.

Harmadik kérdés: Miben más egy keresztény közösség?

A keresztény közösségben egy dolog, ami mindenféleképpen összeköti az embereket, hogy bűnös emberekből áll, ezért bűnbocsánatra szoruló emberek alkotják. Ez nagyon fontos jellemvonása a keresztény közösségnek!

Azt olvastuk az igében: *„Mindazok pedig, akik hittek, együtt voltak”* Miben hittek? A Jézus Krisztusról szóló evangéliumban. Összekötötte őket, hogy:
– elvesztett az életük,
– bűnös emberek,
– bűnbocsánatból élnek,
– bűnbocsánatot nyert emberek lettek,
– kegyelemből élnek,
– üdvösségük van Jézusban.

Akik ezeket tudták magukról, azok egy közösséget alkottak. Nem volt bennük felsőbbrendűségi érzés, nem tartották magukat különbnek, hanem ezeket tudva közösségben voltak egymással, közösségük alapja pedig Jézus Krisztus volt.

Olyan csodálatos a magyar nyelv, amely kifejezi, hogy az „együttnek” a szógyöke az „egy”, azaz nem csupán „együtt voltak”, hanem „egyek voltak”. Eggyé tudtak lenni! Ebben a teljes egységben megmutatkozott az, hogy
– el tudták egymás terheit hordozni,
– tudtak egymásért felelősséget vállalni,
– egymás gyengeségeit elhordozták,
– felemelték az erőtlent,
– bátorították a gyengét,
– segítettek a szűkölködőn,
– tudtak megbocsátani és bocsánatot kérni.

Mindenben szerettek volna krisztusian élni! És tudjátok? Ez különböztet meg egy keresztény közösséget másfajta közösségektől: szeretnének krisztusian élni. Krisztusi módon: élni és beszélni, mert a közösségi életüket Krisztusban élik meg és embertársaikon fejezik ki.

Negyedik kérdés: Mi kell, hogy jellemző legyen Isten közösségére, a gyülekezet közösségére? (A színdarabban nagyon szépen előjött, hogy a nem Krisztusra épített közösség, gyülekezeti tagok hogyan fognak viselkedni, hogy bizonyos emberekben mennyire hiányzik a krisztusi lélek.) A hívő ember megnézi, hogy mit mond Isten igéje, egy gyülekezet közössége pedig az igére építkezik.

Néhány igét hadd olvassak fel nektek:

– *„…a testvérszeretetben legyetek egymás iránt gyengédek, a tiszteletadásban egymást megelőzők, a szolgálatkészségben fáradhatatlanok, a Lélekben buzgók: az Úrnak szolgáljatok. A reménységben örvendezzetek, a nyomorúságban legyetek kitartók, az imádkozásban állhatatosak. A szentekkel vállaljatok közösséget szükségeikben, gyakoroljátok a vendégszeretetet.”* (Róm 12,10–13)

– *„Kérünk titeket, testvéreink, intsétek a tétlenkedőket, biztassátok a bátortalanokat, karoljátok fel az erőtleneket, legyetek türelmesek mindenki-*

hez. Vigyázzatok, hogy senki se fizessen a roszszért rosszal, hanem törekedjetek mindenkor a jóra egymás és mindenki iránt. Mindenkor örüljetek, szüntelenül imádkozzatok, mindenért hálát adjatok, mert ez Isten akarata Jézus Krisztus által a ti javatokra.” (1Thessz 5,14–18)

– *„Szenved-e valaki közöttetek? Imádkozzék! Öröme van-e valakinek? Énekeljen dicséretet! Beteg-e valaki közöttetek? Hívassa magához a gyülekezet véneit, hogy imádkozzanak érte, és kenjék meg olajjal az Úr nevében. És a hitből fakadó imádság megszabadítja a szenvedőt, az Úr felsegíti őt, sőt ha bűnt követett is el, bocsánatot nyer. Valljátok meg azért egymásnak bűneiteket, és imádkozzatok egymásért, hogy meggyógyuljatok. Nagy az ereje az igaz ember buzgó könyörgésének.”* (Jak 5,13–16)

– *„Mindennek a vége pedig már közel van: legyetek tehát bölcsek és józanok, hogy imádkozhassatok. Mindenekelőtt az egymás iránti szeretet legyen kitartó bennetek, mert a szeretet sok bűnt elfedez. Legyetek egymással vendégszeretők zúgolódás nélkül. Ki milyen lelki ajándékot kapott, úgy szolgáljatok azzal egymásnak, mint Isten sokféle kegyelmének jó sáfárai.”* (1Pt 4,7–10)

Ezek az igék arról beszélnek, hogy hogyan kell egy gyülekezeti közösségnek élnie. Ha ezt komolyan vennénk, akkor átélhetnénk mindazt, amiről a Szentírás tudósít az első gyülekezettel kapcsolatban: *„…kedvelte őket az egész nép.”*

Drága gyülekezet!

Hadd mondjak el befejezésül egy mesét, egy anekdotát, amely rávilágít a közösség erejére!

„Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy favágó. Volt neki négy fia. Négyfelé húztak, nem volt olyan dolog, amiben egyetértés lett volna köztük. Soha nem tudtak egymással dűlőre jutni. Mindennapos volt a veszekedés köztük. Családi perpatvarukból mindig csak a szomszédok húztak hasznot. Így aztán egyre szegényebbek lettek. Olyannyira, hogy a falusiak már gúnyolódtak is rajtuk. Bolondnak tartották őket. Az apjuk látta, hogy mindennap valami vita van köztük, és egyre boldogtalanabb lett. Sokszor próbálta már elmagyarázni nekik, hogy senkinek nem használ a veszekedés, de mindhiába. Falra hányt borsó volt minden intelme, lepergett minden a fiairól, mint zsírosbödönről a víz. Az apai jó tanács egyik fülükön be, a másikon ki.

Elment egyszer a favágó az erdőbe fát vágni. Készített a lenyesett gallyakból egy köteget, megkötötte kötéllel. Feje tetején egyensúlyozva vitte a szegény öreg favágó hazafalé a rőzsét. Útközben eszébe jutott valami: talán így visszatérítheti a fiait a jó útra. Elmosolyodott magában, gyorsabban szedte a lábát, hogy hamar hazaérjen. Hazaérve a favágó a rőzsét kint hagyta a kertben. Fiai még nem érkeztek haza, a favágó izgatottan várta őket. Mikor a nap lebújt a hegyek mögé, a madarak fészkükbe bújtak, és előbukkant a hold, a favágó fiai egymás után értek haza. Alighogy megvacsoráztak, hívatta őket az apjuk.

Odament a négy fivér. Kérdezték:

– Mi az, apánk?

Erre a legidősebb fiának szólt a favágó:

– Törd csak, fiam, kettőbe ezt a rőzsét!

Odalépett erre a legidősebb a köteghez, és megpróbálta kettétörni. Persze nem sikerült. Hogy is sikerült volna! Megszégyenülten ment vissza az apjához:

– Nem megy ez nekem, apám.

A favágó elmosolyodott, és mondta a második fiúnak:

– Most te próbáld meg, fiam, törd csak kettőbe ezt a rőzsét!

Ő is megpróbálta. Pont, mint a bátyja, ő is kudarcot vallott. Lógó orral ment vissza az apja elé. Így próbálta meg a harmadik meg a negyedik is. Egynek sem sikerült, mind csüggedten ültek le a földre.

Fölállt akkor mosolyogva az öreg favágó. Kicsomózta a kötelet, amivel körülkötötte a rőzsét. Széthullottak a gallyak. Mondja akkor a fiainak:

– Fiaim, most törjétek el ezeket a gallyakat!

Odaugrott a négy fiú, felkapott mindegyik egy-két gallyat, és azon nyomban eltörték. Nagy büszkén álltak apjuk előtt. Szólt a favágó:

– Látjátok, míg össze volt kötve a sok gally, nem tudtátok eltörni. Külön-külön egy szempillantás alatt eltörtétek mind. Épp így győz le bármilyen ellenség titeket külön-külön. De ha együtt maradtok, összetartotok, nincs, aki legyőzne titeket.

Végre megértették apjuk intelmét a favágó fiai. Minden ellenségeskedéssel felhagytak ezek után. Békében és boldogan éltek, míg meg nem haltak.”

Szeretett gyülekezet!

A Krisztussal közösségben élő emberek közösségben vannak egymással, építik Isten országát és építik egymást!

Milyen jó lenne, ha megvalósulna bennünk és általunk az a három ige, amit átélt az első gyülekezet:

– egyek lennénk,

– és életünkben, szavainkban kedvesek lennénk Isten és emberek előtt!

„Mindazok pedig, akik hittek, együtt voltak.”

„A hívők egész gyülekezete pedig szívében és lelkében egy volt.”

„…kedvelte őket az egész nép.”

Ámen!

Böjti esték Mandabokorban Ittzés István szolgálatával

Nyíregyháza-Mandabokor, 2016. február 22–26.

Jézus a válasz létkérdéseinkre! Idén is esti evangelizációs sorozat megtartására kérte fel böjt második hetében Zsarnai Krisztián esperes Ittzés

István nyugalmazott érdi lelkészt. A vendég igehirdető a nyíregyházi gyülekezet mandabokori imaházában az élet nagy kérdéseire kereste a jó válaszokat *Márk evangéliumá*nak a tavalyi böjtben elénk adatott *Útmutató*-beli igeszakaszai alapján. Az öt böjti létkérdés, amelyekről egykor vallási viták folytak az Úr Jézussal, ma is aktuális: Ki bocsáthatja meg a bűnöket? Van-e hatalma ma Jézusnak? Kik Isten országának béresei? Van-e örök élet, van-e feltámadás? Vajon ma melyik a legfőbb parancsolat?

Az örömhír mellett minden este elhangzott egy-egy személyes bizonyságtétel is, amelyek megerősítik e kijelentést: csak Jézus az egyetlen helyes válasz létkérdéseinkre!

Száznyolcvanöt hajléktalan jutott meleg ételhez a debreceni evangélikusok jóvoltából

Debrecen, 2016. február 27.

A debreceni evangélikus gyülekezet tavaly is részt vett a hajléktalanokat segítő munkában a helyi református és katolikus gyülekezetek mellett. Az evangélikus különítmény február 27-én, szombaton készített és osztott ételt a Reménysugár Hajléktalansegítő Alapítvány szervezésében a város négy pontján. A főzést és az osztást is

önkéntes evangélikus testvérek végezték. Száznyolcvanöt fedél nélkül élőnek jutott meleg étel az akciónak köszönhetően. Hálásan köszönjük a testvérek áldozatos munkáját!

Tudatos epigenetika – Falus Andrással beszélgetett Fábri György

Nyíregyháza-Kertváros, 2016. április 4.

A Nyíregyháza-Kertvárosi Evangélikus Egyházközség a 2017-es reformációi évfordulójára készülve a Tudástárs Alapítvánnyal közösen

sorozatot indított Nyíregyházán a Hotel Centál különtermében *Tudás presszó* címmel. A Reformáció Emlékbizottság által támogatott programon első alkalommal Falus András akadémikus, orvosbiológussal beszélgetett Fábri György, az Északi Egyházkerület felügyelője. A téma a tudatos epigenetika volt.

Összgyülekezeti csendesnap és továbbképzés

Nyíregyháza-Vargabokor, 2016. április 30.

Összgyülekezeti csendesnapra és továbbképzésre gyűltek egybe a vargabokori imaházban a Nyíregyházi Egyházközség tisztségviselői, hogy küldetésük lényegéről gyakorlati tapasztalatok alapján elhangzó előadásokat, bizonyságtételeket hallgassanak meg. A képviselő-testületi tagok, presbiterek és a gyülekezet munkájában részt vevő önkéntes szolgálattevők – körzeti lelkésze-

ikkel együtt – nagy érdeklődéssel követték dr. Garádi Péter és Lóczy Tibor személyes hangvételű beszámolóit a gyülekezetépítés és a misszió területén szerzett tapasztalataikról. A csendesnapot dr. Kovács László Attila igazgató lelkész rövid áhítattal nyitotta meg az Úr Jézust állítva a tanácskozás középpontjába: őhozzá kell mennünk, benne hinnünk és tudnunk róla, hogy ő az Isten szentje! Az egyházközség felügyelője, dr. Bálint Zoltán megnyitójában nem feledkezett meg az édesanyák köszöntéséről sem.

Pünkösdi csendesnap

Nyíregyháza-Vargabokor, 2016. május 16.

„Ma is a Szentlélek győz meg Isten szeretetéről, hogy higgyünk a Fiúban, és járjunk az ő világosságában” Az arany evangéliumnak ezt az örök érvényű üzenetét – meghívott vendégként – Grendorf Péter, a budapest-angyalföldi gyülekezet lelkésze és az ottani Magvetés bibliakör néhány

tagja tolmácsolta számunkra a pünkösdhétfői csendesnapunkon. Az ünnepre kijelölt igeszakasz (Jn 3,16–21) alapján hangzott a pünkösdi örömhír a szolgálatokban: Hogyan szeretett minket Isten, és miért küldte el egyszülött Fiát? Mit jelent üdvözülni? Hogyan menekülhetek meg az ítélet alól? Hogyan hihetek Jézusban? Mit jelent az Ő nevében hinni?

A csendesnap hagyományos programjában a sok éneklés mellett igehirdetések, személyes bizonyságtételek és beszélgetések, helyben készített és közösen elfogyasztott, finom ebéd egyaránt helyet találtak. Az együttlétet közös úrvacsoravétellel zárta a mintegy százfőnyi, közelről s távolból egybegyűlt evangélikusság.

Szabadtéri ökumenikus úrvacsorás istentiszteletet tartottak Szentháromság vasárnapján a hajdúsági Zelemér templomromjánál

Zelemér, 2016. május 22.

A Debrecen közelében található Zelemér településen az 1310 körül épült késő gótikus, egyhajós templomnak már csak a romjai találhatók. A turisták fogadása mellett azonban, régi hivatásához méltóan, alkalmanként szabadtéri istentiszteleteknek is helyet ad a templomrom. Szentháromság vasárnapján evangélikus, katolikus, református hívek és szolgálattevők ültek úrvacsorás istentiszteletet Huszár Gál 1574-es liturgiája szerint. Az istentiszteleten Fekete Csaba református lelkész hirdette Isten igéjét Jézus Krisztus missziói parancsa alapján, a liturgiát Szakács György református és Molnár Lilla evangélikus lelkész végezte. Az énekelt tételeket református és katolikus egyházzenészek, illetve egyházzene-szeretők kórusa szólaltatta meg dr. Tóth Anikó vezetésével. A közel harmincfős gyülekezet gyönyörű napsütésben és zöldellő, madárcsicsergős környezetben élhette meg az úrvacsora közösségét és adhatott hálát Szentháromság ünnepén.

Kirándulás a Fekete-Kőrös völgyébe – közös túrán a debreceni és a nagyváradi evangélikusok

Debrecen, 2016. május 28.

A két gyülekezet kapcsolata több mint másfél évtizede indult. Réz-Nagy Zoltán debreceni lelkész kereste fel Mátyás Attila nagyváradi lelkészt, aki partner volt a kapcsolat építésére.

A kiránduláson közel ötvenen vettek részt. Nagyváradról együtt utaztak Magyarremetére,

ahol az Árpád-kori templom freskóit tekintették meg. A helyi református lelkész, Szigeti Ferenc mesélt nekik a templom történetéről. A templomban énekelve és igét hallgatva volt közösségben a gyülekezet.

Továbbindulva a közeli mézgedi barlangot látogatták meg, ahol vezető kísérte végig a csoportot. Ezután Magyarremetén ebédeltek, majd Gábor Ferenc mesélt nekik a Fekete-Körös völgyében álló települések drámai történetéről. Közösen megtekintették a köröstárkányi mártírok emlékművét, mely egy 1919-es vérengzés áldozatainak emlékét őrzi.

A falu református lelkésze, Szakács Zoltán mutatta be az érdeklődőknek a templomot, melyben a berendezés, a padok és a karzat világoskék festése a helyiek székely identitását hirdeti.

Réz-Nagy Zoltán egy zsoltárverssel foglalta össze a napot és a lelkületet, amely a kirándulók között érezhető volt: *„Ó, mily szép és mily gyönyörűséges, ha a testvérek egyetértésben élnek!”* (Zsolt 133,1)

Egyházmegyei presbiteri napot tartottak Debrecenben

Debrecen, 2016. június 11.

A zsoltározó istentisztelet fél 10-kor kezdődött a templomban Molnár Lilla beosztott lelkész és Tóth Anikó zenetanár vezetésével. Rövidebb igei szolgálat után a debreceni kántor, Pazár István által vezényelt Bach kamarazenekar vonós játékát élvezhették a presbiterek. A délelőtti előadó Lénárt Viktor piliscsabai helyettes lelkész volt, előadásának címe: *Gyülekezeti kisközösségek spontán formálódása, isteni teremtetése, és/vagy tudatos és jól szervezett építése*. A délutáni előadó Koós Anikó volt, aki saját élettörténetét mesélte el autista gyermekéről és az összefogás kereséséről a hasonló sorsú szülőkkel, végül arról, hogyan jutott elhatározásra, hogy létrehoz egy lakóotthont autisták számára. A balmazújvárosi autista otthont „Angyalligetnek” nevezte el.

Az alkalom végén Zsarnai Krisztián a templomban áldotta meg az útnak indulókat. Az esemény házigazdája és szervezője Réz-Nagy Zoltán debreceni lelkész volt.

Erdélybe kirándultak a Hajdú–Szabolcsi Evangélikus Egyházmegye lelkészei és a munkatársak közössége

Nyíregyháza, 2016. június 21–23.

A kirándulók első megállója Kolozsvár volt, itt Móricz József torockói ökogazda várta őket.

A városban megnézték a Szent Mihály-templomot, Mátyás király lovas szobrát és Hunyadi Mátyás szülőházát. Kovács László Attila nyíregyházi igazgatólelkész – aki hosszú ideig Kolozsváron szolgált – tartott ezekről beszámolót a csoportnak, valamint a házsongárdi temetőről és a helyi evangélikus egyházközség életéről is. Vacsorát és szállást Torockón, a Székelykő lábánál kaptak. Szerdán Torockó nevezetességeit, hímzéseit, népviseletét, bútorfestészetét és „fehér házait” csodálták meg. Innen Tordára vezetett útjuk, ahol Réz-Nagy Zoltán tartott előadást a hely egyháztörténeti jelentőségéről.

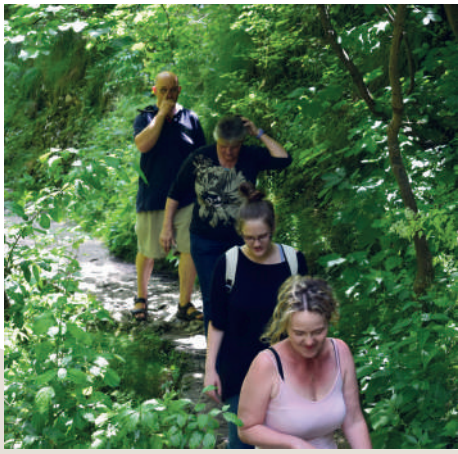

A helyi látványosságok: a 112 méter mély sóbánya és a Tordai-hasadékon való átkelés is a programok közé került. Győrfi Mihály így foglalta össze ennek élményét: „Az átkelésben megéltek hasonlítanak az emberi élethez, útközben sok nehézség akadt, sokszor rászorultunk mások segítségére, és sokszor segítettük a másikat, néha biztatni, bátorítani kellett egymást, míg eljutottunk a célig. Földi vándorlásunk során és a végén – lelki értelemben – valami hasonló vár az Úr megváltottaira!”

Csendesnapot tartottak a Filadelfia Evangélikus Egyházközségben

Nyírtelek-Görögszállás, 2016. augusztus 20.

1993 óta minden augusztus 20-án csendesnapot tartanak a Filadelfia Evangélikus Egyházközségben; 2016-ban sem volt ez másképp. Igehirdetéssel szolgált Nagy Miklós kisvárdai gyülekezeti

munkatárs és Kristian Myklebust lelkész a voldai (Norvégia) testvérgyülekezet fiatal lelkésze.

Asztalos Richárd lelkész iktatása

Debrecen, 2016. szeptember 3.

Ünnepi istentiszteleten iktatta be hivatalába Zsarnai Krisztián, a Hajdú–Szabolcsi Evangélikus Egyházmegye esperese a Debreceni Evangélikus Egyházközség megválasztott lelkészét, Asztalos Richárdot. Az iktatás Zsarnai Krisztián esperes igehirdetésével kezdődött. Bemutatta Richárd életútját, aztán az életmódbeli aszkézistől, melynek Richárd folyamatos gyakorlója, a Krisztusért való szolgálat most kezdődő új lehetőségéig érkezhettek el a hallgatók. Az iktatási istentisztelet végén Richárd igehirdetésében szólt a szőlő saját életében betöltött jelképes szerepéről, valamint a szőlőtő és a szőlővesszők szimbiotikus kapcsolatáról, terelve gyülekezeti kontextusba a mondanivalóját. A közgyűlésen a búcsúzó és üdvözlő lelkészek mondták el egy-egy ajándék átadása után jó tanácsaikat, igei útravalóikat, vagy idéztek fel humoros pillanatokat a közös szolgálat idejéből. Richárd feleségét, Domaniczki Évát külön köszöntötte Abaffy Zoltán felügyelő, mély empátiával beszélve a lelkészfeleségek rendkívüli helyzetéről.

A közgyűlés utáni állófogadáson lehetőség nyílt mindenki számára néhány szót váltani az ünnepelttel és az ismerősökkel, közelből és távolból jöttekkel egyaránt.

Hálaadó istentisztelet a mandabokori többfunkciós közösségi épületben

Nyíregyháza-Mandabokor, 2016. október 2.

Hálaadó istentiszteletre gyülekezett a kétszázhatvanhárom éves nyíregyházi egyházközség és a környező bokortanyákon élők népe, ugyanis új funkcióval bővült a mandabokori istentiszteleti helyszín, befejeződött a vendégszobák kialakítása az imaház tetőterében. Az ünnepi istentiszteleten dr. Fabiny Tamás hirdette Isten igéjét. A körzet parókusa, Zsarnai Krisztián esperes végezte a liturgiai szolgálatot a helyi hívek bevonásával. Az ünnep vezérgondolatát a meghívóban szereplő prófétai ige szolgáltatta: *„Ezen a helyen békességet adok!”* (Hagg 2,9) A vasárnap evangéliuma (Mt 9,1–8) is alapige volt; Jézus gyógyít és bűnbocsánatot ad a hívőknek. Az összgyülekezeti énekkar két számát dr. Kovács László Attila igazgató

lelkész vezényelte, majd a helyi ifjúság énekes bizonyságtételét hallgathatta meg az imaházat megtöltő gyülekezet. A püspöki áldást követően az esperes röviden ismertette az építkezést, történetét, az abban részt vevők és minden segítő, önkéntes munkáját megköszönve. Benczúr László személyes szavakkal köszöntötte a gyülekezetet. Az esperes Jeremiás prófétai szavaival (Jer 29,11) zárta a hálaadás ünnepét. Ezt követően lehetőség nyílt a vendégszobák megtekintésére, valamint szeretetvendégségen a kötetlen beszélgetésre a közösségi házban és kertjében.

A Filadelfia gyülekezet kirándulása és családi napja

Nyírtelek, Boldogkőváralja, 2016. október 22.

A Filadelfia Evangélikus Egyházközség templomától indult el a csapat Boldogkőváralja irányába. Kovácsné Györfi Viktória vezetésével szervezték a kirándulást a nyári gyerektáborban részt vevő

gyermekek, illetve a családtagok részére. A nyári táborban nagyon jól érezték magukat a gyerekek, ezért a szervezők és gyerekmunkások azon törték fejüket, miképpen lehetne megszervezni ennek az alkalomnak a folytatását, hiszen olyan jó kis közösség alakult ki. A helyszínre érkezve először a várat és annak kiállítását nézték meg. Miután mindent áttanulmányoztak a teremben, leültek, elcsendesedtek, és egyesével, illetve családonként bemutatkoztak egymásnak, majd mindenki felolvasta azt az igét, amelyet korábban kapott. Ezek után Fintor Tamás rövid áhítatot tartott. Az ebéd elfogyasztását követően egy korabeli öltözetben lévő hölgy tárlatvezetésen mesélt a vár történetéről. Utolsó programként meghallgattak két daliás „lovagot" a régi lovagi életről, szokásokról.

A reformáció öröksége a tirpákok között

Nyíregyháza, 2016. október 22–23.

Kétszázhatvanhárom éve alapították a várost az evangélikus tirpákok, és kétszázharminc évvel ezelőtt szentelték fel az evangélikus nagytemplomot Nyíregyházán a Róm 11,36 igeverssel. Erre emlékezett a gyülekezet tirpák konferencia, kiállításmegnyitó, hálaadó istentisztelet és zenés áhítat megtartásával.

Szombat délelőtt kezdődött a tirpák konferencia, amelyen nyitó áhítatában dr. Kovács László Attila, az egyházközség igazgató lelkésze Zsolt 66,2–4 alapján emlékeztetett, hogy Luther a megfeszített Krisztusra mutatott. A gondolatot folytatva dr. Hafenscher Károly, a MEE zsinatának lelkészi elnöke, a Reformáció Emlékbizottság miniszteri biztosa arról szólt, hogy mire kötelez minket a reformátori örökség, és ennek kifejezése a jubileumi évben nagy lehetőség. Délután a kiállítást megnyitó beszédében dr. Bene János múzeumigazgató számolt be az elmúlt kétszázhatvanhárom év legfontosabb várostörténeti, egyháztörténeti eseményeit felvonultató kiállítás célkitűzéseiről.

Vasárnap délelőtt az ünnepi istentiszteleten Horváth-Hegyi Áron nyíregyházi származású sámsonházi lelkész hirdette Isten igéjét a vasárnapi evangélium (Mt 18,21–35) szakasza szerint. A templomszentelési ünnepségsorozat záróalkalmán a zene szárnyain szállt fel a hála és az Istent dicsőítő ének. Záró igehirdetésében Adámi László parókus lelkész az oltárkép felirata (Zsid 9,12) alapján hirdette az örömhírt.

„Láttuk az ő csillagát" – advent a Kertvárosban

Nyíregyháza, 2016. december 8.

Az Evangélikus Roma Szakkollégium fiataljainak énekszolgálatával kezdődött 2016. december 8-án, csütörtökön az adventi sorozat a nyíregyházi kertvárosi gyülekezetben. Az egyébként már hagyományosnak mondható alkalmakon ezúttal Kárnyáczki Eszter (Túróczy Zoltán Evangélikus Óvoda és Magyar–Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola) és Szőllősi István Sándor (Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium) iskolalelkészek hirdették az igét a Bólyai téri gyülekezeti központban.

A LESZ éve

Kölcse

Tóth Attila lelkész összefoglaló beszámolója: Látható és hallható evangélikus gyülekezetre van szükség Szatmárban, hogy az evangélium örömüzenete kijusson a templom falain kívülre. LESZ-e megújulás, növekedés az ország legkeletibb gyülekezetében? A LESZ Kölcsén, egy kis község életében missziói programot jelent a 2016. évben, amelyet az MEE Északi Egyházkerülete is

támogatott. LESZ – *láthatóan evangélikusok Szatmárban*. A projekt lényege, hogy egy kis közösség kilép istentiszteletével, hitével és életével abba a térbe, ahol él, és megmutatja értékeit, lelki kincseit az embereknek. Közösségi életünk és hitünk megvallásával vonzóvá tehetjük gyülekezetünk életét Szatmárban.

A misszió jegyében tartotta meg a gyülekezet május 16-án a *mosolynapot,* amelyen Szeverényi János missziói lelkész, Jancsovicsné Szebeni Viola pszichológus és az Erkel Ferenc városi vegyes kar szolgált. A falunappá szélesedő mosolynapot a Trinitász kárpátaljai ifjúsági zenekar koncertje és ökumenikus istentisztelet zárta. A mosolynapon együttműködési megállapodás aláírására is sor került a Tiszaújlaki Református Egyházközség, a Szatmárnémeti Evangélikus Egyházközség, a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium és a gyülekezet között. A megállapodás a Kárpátalján és a Partium területén élő, hátrányos helyzetű családok támogatói hálózatának kialakítását kezdeményezte.

Fontos közösségépítő alkalma volt a gyülekezetnek az evangélikus bál november 26-án. Közel százan voltak együtt evangélikusok, reformátusok és görög katolikusok táncban, éneklésben, asztalközösségben. A nagyközségben hagyományosan jó az ökumenikus kapcsolat a négy felekezet között. Így együtt vagyunk ökumenikus imahéten, felekezeti bálokon, augusztus 20-i ünnepségen az egyházközség területén, a „Pap Túrjánál” lévő országzászló emlékműnél.

A LESZ-program a 2016. évben segített egy tradicionális gondolkodású és életű gyülekezetnek abban, hogy meglássa: növekedni akkor fog a közösség, ha láthatóvá és hallhatóvá válik hitében és cselekedeteiben. A növekedést azonban Isten adja.

Nógrádi Egyházmegye

Hegyek

Szabó András esperes igehirdetése

„Tekintetemet a hegyekre emelem: Honnan jön segítségem? Segítségem az Úrtól jön, aki az eget és a földet alkotta. Nem engedi, hogy lábad megtántorodjék, nem szunnyad az, aki védelmez téged.” (Zsolt 121,1–3)

Nálunk, Nógrádban könnyű megérteni a zsoltárírót. A hegyek mágnesként vonzzák az ember tekintetét és mozgatják a fantáziáját. Gyermekkorom kedvenc hegye a Naszály hegy, amely szülőfalumnak, Ősagárdnak a határában fekszik, és földrajzilag a Cserhát hegység indulópontja a Dunakanyarból. Barátaimmal minden évben többször megmásztuk a 652 méteres magaslatot. Tiszta időben szédületes látvány fogadott minket a kilátóból. Az újpesti gyárkéményektől egészen az Alacsony-Tátra magaslatait érhettük el tekintetünkkel. A Börzsöny és a Mátra mintha csak karnyújtásnyira lenne tőlünk. Lefele jövet mindig meglátogattuk a Násznép-barlangot. Csak a bátorságunk szabott határt annak, hogy milyen mélyre mentünk le. Felidéztük a régi, török időkből való történetet. Egy közeli faluban lakodalom volt. Amikor hírét vették a közeledő török seregnek, a násznép a Naszályra menekült. Az őket üldözők elől egy barlangban rejtőztek el. A mélyebben fekvő és teljes biztonságot adó részbe azonban csak úgy juthattak le, hogy a nők hosszú hajtincseit levágták, majd a tincsekből kötelet fonva ereszkedtek alá. Odalett a leányok szép haja, de megérte az áldozat, hiszen a törökök nem találták őket. A szabadulás örömében el is nevezték a barlangot Násznép-barlangnak, kedves falujukat pedig a levágott tincsekről Nőtincsnek. A közeli hegy és a barlang az életet jelentette számukra. Mint egykor Dávidnak is, aki Én-Gedí pusztájának egyik barlangjában rejtőzött el Saul gyilkos haragja elől.

Fel sem lehetne sorolni a Bibliából, hogy Isten mily sok csodája, szabadító tette kötődik hegyekhez. Mózes a Sínai-hegyen kapta meg a két kőtáblát, rajta a Tízparancsolatot. Felemelő élmény volt Izrael népének, hogy most már tudja, mi az Isten akarata. A törvény betöltője, Jézus Krisztus pedig a Golgota hegyén halt meg. Ez a hegy hirdeti Isten örök életet kínáló szeretetét. A bűnből való szabadulás, a megmenekülés és a reménység hegye lett számunkra a Golgota. A zsoltáríró kérdését – *„Honnan jön segítségem?”* – az önmagát hegyeken kinyilatkoztató Isten válaszolta meg. A nógrádi hegyek pedig nap mint nap emlékeztetnek bennünket az eget és földet alkotó Istenre és az ő Krisztusban megjelent, biztonságot adó szeretetére. És ez elég itt, az északi kerület északi részén is.

Esperesi beszámoló az egyházmegye életéről

„Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást: ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást.” (Jn 13,34)

Ennek a jól ismert jézusi útmutatásnak a szellemében élhettük meg a 2016. évet Nógrádban. Hála legyen Istennek, hogy a krisztusi szeretet és békesség hatotta át működésünket és tevékenységünket.

A reformáció ötszázadik évfordulója jegyében szerveztük meg a gyülekezetimunkatárs-képző tanfolyamot. D. Szebik Imre püspök és lelkes előadói csapata három teljes szombati napot kitöltő kurzust tartott Vanyarcon, Balassagyarmaton és

Salgótarjánban. Az egyházmegye gyülekezeteiből negyvenen érezték szükségét annak, hogy mindhárom alkalmon részt vegyenek. Meggyőződésünk, hogy a reformáció emlékét akkor ápoljuk a legjobban, ha „alulról és belülről" erősítjük a gyülekezeteket hívő és szolgálatra odaszánt keresztények képzésével.

A magyar–szlovák kapcsolatok ápolásának jegyében járt egyházmegyénkben Milan Krivda, a szlovák nyugati egyházkerület püspöke Zólyomból. Október közepén jött Vanyarcra, ahol megtekintette a Veres Pálné Általános Iskolát, a faluházat, valamint a gyülekezet épületeit. A több órás találkozón örömmel vette tudomásul, hogy a korábbi magyar–szlovák püspöki szintű megállapodások az egyházmegyék és gyülekezetek szintjén működnek. Pavol Stefek személyében szlovák lelkész tartózkodott két héten át Vanyarcon. Igét hirdetett, látogatta a szlovákul tudó híveket, s minden más lelkipásztori munkában is szívesen vett részt. Testvéri magyar–szlovák csereszolgálati rendszer alakult ki Sámsonháza és Losonc között is.

Egyházmegyénkben folyik a gyülekezetek jogi státuszának áttekintése. A létszámukban és erejükben megfogyatkozott gyülekezetek, melyek már nem képesek egyedül a lelkészi szolgálat fenntartására, valamelyik szomszédos anyagyülekezethez csatlakoznak. Ennek jegyében a bokor–kutasói gyülekezet a Béri Egyházközséghez kapcsolódott leánygyülekezetként, a legéndi gyülekezet pedig Ősagárdhoz került – szintén leánygyülekezetként. Az egyházközségek presbitériuma és közgyűlése teljes egyhangúsággal szavazott, majd ez történt az egyházmegyei és a kerületi szinteken is. 2017-ben más gyülekezetek vonatkozásában folytatódik a folyamat.

Látjuk, hogy vannak bizonyos jelenségek a világban és országunkban, amelyek különösen is érzékenyen érintik a vidéki aprófalvas gyülekezeteket. Feladatunk, hogy a változó körülmények között is biztosítsuk az evangélium hirdetését Krisztus Urunk parancsa szerint szeretetben, nem lemondva a missziói szolgálatról.

Felújították a béri evangélikus templom orgonáját

Bér, 2016. március 26.

A Béri Evangélikus Egyházközség felújított orgonája először a nagyszombati istentiszteleten szólalt meg. Az orgonán Gálos Miklós, Kanizsár Dorottya és Molnár Lilla többek között Théodore Dubois, Johann Sebastian Bach és Sulyok Imre műveit játszották.

Életutak, életkérdések és igei válaszok – presbiteri nap Patvarcon

Patvarc, 2016. április 16.

Közös vágya valósult meg a Szügyi Evangélikus Egyházközséghez tartozó négy gyülekezet (Szügy, Csesztve, Patvarc és Mohora) presbitereinek, amikor a patvarci gyülekezeti házban megrendezték az egyházközség első presbiteri napját. A presbiterek szükségesnek és fontosnak érezték, hogy a hétköznapi életben és a szolgálatban is megismerjék egymás örömeit és nehézségeit.

„De hűséges az Úr, aki megerősít titeket, és megőriz a gonosztól" – hangzott 2Thessz 3,3 hívó és megerősítő igéje, melyre harmincnégyen jelenlétükkel is feleltek. Bozorády Zoltán evangélikus lelkész, nyugalmazott esperes hirdette az evangéliumot Jn 10,1–10 alapján, és Személyes bizonyságtételen keresztül hangsúlyozta az új élet és szolgálat fontosságát. Bozorády Zoltánné, Jutka néni, nyugalmazott evangélikus lelkész gondoskodó és figyelmes szeretettel vezette az asszonyok csoportbeszélgetését. A közös épüléshez nagy segítség volt a presbiteri szolgálatot mint lelki szolgálatot bemutató „vezérfonal-" vagy igehelygyűjtemény, amelyet a meghívott szolgálók tártak

a közösség elé. A közös ebéd és éneklés után az egyházközség lelkészének, Torzsa Tamásnak a vezetésével egyházközségi-gyülekezettörténeti vetélkedőben vettek részt a presbiterek. Ennek köszönhetően megerősödött az a közös vágyuk, hogy létrehozzanak egy egyházközségi kiállítást a gyülekezetek múltjának teljes feldolgozásával.

Hálaadás a felújított templomért

Legénd, 2016. április 24.

Ünnepi istentisztelet keretében adott hálát Legénden a népes gyülekezet a megújult templomért. A felszentelés és igehirdetés szolgálatát dr. Fabiny Tamás püspök végezte a meghívón szereplő Róm 15,13 igéje alapján, a liturgiában Eszlényi Ákos, az egyházközség helyettes lelkésze, valamint édesapja, Eszlényi László működtek közre. A Nógrádi Egyházmegye elnökségét Koncz István felügyelő, legéndi presbiter és jegyző, az egyházmegye lel-

készi karát pedig Gombor Krisztián kétbodonyi lelkész képviselte. A felemelő alkalmon a falu jelenlegi lakóin kívül az onnan elszármazottak is szép számmal vettek részt. Az istentisztelet után az ünnepi közgyűlést Kerényi György egyházközségi felügyelő nyitotta meg. Először Eszlényi Ákos ismertette a templom *Reformációi emlékutak – zarándokutak* című pályázatának tartalmát, azaz a felújítás körülményeit. Megköszönte a felújításban részt vevők munkáját, az adományozók áldozatvállalását. Koncz István olvasta fel Szabó Andrásnak, a Nógrádi Egyházmegye esperesének üdvözletét, majd a saját nevében is szólt az egybegyűltekhez. További köszöntőt mondott Nagy Tiborné, az Ősagárdi Evangélikus Egyházközség felügyelője, a község önkormányzatának nevében pedig Tunkel Tamás legéndi polgármester, valamint az Északi Evangélikus Egyházkerület képviseletében dr. Fabiny Tamás püspök – dr. Fábri György egyházkerületi felügyelő üdvözletét is átadva.

Konfirmáció a gyülekezetben

Vanyarc, 2016. április 24.

A vanyarci evangélikus gyülekezet kiemelkedő eseményére került sor 2016. április 24-én: ünnepi istentisztelet keretében hét fiatal konfirmált. A szertartást Szabó András, a Nógrádi Egyházmegye esperese, a gyülekezet lelkésze vezette. Az istentisztelet első részében került sor a konfirmációi vizsgára, ezt követte a konfirmációi vallástétel. A konfirmált fiatalokat Matuch Pál, a gyülekezet felügyelője köszöntötte. Az igehirdetés Jak 1,16–21 igeverseire épült. Az istentiszteleten részt vett Juhász Dénes teológus. Ezt követően a frissen konfirmáltak először részesültek az úrvacsora szentségében. A hagyományoknak megfelelően erre az ünnepi alkalomra meghívást kaptak a 25 és 50 éve konfirmált testvérek is.

EKE-gyereknap és evangelizáció

Lucfalva, 2016. június

Tavaly is megrendeztük Lucfalván az EKE gyermek- és ifjúsági hetét, melyen tizenegy településről mintegy száz gyermek és fiatal volt jelen. A résztvevők nemcsak jól érezték magukat a színes programokban, hanem hitben is megújulhattak, megerősödhettek, hiszen idén is voltak megtérő gyermekek. A kicsiknél a *szavak nélküli könyv* volt a téma, az ifiseknél a *bibliai hősök* kapcsán szólt az ige.

Ezúttal amerikai vendégszolgálók is érkeztek közénk a Hauge Foreign Missiontól. A fiataloknál Earl Korhonen hirdette az igét, esténként pedig Jonathan Unverzagt tartott evangelizációs sorozatot *Lukács evangéliumá*ból vett történetek alapján, melyre nemcsak a tábor résztvevőit hívtuk.

A zárónapon szabadtéri evangelizációt tartottunk, ahol színdarabbal és énekkel szolgáltak a tábor résztvevői, énekelt a gyülekezet énekkara, az amerikai lelkészek hirdették az igét, valamint a nyíregyházi Emmausi tanítványok zenekar szolgált. Hálát adunk Urunknak áldásaiért és ezekért a lehetőségekért!

Lelkésziktatás

Sámsonháza, 2016. június 5.

Horváth-Hegyi Áron lelkész 2016. június 5-én, vasárnap délután tartott beiktatásán a sámsonházai és pásztói evangélikusokkal együtt ünnepelt népes családja és az egyházmegye lelkészeinek közössége. Az úrvacsorás alkalmon dr. Fabiny Tamás, az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke hirdette Isten igéjét. A beiktatás feladatát Szabó András nógrádi esperes végezte. A *Confirma* után következett a frissen beiktatott lelkész és

felesége szolgálatba indító megáldása. Horváth-Hegyi Áron Jer 1,17 alapján hirdette az igét, amely egyfajta mottóvá vált számára az elmúlt évben. „Azt akarom szólni, amit az Úr parancsol – fogalmazott. – Nem mások gondolatát és nem is a magamét akarom továbbadni, hanem azt, amit a számba ad a Megbízó."

Őszi EKE-csendesnap

Sámsonháza, 2016. szeptember 24.

Az ország különböző pontjairól érkező evangélikusok a *hegyek* témája köré csoportosított igehirdetéseket hallgathattak Horváth-Hegyi Áron, Ittzés István és Tóth Eszter szolgálatán keresztül. A csoportos beszélgetésekben a résztvevők továbbgondolták a hallottakat őszintén szóvá téve nehéz kérdéseket, gondokat is. A végső szó mégis a háláé és a reménységé volt. A szép őszi időnek köszönhetően a templom kertje nagyszerű lehetőséget adott a kint tartózkodásra ebédidőben és a beszélgetések idején egyaránt. A nap közös úrvacsoravétellel zárult.

Háromnapos gyerekklub

Pásztó, 2016. június 20–22.

2015 januárjától minden hónap utolsó vasárnapján családi istentisztelet van a pásztói gyülekezetben. A közösség életének színesítésén túl cél az egyre nagyobb számban megjelenő kisgyermekes családok megszólítása, bevonása. Ugyanezen célt szolgálja az immáron második alkalommal meg-

szervezett, nyár eleji háromnapos klub is. Mindez Június 20. és 22. között a templomban és annak igen tágas udvarán, a VISZ tematikája szerint zajlott. Adámi Johanna interaktív tanításának segítségével a résztvevő tizenöt kisiskoláskorú gyermek – Pál apostol életén keresztül – Isten szerető gondviselésével ismerkedhetett meg. A történeteken túl sokat játszottak, énekeltek, kézműveskedtek – utóbbiban Patriskovné Lőrincz Laura segédkezett.

Missziói csendesnap

Szügy, 2016. június 25.

Immár második éve egy egész napot, négy gyülekezetet és falut – szügyi, csesztvei, patvarci és mohorai családokat – átölelő missziói csendesnapot tartott a Szügyi Evangélikus Egyházközség. Az idei meghívott szolgálattevők a Szlovákia területén lévő sajógömöri evangélikus gyülekezetből jöttek. Az alkalom központi igéje Fil 4,13 volt: *„Mindenre van erőm Krisztusban, aki megerősít engem."* Ferenczy Erzsébet lelkész végezte az igehirdetés szolgálatát, amelyben érezhető volt a Jézust ismerő és vele élő ember nyugalma és reménysége. Lóczy Tibor, a felvidéki misszió vezetője előadásában és bizonyságtételében Jé-

zusra mutatott a misszió ügyének terjedésével és személyes életének „megszabadulásával”. A sajógömöri és a szügyi zenészek a gyülekezettel együtt énekelt dicsőítő énekkel szolgáltak. Záborszky Csaba, Kazinczy-érmes előadóművész Túrmezei Erzsébet verseivel szolgált. A gyülekezet kis és nagy családjának tagjai és mindazok, akik elfogadták Isten meghívását, a közös ebéd után sporttal, kézműves-foglalkozásokkal és bibliai filmek megnézésével gazdagodhattak még a délutáni órákban. Valóban *mindenre* volt és most is *van erőnk a Krisztusban!*

Felszentelték a felújított templomot

Lucfalva, 2016. július 3.

Ünnepi istentisztelet keretében adott hálát a gyülekezet Lucfalván a kívül-belül megújult templomért. A felszentelés és igehirdetés szolgálatát dr. Fabiny Tamás püspök Ef 2,20–22 alapján végezte. A liturgiában Malik Péter Károly, az egyházközség parókus lelkésze működött közre. Az istentisztelet a lelkészek bevonulásával, a szlovák gyökerű gyülekezet hagyományos térdeplő énekével és az énekkar színvonalas szolgálatával kezdődött. Az igehirdetést követően, a gyülekezet éneke, majd a püspök által végzett szentelési liturgia végén az együtt énekelt ősi *Confirma*-áldás következett. Az ünnepi közgyűlést Kovács István egyházközségi felügyelő nyitotta meg, a gyülekezet lelkésze ismertette a templom felújításának körülményeit, és köszönetet mondott a felújításban résztvevőknek és az adományozóknak, akiket felszólalásában a püspök példaértékűnek nevezett. Az egyházkerület tiszteletbeli felügyelője, Benczúr László is kérte Isten áldását

a gyülekezet életére. Az egyéb szolgálatai miatt távol lévő Szabó András esperes áldáskívánását Koncz István egyházmegyei felügyelő olvasta fel, aki a saját nevében is köszöntötte az egybegyűlteket. További köszöntőt mondott Bódi Emese, az Evangélikus Hittudományi Egyetem tanára, valamint Bolyán Zoltán, a felújítás jelentős részét elvégző ácsmester.

Pulszky Ágostra emlékeztek Szécsényben

Szécsény, 2016. július 3.

A Szécsényi Evangélikus Egyházközség 2016. július 3-án ünnepi istentisztelet keretében emlékezett meg önállóvá válása utáni első felügyelője, Pulszky Ágost politikus, jogász, szociológus születésének százhetvenedik és a templomszentelés száztizenhetedik évfordulójáról. Bartha István lelkész oltár előtti szolgálata és igehirdetése után Csatlós Noémi Balassi-díjas könyvtáros, a gyülekezet tagja idézte fel Pulszky Ágost alakját, aki oroszlánrészt vállalt a szécsényi gyülekezet

1869-ben bekövetkezett anyásításában, a templomuk felépítésében. Harminckét esztendőn át egyházközségi felügyelőként szolgálta szeretett közösségét, és felekezeti hovatartozás nélkül segítette Szécsény város lakosságát. Az istentiszteletet úrvacsora zárta. Az ünnepi alkalom kántora ezúttal Magos Krisztián volt.

„Élj Istennek tetsző életet!” – ifjúsági napot tartottak a Szügyi Evangélikus Egyházközségben

Szügy, 2016. szeptember 14.

Jorginho, vagyis Jorge de Amorim brazil focista jelszava és életének, megtérésének története szólította meg a fiatalokat szeptember 24-én, a Szügyi Evangélikus Egyházközség ifjúsági napján. A négy gyülekezet ifjúságát összegyűjtő alkalom

közösen megtanult igéje így szólt: *„Ezért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az: a régi elmúlt, és íme: új jött létre”* (2Kor 5,17).

Az ifjúsági nap a közös éneklés és a missziói történet meghallgatása, megértése, feldolgozása után kirándulással folytatódott. Az élményparkban az erdei tanösvényt végigjárva, a hintákat és a csúszkákat kipróbálva, a játszóházakat felfedezve, az íjászat rejtelmeibe belekóstolva, a focibajnokságot végigküzdve, majd a kisvonattal a közeli dombokat és völgyeket végigzötyögve az ifjúság megtapasztalhatta, hogy milyen jó Istennel megélni mindezeket az örömöket. Istennek legyen hála érte!

Nógrádikum lett a szécsényi evangélikus templom oltára

Szécsény, 2016. szeptember 17.

A Szécsényi Települési Értéktár Bizottság beválasztotta a szécsényi evangélikus templom oltárát a Szécsényi Települési Értéktárba. Emellett pedig a Nógrád Megyei Értéktár Bizottság is bevette az oltárt a Nógrád Megyei Értéktárba, amely így

„nógrádikummá” vált. A díj ünnepélyes átadására 2016. szeptember 17-én, szombaton került sor a nógrádi megyenapon. Ezen a napon délutántól estig nyitva tartották a templom ajtaját, hogy bárki megnézhesse Kolumbán Bernadett ikonfestő kiállítását, a gyülekezet életéről szóló tárlatot. A nap folyamán dr. Feketéné Benkó Kata csodás orgonajátékát is meghallgathatták az érdeklődők.

Testvér-gyülekezeti látogatás Budapesten

Vanyarc, 2016. október 2.

A vanyarci evangélikus gyülekezet tagjai 2016. október 2-án Kispestre utaztak, testvér-gyülekezeti találkozóra. Ez a kapcsolat régóta tart, évről évre meglátogatják egymást. A közös istentiszteleten Szabó András esperes szolgált igehirdetéssel, majd a két közösség tagjai együtt vettek úrvacsorát. Ezután a látogatók egy része családoknál ebédelt, a csapat másik fele pedig vendéglőben

volt együtt. A délutáni program keretében két belvárosi templomot látogattak meg: először a Szent Györgyről elnevezett szerb ortodox templomot, ahol Zoran Ostojic parókus és a közösség néhány tagja nagy szeretettel fogadta őket. Innét a Kálvin téri református templomba mentek, ahol Páll László igazgató lelkész ismertette a templom történetét, és beszélt a gyülekezet életéről.

Aratási hálaadás

Pásztó, 2016. október 9.

Minden év októberében aratási hálaadó istentiszteletet tart a pásztói evangélikus közösség. A terményekkel megpakolt oltár előtti asztal emlékeztet Isten gazdagságára és áldásaira. A

hála és áldozatvállalás egyfajta kimutatásaként ilyenkorra hirdet a gyülekezet adománygyűjtést, amelyet az istentisztelet végén a hívek az oltáron elhelyezett kosárba helyeznek el. Az összegyűlt adomány évről évre nő, amely nem csupán a növekvő létszámnak köszönhető, hanem a tagoknak a közös teherviselésben érzett egyre erősödő felelősségének is.

Evangélikus imaházban beszélgettek a Melegség és megismerés programról

Balassagyarmat, 2016. november 22.

2016. november 22-én este a balassagyarmati evangélikus bibliaórán szokatlan téma került terítékre. Bartha István lelkész a *Melegség és megismerés* program képviselőit hívta el vendégségbe, hogy az evangélikus hívők első kézből hallják egy leszbikus nő és egy homoszexuális férfi élettörténetét. Ezután másfél órás beszélgetésen tették fel kérdéseiket a melegek családi kapcsolatairól, az elfogadásuk korlátairól, az őszinte életről, a felvonulás miértjeiről.

„Tanítsátok meg ezeket a fiaitoknak is: ezekről beszélj, akár a házadban vagy, akár úton jársz, akár lefekszel, akár fölkelsz!”

(5Móz 11,19)

Oktatási és diakóniai intézmények eseményei

Országos események egyházkerületünk oktatási intézményeiben

Kérjetek, és adatik nektek – óvodai szakmai napot tartottak Vácon

Vác, 2016. március 16.

Az Evangélikus Pedagógiai-szakmai Szolgáltató és Továbbképző Intézet (EPSZTI) szervezésében a váci evangélikus óvodába várták az óvodapedagógusokat továbbképzésre március első napján. A nap Detre János lelkész áhítatával kezdődött. A Bárányka nagycsoport tagjai néptáncbemutatóval készültek az alkalomra, majd Ónody Béla adjunktus az óvodai néphagyományokról tartott előadást. Dr. Kelemen Lajos pszichológus *Problémás gyerek, problémás szülők* címmel fejtette ki gondolatait. A váci evangélikus egyházi óvoda meglátogatása után dr. Dúró Zsuzsanna pszichológus az óvodai tehetségfejlesztésről beszélt. Lázárné Skorka Katalin lelkész reflektált az elhangzottakra, és példákat hozott fel a nap témájához: „*Kérjetek, és adatik nektek…*” (Mt 7,7).

Húsz hallgató vizsgázott sikeresen a fóti Kántorképző Intézetben

Fót, 2016. április 9.

A fóti Kántorképző Intézetben a téli tanfolyam befejeztével közel húsz hallgató vizsgázott sikeresen. A segédkántori, kántori bizonyítvány és oklevelek kiosztása előtt Mekis Ádám esperes megáldotta az intézet új elektromos gyakorló hangszerét. Bence Gábor, az intézet igazgatója pedig hálával emlékezett vissza a huszonhat évvel ezelőtti április 9-re, amikor a nagyterem orgonáját avatták fel.

Évkezdő pedagóguskonferencia

Aszód, 2016. augusztus 27.

Az evangélikus nevelési és oktatási intézményekben dolgozó tanároknak már augusztusban bekongatott a kisharang a gimnázium aulájában. A 2016–2017-es tanév évkezdő konferenciája a reformáció témáját járta körül. Gáncs Péter elnök-püspök hálaadásra és memóriafrissítésre invitálta a tanárokat a kezdőáhítaton, amelynek alapigéjét *Márk evangéliumá*nak 9. fejezete szolgáltatta. Az áhítat után Roncz Béla aszódi intézményvezető köszöntötte az egybegyűlteket. A reformáció témaköréhez kapcsolódó előadások sorát Hafenscher Károly miniszteri biztos kezdte, akit további előadók követtek.

XII. országos koráléneklési verseny

Albertirsa, 2016. október 29.

Ismét énekléstől zengett a Roszík Mihály Evangélikus Általános Iskola. A szép őszi délutánon negyven diák érkezett tíz iskolából, hogy a zsűri előtt megmutassa, mennyire ismeri az evangélikus korálokat.

Őszi országos óvodai szakmai nap Nagytarcsa, 2016. november 15.

A nagytarcsai Szivárvány Evangélikus–Keresztyén Óvoda adott otthont az őszi országos óvodai szakmai napnak. Az alkalom dr. Fabiny Tamás püspök áhítatával kezdődött, majd Lakatosné Hachbold Éva tantárgygondozó köszöntötte az egybegyűlteket. A házigazda nagytarcsai óvoda nevében Fodorné Pecznyik Zsuzsanna óvodavezető ismertette jelenlegi helyzetüket. Ezután sor

került egy óvodai meseelőadásra óvodapedagógusok, valamint a középső és nagycsoportos óvodások szolgálatával. A nap további részében különböző oktatási intézményekből érkeztek előadók. Pompor Zoltán tanár (Károli Gáspár Református Egyetem, Tanítóképző Főiskolai Kar) *A hagyományos és a modern mesék az óvodában* címmel tartott előadást. Az előadók között volt dr. Fábri György habilitált egyetemi docens (ELTE), az Északi Evangélikus Egyházkerület felügyelője is, aki a keresztény értékekről szólt. Baranka György helyi lelkész úti áldásával ért véget a nap.

Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium

Afgán fiatalok vettek részt a gimnázium sportnapján – 2016. május 27.

A gimnázium tizenötödik sportnapján a szlovákiai magyar és szlovák vendégek mellett, dr. Roncz Béla igazgató meghívására, a fóti Gyermekközpont kísérő nélküli (menekült) kiskorúak otthonának nyolc lakója is részt vett. A nyolc fiatal az Evangélikus Diakónia Magyarország támogatásának és a kedves fogadtatásnak köszönhetően –

amely nem kis részben Novotny Dániel iskolalelkész elkötelezettségén is múlt – hamar feltalálta magát. A bajnokság Fabiny Tamás rövid lelkesítő beszédével, majd „püspöki" kezdőrúgásával indult – jó szórakozás és élmény volt vendégnek, vendéglátóknak egyaránt.

Moldvai csángó magyar gyerekeknek gyűjtöttek ajándékot – 2016. december

Mintegy tíz éve vesz részt az iskola az adventi cipős doboz akcióban. 2016-ban több mint négyszáz darab gyűlt össze a diákok ajándékaként, ebből pedig a hazai rászorultakon túl kétszáz darab a

moldvai csángó magyar gyermekek karácsonyfája alá került. A gimnázium hatfős tanári csapata dr. Roncz Béla igazgató vezetésével 2016. december 19-én adta át a négy falu – Lábnyik, Magyarfalu, Somoska és Pokolpataka – magyar házában megjelent csángó gyermekeknek az aszódi diákok által összegyűjtött ajándékokat.

Letették az általános iskolai épületszárny alapkövét – 2016. december 14.

A 2016-os évben általános iskolai tagintézménnyel bővült a középiskola. Két osztályban ötven elsős kezdte meg tanulmányait. Ahhoz, hogy a köve-

tkező tanévekben két újabb osztályt indíthassanak, szükség van egy általános iskolai épületszárny építésére: ennek az épületrésznek a terveit Nagy Tamás Ybl-díjas építész készítette el. Az új létesítmény tíz osztályteremnek, nyolc csoportszobának, egy tornateremnek ad otthont, összesen mintegy háromszáz diáknak biztosít kulturált környezetben történő tanítási, tanulási lehetőséget. Az alapkő-letételi ünnepségre 2016. december 14-én került sor Mekis Ádám esperes, Lőrincz Csaba gyülekezeti lelkész és Novotny Dániel iskolalelkész szolgálatával.

Miskolc – Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola

Megszólítás, hálózatosság, szinergia – nevelőtestületi fórumot tartottak Miskolcon – 2016. február 29.

Az iskola – több mint ezer tanulójával – egyházunk egyik legnagyobb oktatási intézménye, a Borsod-Hevesi Egyházmegyében pedig a legnagyobb. A hétfő délutánra szervezett alkalom elején az általános iskola dísztermét megtöltő pedagógusok és dolgozók Vígh Roland igazgató köszöntő szavait követően Gryllus Dániel Kossuth-díjas zeneszerző és Fabiny Tamás püspök *Szolga csak egy van, az Isten* című interaktív előadását hallgatták meg. A rendkívül tartalmas műsorban együtt szóltak Weöres Sándor művészetéről.

Mindez nagyon jól megalapozta az előadást követő fórum természetes és őszinte hangulatát. A fórumbeszélgetést Gerlai Pál iskolalelkész vezette, aki az oktatási intézmény pedagógusai által előzetesen megfogalmazott kérdéseket tette fel az egyházkerület püspökének. A püspök külön hangsúlyozta a hálózatosság és a szinergia fontosságát: az országos egyházzal és más intézményekkel való együttműködések kialakítását, valamint helyi szinten is az oktatási, gyülekezeti és diakóniai területek összefogását. Bemutatta az iskola könyvtára számára ajándékba hozott könyveket, és bátorította a jelenlevőket, hogy egyházi kiadványaink olvasásával, esetleg az azokba való publikálással is kapcsolódjanak be egyházunk vérkeringésébe.

Újrahasznosított játékok – 2016. április 12.

Az intézmény diákjai és gyógypedagógiai segítő szakos hallgatói kiállítással kedveskedtek az intézmény óvodásainak. A diákok munkái jól reprezentálták, hogy egy kis kreativitással és fantáziával mennyi hasznos játék készíthető papírgurigákból vagy műanyag palackokból. Projektükkel az évfolyamok közös tevékenységére, az együttmunkálkodásra helyezték a hangsúlyt. Az alkotás örömének megélésén túl az újrahasznosítás fontosságára igyekeztek felhívni a gyerekek figyelmét, hiszen a mindennapok során sokat tehetnek majd a fenntartható fejlődés és környezetvédelem érdekében.

Finnországi látogatás – 2016. május

Az intézmény diákjai Finnországba látogattak egy zenei táborba. A testvériskolai kapcsolat újabb gyümölcseként hat diáknak nyílt lehetősége arra, hogy részt vegyen a Kiuruvesiben rendezett zenetáborban. A festői környezetben eltöltött néhány nap lehetőséget nyújtott a miskolci tanulók számára, hogy ez idő alatt bepillantsanak a finn zenei oktatásba, illetve személyes kapcsolatokat alakítsanak ki a táborban részt vevő három tanárral és tizenkilenc finn diákkal.

Kárpátalján jártak a miskolci tanárok – Beregszász, 2016. augusztus 15–17.

A miskolci iskola nevelőtestületének tagjai kárpátaljai kiránduláson vettek részt a *Határtalanul* pályázat keretében, a Scool-Túra Kft. szervezésében.

Nyíregyházi oktatási intézmények

Püspöklátogatás és filmvetítés a nyíregyházi Luther-kollégiumban – 2016. március 8.

A nyíregyházi Luther Márton Evangélikus Kollégium diákjaival találkozott Fabiny Tamás püspök. A 2001-ben épült, százharminc férőhelyes kollégium építője és fenntartója a Magyarországi Evangélikus Egyház, de az építési költsé-

gek fedezéséhez hozzájárult Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata is. A kollégium elsősorban evangélikus intézményeink tanulóinak elhelyezésére szolgál, de a város egyéb középiskoláiból is fogad diákokat. Az általános tájékoztatáson túl a mostani találkozó apropóját a készülő Luther-rajzfilmsorozat két epizódjának bemutatása adta, amelynek levetítése után a püspök a filmek mondanivalójáról beszélgetett a kollégium közösségi termét megtöltő diákokkal. Az alkalmon részt vett Kovács László Attila és Bálint Zoltán, a Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség igazgató-lelkésze és felügyelője, Laborczi Géza, a kollégium igazgatótanácsának elnöke, Kocsisné Sárossy Emőke, a Túróczy Zoltán Evangélikus Általános Iskola és Óvoda igazgatója, valamint Martinovszky István, a kollégium 2015-ben nyugdíjba vonult egykori igazgatója is.

Hálaadó istentisztelet az általános iskola újraindulásának huszadik évfordulóján – 2016. május 13.

A Túróczy Zoltán Evangélikus Óvoda és Magyar–Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola hálaadó istentiszteleten ünnepelt az általános iskola újraalapításának huszadik évfordulója alkalmából a szabolcsi megyeszékhelyen. Az alkalom és az azt követő gálaműsor az egy hétig tartó ünnepségsorozat záróakkordja volt.

A nyíregyházi oktatási intézmények közös tanévnyitója – 2016. augusztus 31.

Az evangélikus nagytemplom csordulásig telt a várakozó kis és nagy diákokkal. A Túróczy Zoltán Evangélikus Óvoda és Magyar–Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium és a Luther Márton Evangélikus Kollégium több mint ezer gyermekkel indul neki a tanévnek. Az őket kísérő szülők, pedagógusok és lelkészek részvételével, közel kétezer evangélikus kötődésű nyíregyházi felnőtt és gyermek volt részese a különleges alkalomnak.

A tanévnyitó istentisztelet keretében szolgálatba állították a két új iskolalelkészt, Szőllősi István Sándort, aki a gimnáziumban fog szolgálni az elkövetkező tanévben és Kárnyáczki Esztert, aki az általános iskola és óvoda lelki vezetője lett.

A nyíregyházi evangélikus nagytemplomban a vasárnapi istentiszteleten került sor a Túróczy Zoltán Evangélikus Óvodai Intézményegység harmincnégy új óvodásának megáldására. A nagyobb gyermekek énekekkel köszöntötték kis társaikat. A nagytemplom szinte megtelt a családtagokkal, érdeklődőkkel és a sok kisgyermekkel.

Őszi felújítási munkák az általános iskolában és következő éves tervek – 2016. október

Pár éve átalakítás kezdődött az atlétikai futópálya és a távolugrópálya kialakításával, folytatódott a műfüves focipályával és a zöld sarokkal, utolsó szakaszként pedig elkészült az alsósok számára a gumiburkolatú mini focipálya, amelyen kosárlabdázni is lehet. A legutolsó fejlesztést pályázati pénzből, az evangélikus egyház támogatásából, szülői adományokból és az iskolai alapítvány felajánlásából sikerült megvalósítani.

Az evangélikus általános iskola vezetősége további fejlesztéseket szeretne megvalósítani az egyik épületszárny átépítésével, bővítésével. A célok között egy tornaterem és több tanterem kialakítása szerepel az osztályok elhelyezése, a csoportfoglalkozások megtartása érdekében.

Közös adventi fotókiállítás – 2016. november–december

Közös adventi fotókiállítással ünnepel a várakozás idején a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium és a Túróczy Zoltán Evangélikus Óvoda és Magyar–Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola. A fotókiállítást az *Isten kegyelméből szabadon*

fotópályázat ihlette, amely sok olyan képi gondolatmegformálást eredményezett, amely advent idején teljesedik ki igazán. A Túróczy-iskola művésztanárának, Szabó Károlynak a kezdeményezésére ezeket a fotókat egymással is megosztották a két intézmény tanulói.

A kétszáztizedik év a nyíregyházi Kossuthban

A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium kétszáztizedik tanéve kezdődött a reformáció ötszáz éves évfordulójának évében.

Ez a kettős ünnep a gimnázium számára azért is öröm, mert a 2016-os tanévben a négy évfolyamos képzést egy új osztály indításával kezdhette meg az intézmény. A korábbi évek innovációi alakot öltöttek a jubileumi tanévben, így egy korszerű, környezetbarát, szép intézményben több mint ötszáz diák kezdte meg tanulmányait.

A tanév a diákok számára a szokásos elcsendesedéssel indult Bodrogkeresztúron, majd Kossuth Lajos születésnapján, a Kossuth családi napon a családokat hívták közös ünneplésre, miközben a 11. évfolyamos tanulók Monokra látogattak, ahol a Kossuth-kultusz hagyományainak megfelelően a politikus szülőháza után a tállyai evangélikus templomot is meglátogatták.

Október eleje a gimnáziumban a természettudományoké. Az idei Szalay Sándor Országos Ökumenikus Fizikaversenyen két napon át versengtek a tehetséges diákok a biofizika és az űrkutatás témakörében. Nagy örömünkre a 12. évfolyamban a Kossuth-diákok nyerték a nemes és igen nehéz versengést.

Október 6-án a várossal közösen emlékeztünk meg az aradi vértanúkról, majd október vége a gimnazisták számára az új diákok hetét hozta el. A bemutatkozó műsorok és a mókás feladatok mellett csendesnap keretében a diákok avatására is sor került dr. Fabiny Tamás püspök áldásával.

A karácsonyi időszakban a Dorcas szervezettel ismerkedtünk, és bekapcsolódtunk a Dorcas-reggeliztetés programba. Emellett ellátogattunk a nyíregyházi evangélikus és városi diakóniai intézményekbe, szeretetműsorral és adományokkal segítettük az itt élők karácsonyát. Természetesen ebben a tanévben is megrendeztük a diákok kedvencét, a jótékonysági büfé sorozatot. Ilyenkor az osztályok egymással versengve finom süteményekkel érkeznek az iskolába, majd büfé keretében értékesítik azokat, a bevételt pedig a DÖK-nek ajánlják fel, akik ebből a pénzből adományokat osztanak a rászoruló diákoknak. A tanévben több mint háromszázezer forintot gyűjtöttek és osztottak szét egymás között a diákok.

A félév végi stresszt jó hangulatú farsangi mulatsággal oldottuk, ahol a kicsik és nagyok jelmezes bemutatója után táncos mulatsággal űztük el a telet és hívtuk a napsütéses tavaszt.

A rendezvények mellett sok szép versenyeredmény is született. Ésik Vivien két országos első helyet szerzett az orosházi fotó- és rajzpályázaton, a gimnazisták *Curie* versenyében két csapat dobogós helyet ért el a területi döntőben, a 11–12. évfolyamosok meg is nyerték a biológia- és kémiatudást mérő versenyt, így ők az országos megmérettetésen is részt vehetnek. A női focicsapat a megyei vándorkupát szerezte meg első helyével, és olasz nyelvből OKTV országos döntőse is van a gimnáziumnak.

Elindult a Kossuth Tanoda, ami szintén nagy öröm volt, hiszen a felzárkóztatás és tehetséggondozás új fórumot kaphat. E mellett *Utak–szívek–példaképek* címmel tehetséggondozó pályázatot nyert az iskola, melynek során a humán tehetséggondozás kerül középpontba öt olyan példakép bemutatásával, akik humán tehetségüket kibontakoztatva értek el kiemelkedő teljesítményt. Egy nyelvész, egy író, egy színész, egy újságíró, egy rádiós hírszerkesztő, egy televíziós műsorvezető mutatja be életútját és munkáját a diákoknak.

Az iskola kétszáztizedik tanéve még közel sem ért véget, de a pezsgő diákélet és a sok szép eredmény bizakodásra ad okot, hogy a következő kétszáztíz is hasonlóan sikeres lesz.

Nyíregyháza – Evangélikus Roma Szakkollégium

Tolerancia-hétvége a roma szakkollégiumban – 2016. szeptember 16.

Hatodik tanévét kezdte meg tanévnyitóval és szakmai műhelymunkával Nyíregyházán az Evangélikus Roma Szakkollégium. Az ERSZK annak a különleges intézményrendszernek a

tagja, melyet a történelmi egyházak a kormány kezdeményezésére alapítottak 2011-ben egy új roma értelmiség és középosztály életre hívása érdekében. A péntek délutáni tanévnyitó istentisztelet és Asztalos Richárd debreceni evangélikus lelkész igei szolgálatát követően a szakkollégisták máris a szakmai munka sűrűjében találták magukat. Az ERSZK-ban minden hónapban szerveznek hasonló, speciális felkészítést nyújtó hétvégi programot.

Színpadra vitték az Evangélikus Roma Szakkollégium hallgatói a szenvedéstörténetet – március, április

„A jeruzsálemi dicsőséges bevonulástól az Olajfák hegyén, Pilátus palotáján át és a Golgotán keresztül vajon hová vezet az út? Vannak kétségeid?" – így hívogatták az érdeklődőket húsvét előtt arra a misztériumjátékra, melyre a szemeszter kezdetétől készültek. A passió bemutatása a szakkollégistáknak többheti kemény munkát jelentett, amelynek során nemcsak egyénileg, de közösségként is épültek. A húsvétot megelő-

ző nagyhéten pedig „átadták az üzenetet" a két nyíregyházi gyülekezetben. A nemzetközi roma nap alkalmából, április 8-án a Tiszalöki Országos Büntetés-végrehajtási Intézetbe kaptak meghívást. Az ötödik ökumenikus cigánymissziós imanapra a hivatalos vendégeken és a fogvatartottakon kívül családtagok – gyermekek és feleségek – is ellátogathattak, a passió üzenete így különös fénytörésbe került. Április végén Egerben, a női börtönben ért véget a passió bemutatósorozata, ahol a fogvatartottak a lovári *Miatyánk*ot együtt suttogták a Jézust megszemélyesítő Balázs Dáviddal, és együtt énekelték a dicsőítéseket Lakatos Pistivel…

Németország – Luther nyomában, október

Németországi tanulmányúton járt a nyíregyházi Evangélikus Roma Szakkollégium közössége 2016 októberének utolsó napjaiban. A négynapos út során Luther Márton életének legfontosabb helyszíneit keresték fel. Eisleben, Erfurt, Wittenberg, Drezda nevezetességeinek meglátogatásával rajzolódott ki a hitújító életpályája, munkássága, a reformáció terjedésének minden fontos mozzanata. Szakavatott idegenvezető segítségével tárult eléjük a kor, megelevenedtek a történelmi hangulatú helyszínek, személyes közelségbe jöttek a puritán használati tárgyak, a

káprázatos képzőművészeti alkotások, az ihletett templombelsők. A történelmi levegővel áthatott óvárosok, piacterek, kastélyok élménye átélhetővé tette a reformáció eszméjét, Luther máig ható gondolatainak igazságát. A nyíregyházi felsőoktatási intézményekben különböző szakokon és évfolyamokon tanuló roma fiataloknak hatalmas élmény volt a közös utazás, az itt szerzett új ismereteikről, erről szóló gondolataikról abban a képes kiadványban adnak számot, amelyet már a reformáció emlékéve alkalmából jelentetett meg az Evangélikus Roma Szakkollégium.

Diakóniai intézmények

Anyák napi örömünnep az Élimben – Nyíregyháza, 2016. május 8.

Anyák napi ünnepségre invitált az ÉLIM Evangélikus Szeretetotthon anyák napi meghívója. Ennek a „nagycsaládnak" a közvetlenebb tagjai – a szülők, testvérek, pótmamák, önkéntesek, támogatók, nyugdíjas munkatársak – örömmel várták a találkozás lehetőségét a szeretetotthon lakóival és munkatársaival. A kapun belépőt azonnal meggyőzte a látvány arról, hogy itt szeretettel

várják. A kápolna bejárata felett díszelgő Luther-rózsa, a csodálatos színben pompázó papírvirágok, masnik és szívek –amelyek az ide érkezőket fogadták –, mind-mind a kreatív műhelyek alkotó foglalkozásainak sikeres eredményei. Évtizedes hagyományt őriztek, és újra áldás volt az alkalmon, mert ismét együtt örülhettek és adhattak hálát az ÉLIM „családtagjai”!

Az Evangélikus Diakónia integrációs házat nyitott Józsefvárosban – Budapest, 2016. május 9.

Az Evangélikus Diakónia a menekültek segítésére létrehozta tanácsadó irodáját, ahol a jövőben szociális munkával, közösségi programokkal és nyelvi kurzusokkal segítik a hazánkban élő bevándorlókat. Az Evangélikus Diakónia integrációs irodájának nyitórendezvényére a Józsefvárosi Evangélikus Egyházközség Mandák Mária gyülekezeti házában került sor. Fabiny Tamás diakóniáért felelős püspök megnyitó beszédében egy újszövetségi történetet idézett, amikor a tanítványok Jézus lakása iránt érdeklődnek. Majd elmondta, hogy az integrációs házban lesznek munkatársak, akik tanácsot adnak, ételt adnak, nyelvet tanítanak, közösségi programokat szerveznek, jogi segítséget nyújtanak, hogy aki idejön, ne kullogjon el, ne kerüljön még nagyobb veszélybe, hanem biztonságban érezze magát. Buda Annamária, az Országos Iroda Diakóniai Osztályának vezetője köszönetet mondott a Magyarországi Evangélikus Egyháznak, a Lutheránus Világszövetségnek és a Bajor Diakóniának is, hogy anyagilag támogatták munkájukat, és módszertanilag is sokat segítettek abban, hogy ez az intézmény létrejöhessen. Az alkalmon tiszteletét tette az ENSZ menekültügyi szervezetének képviseletében (UNHCR) Deborah Moss és Jon Hoisaeter is.

Családi nap a Joób Olivér Szeretetintézményben – Nyíregyháza, 2016. május 15.

A pünkösdi családi nap ünnepi istentisztelettel kezdődött, amelyen Magyar László nyugdíjas lelkész, a szeretetintézmény egykori alapító tagja szolgált igehirdetéssel. Ezután beszélgetéssel folytatódott a program, ahol a többi meghívott alapítótól (Magyar László, Varga András, Mócsán László, Pristyák Istvánné, Csengeri Tamás) a hallgatóság megtudhatta, hogy miért és hogyan alakult a Joób Olivér Szeretetintézmény immár

húsz éve. A múlt felidézését közös ebéd követte. Ezután Kovács Erzsébet lelkész beszélgetett Bácskainé dr. Pristyák Erikával, az *Életképes bokortanyák* című könyv szerzőjével, aki bemutatta a Nyíregyháza környéki bokortanyák alakulását, életét, múltját és jelenét. A nap zárásaként az intézmény jövőjéről beszélt Hornyákné Pásztor Enikő intézményvezető és Molnár Ibolya gazdasági vezető.

Juniálist tartottak a Sareptában – Budapest, 2016. június 9.

A Krizsán András Ybl-díjas építész által tervezett és 2015-ben átadott új épületrész udvarán erre az alkalomra igazi amfiteátrumot alakítottak ki. A szeretetotthon fogyatékkal élő lakói nagy lelkesedéssel fogadták a bábelőadást, amellyel a délutáni program indult. Délelőtt még kézműveskedés, agyagozás kötötte le őket, utána pedig együtt izgulhattak a mese szereplőivel: felpattantak és tapsoltak, amikor valamelyik szereplővel valamilyen érdekes dolog történt, sőt a bábosok

biztatására még bizonyos szövegeket is együtt kellett mondaniuk velük. De leginkább akkor hágott tetőfokára a hangulat, amikor színpadra álltak a pilisi gyerekek. Zenéjük, dalaik magukkal ragadták a lakókat, tapsoltak, együtt énekeltek velük, sőt a végén még táncra is perdültek. Közös fagylaltozással, beszélgetéssel és táncolással ért véget a nap.

Századik születésnap a Fébében – Budapest, 2016. július 28.

Bensőséges ünnepségen köszöntöttek két diakonissza testvért, Endreffy Máriát századik és Major Erzsébetet kilencvenharmadik születésnapja alkalmából július 28-án a hűvösvölgyi Fébé Diakonissza Anyaház kápolnájában. Az anyaház ebédlőjében rendezett fogadáson Mária testvér száz szál gyertyát is elfújhatott a tortáján. Az egybegyűlteket – diakonisszákat, családtagokat, barátokat és a két ünnepeltet – a házigazda, Sztojanovics András intézményvezető üdvözölte. Fabiny Tamás diakóniáért felelős püspök Kol 3,12 igéje alapján szólt. Köszöntötte az ünnepelteket Görög Zoltánné, a Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület főnökasszonya és Gertrud Heublein, németországi diakonissza főnökasszony, illetve a család nevében Endreffy Géza lelkész is. Levélben fejezte ki jókívánságait Orbán Viktor miniszterelnök és Láng Zsolt II. kerületi polgármester.

Feloldható a félelem – integrációs ház Nyíregyházán – Nyíregyháza, 2016. október 28.

Dr. Fabiny Tamás püspök és Buda Annamária diakóniai osztályvezető sajtótájékoztatón jelentette be az Evangélikus Diakónia és az Oltalom Szeretetszolgálat együttműködésében létrejövő nyíregyházi integrációs ház megnyitását. Ennek keretében egy menekültcsaládnak biztosít lakhatással és védett munkahellyel egybekötött egyéves komplex integrációs szolgáltatást a menekülttábor elhagyását követő átmeneti nehézség leküzdésére és társadalmi integrációjuk érdekében. A kiválasztandó menekültcsalád (hivatalosan elismert, tehát bizonyítottan háborús, életveszélyes helyzetből menekülni kényszerülő emberek) nyelvi, pszicho-szociális, oktatási, egészségügyi és társadalmi-kulturális segítséget kap. Kiválasztásuk szempontjai között kiemelt helyen szerepel motivációjuk és szándékuk vizsgálata a beilleszkedésre, együttműködésre. A szolgáltatást a szeretetszolgálat komoly felkészültségű munkatársai végzik.

Hit és szeretet – húszéves a Joób Olivér Szeretetintézmény – Nyíregyháza, 2016. október 2.

Hálaadó istentiszteletre gyűltek össze a Nyíregyháza-kertvárosi gyülekezet tagjai. A bokortanyák népe a termésért, a Joób Olivér Szeretetintézmény pedig húszéves fennállásáért mondott köszönetet Benkőbokorban. Dr. Fabiny Tamás püspök igei szolgálatát 1Jn 3,23 alapján tartotta. Hálát adott a termésért, az elvégzett munkáért, azért a húsz évért, amely újabb és újabb szolgálókat adott. Az úrvacsorát követően a szeretetintézmény igazgatótanácsának ünnepi közgyűlésén a kezdetekre és az intézmény két évtizedére emlékeztek. Az intézmény életében meghatározó szerepet vitt vezetők, szakemberek áldozatos munkáját az alkalomra készített emléklappal és emlékéremmel köszönték meg.

Oltalmazók – a szociális munka ünnepe Nyíregyházán – Nyíregyháza, 2016. november 12.

Az Oltalom Szeretetszolgálat a hajléktalanokról és a krízisbe jutott családokról gondoskodik a nappali melegedő, az éjjeli menedékhely, az átmeneti szálló, a hajléktalanok otthona, a szenvedélybeteg-részleg, a népkonyha, valamint a családok átmeneti otthona működtetésével. Az itt dolgozó különböző részlegek munkatársainak szerda délután rendeztek meghitt ünnepséget a kertvárosi gyülekezet Bólyai téri közösségi központjában. Ezen az alkalmon Laborczi Géza, lelkész-intézményvezető Bródy János *Ha én rózsa volnék* című dalát/versét hívta segítségül a jó szociális munkás jellemzésére,

majd tolmácsolta az MEE vezetőinek köszöntését, illetve jutalmat osztott az intézmény ötvenhat dolgozójának, akik közül öten jubileumi jutalomban részesültek öt-, illetve tízéves szolgálatuk alkalmából.

Közös Mikulás-ünnepséget tartottak Nyíregyházán – Nyíregyháza, 2016. december 4.

Kedves Mikulás-váró dallamok töltötték be a Bólyai téri gyülekezeti házat szombaton délután és kora este, ahol az Oltalom Szeretetszolgálat, a Joób Olivér Szeretetintézmény és a Kertvárosi Evangélikus Egyházközség tagjainak, dolgozóinak gyerekei várták izgatottan a Mikulást. Az igazi Mikulás hosszú, fehér szakállával és nagy botjával, kis segédjével és főleg hatalmas kosarával megérkezve újra és újra megénekeltette a gyerekeket, szüleiket, az egész tisztelt publikumot, mielőtt a várva várt csomagok kiosztását elkezdte

volna. A csomagosztás, éneklés után közös játék és persze vendéglátás zárta az estét.

„Ezek után láttam: íme, nagy sokaság volt ott, minden nemzetből és törzsből, népből és nyelvből, amelyet megszámlálni senki sem tudott; a trón előtt és a Bárány előtt álltak fehér ruhába öltözve, kezükben pedig pálmaágak.”

(Jel 7,9)

Külügyi kapcsolatok és események

Testvérkapcsolatok

Egyházunk jó kapcsolatot ápol közeli és távoli külföldi gyülekezetekkel, egyházakkal. Ezek a testvérkapcsolatok gyümölcsözően működnek országos, egyházkerületi, egyházmegyei, intézményi és – még inkább elmondható, hogy alulról szerveződően – egyházközségi szinten is. A külföldi kapcsolatoknak köszönhetően lehetőség nyílik társadalmi és az egyház életében történő változások kapcsán közösen gondolkodni, és esetleges megoldásokat megfogalmazni. Gyülekezeti szinten pedig a közös élmények, a hit mint közös nyelv és a testvéri szeretet megtapasztalása nyomán erősödhetnek és mélyülhetnek jövedelmező módon ezek a kapcsolatok.

ÉPH – Barátgyülekezet – finn testvérkapcsolati nap, 2016. január 26.

„Menj, és nézd meg, jól vannak-e testvéreid és a nyáj” (1Móz 34,14) – idézte dr. Fabiny Tamás külkapcsolatokért felelős evangélikus püspök azon az áhítaton, amely nyitánya volt a finn testvér-gyülekezeti napnak az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöki hivatalában. Az ország számos gyülekezetének képviselői jöttek el az alkalomra, hogy kicseréljék tapasztalataikat a finn testvérekkel. Cselovszkyné dr. Tarr Klára, az Ökumenikus és Külügyi Osztály vezetője kérte a jelenlévőket, hogy meséljenek finn gyülekezeti kapcsolataikról, amelyekben – mint kiderült – gyülekezeti, egyházmegyei és egyházkerületi összekötő kapcsok is vannak. Sok esetben jellemző, hogy az alulról jövő kezdeményezések, személyes barátságok azok, amelyek mozgatják a találkozásokat és motiválják a gyülekezeti szintű összeköttetéseket. A gyülekezetek beszámolóit követően további kérdések is előkerültek: menekültek helyzete, illetve egyházvezetési, valamint liturgiai kérdések, végül pedig kerekasztal-beszélgetésre is sor került.

ÉPH – Magyar–bajor partnerkapcsolati napot tartottak, 2016. február 18.

A bajor evangélikusokkal immáron több mint huszonöt éve fennálló partnerkapcsolati viszonyunk megóv bennünket a szűklátókörűségtől, és egymás kölcsönös segítésére ösztönöz – hangsúlyozta napindító gondolataként Fabiny Tamás külkapcsolatokért felelős evangélikus püspök. Cselovszkyné Tarr Klára, az Ökumenikus és Külügyi Osztály vezetője köszöntésében elmondta, hogy az utolsó bajor–magyar találkozóra 2012-ben Nürnbergben került sor, 2017-ben pedig Bonyhádon rendezik meg.

Ezután Kiszelly Zoltán tartott előadást a magyar–német politikai kapcsolatok helyzetéről, és széleskörűen kitért a menekültkérdésben megfogalmazott véleménykülönbségek hátterére. Domokos Ildikó külügyi referens a megrendezendő bonyhádi, valamint *A föld sója* találkozóról tartott beszámolót. Ezt követően pódiumbeszélgetés keretében a diakónia, az oktatás és a gyülekezeti testvérkapcsolatok területének kihívásait, örömeit és feladatait vitatták meg Buda Annamária diakóniai osztályvezető, Hallgatóné Hajnal Judit igazgatónő (győri Péterfy Sándor Evangélikus Gimnázium), Lázárné Skorka Katalin mezőberényi lelkész és Aradi András bonyhádi lelkész részvételével.

Eperjes – Szorosra fonódó kapcsolatok két evangélikus egyház között, 2016. március 16.

A szabadságharcra való közös emlékezéssel és az evangélikus gimnáziumok közötti együttműködéssel erősíti kapcsolatait a Szlovákiai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház és a Magyarországi Evangélikus Egyház. Szabadság, békés együttélés, ökumené. Ezek a gondolatok határozták meg azt az ünnepélyes fogadást, melynek keretében az 1848-as forradalom és szabadságharc százhatvannyolcadik évfordulójáról emlékeztek meg a ma püspöki székhelyként működő Eperjes Evangélikus Kollégiumában. A szlovák–magyar megemlékezés szervezője, Szesztay Ádám, Magyarország kassai főkonzulja Kassán fogadta a

vendégeket. A nemzeti ünnepi fogadás Slavomír Sabolnak, a Szlovákiai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház Keleti Egyházkerülete püspökének köszöntőjével kezdődött, aki kiemelte, hogy az élet alapja a szabadság, amiért küzdeni mindenkinek kötelessége. Hangsúlyozta az ökumené fontosságát, a szlovák–magyar evangélikusság közös gyökereit. Fontosnak tartotta elmondani, hogy mindenkinek feladata a szélsőségektől mentes, békés, közös együttélésen való munkálkodás. Magyar képviseletben Fabiny Tamás püspök volt jelen, aki záróbeszédében mondott köszönetet a szervezőknek, és beszédében megemlített ismertebb neveket is – Maléter Pált és Hamvas Bélát –, akik evangélikusként Eperjeshez köthetők.

Molde – Látogatóban norvég testvéreknél, 2016. június 7–9.

Dr. Fabiny Tamás püspök és Pap Kinga Marjatta tanácsos együtt utaztak a kétévente esedékes találkozóra, ahova a norvég testvér-egyházkerülettől kaptak meghívást. Az összejövetelen a mørei egyházkerület lelkészei és gyülekezeti munkatársai közel háromszázan vettek részt. Az első napokban Ingeborg püspök kalauzolta a két magyar vendéget, s mintegy köszöntőként „Meir himmel på jorda”, vagyis *Több mennyet a földön* feliratú norvég mintás pulóverben fogadta a delegációt. A kisváros egyik szállodájában zajló találkozón egyházkerületünk püspöke *Luther Márton öröksége* címmel tartott előadást hangsúlyozva, hogy a reformátor igehirdetései mögött milyen mély imádságos gyakorlat állt. Pap Kinga pedig a konferencia műhelygyakorlatai keretében nagy sikerrel tanított magyar kórusműveket – köztük Sulyok Imre és Szokolay Sándor darabjait – az érdeklődőknek.

Debrecen – Közös tanácsülést tartottak a romániai és magyarországi evangélikus egyházi vezetők, 2016. június 23.

A Magyarországi Evangélikus Egyház Püspöki Tanácsa soros ülését tartotta Debrecenben, a helyi gyülekezeti házban. Az alkalmon egyházunk püspökei mellett vendégként részt vett Adorjáni Dezső Zoltán, a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház nemrégen újraválasztott püspöke is. Az aktuális rendezvény-előkészítések témáin kívül hangsúlyosan előkerült a jövőbeni együtt-

működés tartalmi és formai kérdésköre is. Az ülés után a résztvevők együtt megtekintették az altemplomban látható gyülekezettörténeti és csipkekiállítást is.

Nyíregyháza – Finn evangélikus fiatalok látogatása, 2016. július 27. – augusztus 2.

Tizenhat fős finn evangélikus delegáció látogatott Nyíregyházára. A Kajaaniból érkezett csoport több mint négy évtizede áll kapcsolatban a helyi evangélikus egyházközséggel. A finn és a magyar fiatalok közös hitórákon vettek részt, és mellette szabadidős tevékenységek alatt építették tovább a már meglévő jó kapcsolatot. Zsarnai Krisztián evangélikus esperes elmondta, hogy ennek a kapcsolatnak az Úr Jézus az alapja, hiszen az elmúlt évtizedek során nagyon komoly barátságok szövődtek, és hiába változnak az emberek, a kapcsolat akkor is tart. Végül az evangélikus templomban a vendég fiatalok dallal köszönték meg a házigazdáknak a Nyíregyházán töltött napokat.

Petrozavodszk – Finnugor lelkészkonferenciát tartottak Oroszországban, 2016. augusztus 16–21.

Az oroszországi Petrozavodszk adott otthont a négyévente esedékes finnugor lelkészkonferenciának. Egyházunkat Fabiny Tamás és Szemerei János vezetésével tíztagú küldöttség képviselte. Ketten érkeztek Erdélyből, mintegy tízen Észtországból és húszan Finnországból. A hivatalos megnyitón egyházunk köszöntését Szemerei püspök adta át. A konferencia témája az evangélikusság és az ökumenizmus volt. Magyar részről Korányi András professzor, rektorhelyettes adott történeti áttekintést, majd kitért egyházunk, a többi egyház, illetve a mai magyar társadalom különböző kérdéseire. A konferencia zárásaként

a résztvevők Szentpétervár és környéke különböző gyülekezeteiben hirdették Isten igéjét vagy mondtak köszöntést.

Budaörs – Felvidéki szolgálatba küldték ki Lóczy Tibort, 2016. szeptember 4.

A budaörsi evangélikus gyülekezetben áldott, ünnepi istentiszteleten és családias légkörben Lóczy Tibor sajógömöri testvért lelkészi munkatárssá avatták fel, és a felvidéki misszióba hivatalosan is kibocsátották. Az eseményen dr. Fabiny Tamás püspök igehirdetéssel szolgált Ézs 55,10–11 alapján. Amennyire Tibor személyéhez szóló volt a prédikáció, olyannyira szólt a gyülekezethez is. A püspök kiemelte, hogy Tibor felkészítése unikális, mert ő az első, akit a Magyarországi Evangélikus Egyház határon túli szolgálatra készített fel. Bár elsősorban gömörinek tartja magát, de másodsorban budaörsinek, így jelölte meg ezt a helyszínt felszentelése alkalmára. A liturgiában Endreffy Géza házigazda lelkész, valamint Szeverényi János országos missziói lelkész is szolgált.

Aszód – Szlovák–magyar egyházi testvérkapcsolat Aszódon és Nógrád megyében, 2016. október 18.

Milan Krivda, a Nyugat-Szlovákiai Evangélikus Egyházkerület püspöke és Helena Pasiakova, a tisoveci evangélikus gimnázium igazgatónője látogatott az aszódi evangélikus gimnáziumba. Dr. Roncz Béla igazgató mutatta be az intézményt és az abban folyó oktató-nevelő munkát, külön kiemelve a tisoveci evangélikus gimnáziummal több évtizede tartó testvéri kapcsolatot. A küldöttséget fogadó Aszód város polgármestere, Sztán István a találkozón is jelezte, hogy Aszód és Tisovec testvérkapcsolatán munkálkodik. A küldöttség a Nógrád megyei, szlovák nemzetiségű Vanyarc községbe utazott, ahol Szabó András esperes fogadta a vendégeket. Az evangélikus templom bemutatása után meglátogatták a szlovák nemzetiségű iskolát, valamint Nedeliczki Jánosné, Mari néni előadásában a szlovák gyökereket tekintették meg a szlovák tájháznál. Milan Krivda püspök örömét és elismerését fejezte ki a látottakért, és köszönetet mondott a program megszervezéséért.

Budapest, Nagytarcsa – Magyar–szlovák testvériség-barátság erősítése

Néhány évvel ezelőtt Komáromban a vezető püspökök írták alá a Magyarországi Evangélikus Egyház és a Szlovák Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház közötti partnerszerződést, amelynek kiegészítéseként a két egyház megállapodást kötött: a két ország időről időre vendég lelkészeket küld a Magyarországi Evangélikus Egyház szlovák gyökerű gyülekezeteibe, illetve a Szlovák Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház magyar gyülekezeteibe. Ennek a megállapodásnak az értelmében magyar részről Ferenczi Erzsébet lelkész végez gömöri szolgálatot szeretettel, hűségesen és lelkesen. Szlovák részről Castkovból érkezett kéthetes látogatásra Pavol Stefek lelkész,

aki – többek között – a nógrádi hagyományokat őrző és Istenhez ragaszkodó vanyarci közösségbe is elutazott Szabó András nógrádi esperes vezetésével. A vendég lelkész a budapesti szlovák gyülekezet életébe is betekinthetett, és vasárnap igehirdetőként szolgált. Ide Nagytarcsáról is szép számmal érkeztek, valamint az éppen Budapesten tartózkodó dr. Milos Klátik szlovákiai evangélikus egyetemes püspök is ellátogatott, aki a végén megjegyezte: a „lelkészcserék” arra is kiváló lehetőséget nyújtanak, hogy kölcsönösen buzdítsuk, bátorítsuk egymást magyar és szlovák gyülekezetekben egyaránt: anyanyelvünkön is.

Amerikai evangélikus kapcsolatok

Young Adults in Global Mission (YAGM)

Az Amerikai Evangélikus Egyház (ELCA) *fiatal felnőttek a globális misszióban* (YAGM) programján keresztül a Magyarországi Evangélikus Egyház évről évre önkéntes szolgálatot végző fiatalokat fogad. 2016. szeptember 13-án a fasori evangélikus templomban közös kibocsátó istentiszteletet tartottak az új önkéntesek és magyarországi mentoraik részvételével. Az alkalmon az önkéntes csapat felügyeletét férjével, Zachary Courterrel közösen végző Rachel Eskesen lelkésznő, a YAGM szervezet közép-európai koordinátora Lk 24,13–35 alapján tartott igehirdetése után Isten áldását kérte a szolgálatra indulókra. Az intenzív magyar nyelvoktatást is magába foglaló nyári orientációs felkészítésüket követően a hét fiatal egyéves szolgálatot kezdett meg Nyíregyházán, Debrecenben, Budapesten, Békéscsabán, Nyírtelken és Piliscsabán.

2016. október 26-án az északi Püspöki Hivatalban dr. Fabiny Tamás püspök látta vendégül a Magyarországon szolgáló amerikai önkénteseket. A korábbi évekhez hasonlóan a mostani találkozás is az iskoláinkban, valamint a gyermek- és szociális ellátó intézményeinkben dolgozó fiatalok szolgálatának mélyebb megismerése, nyomon követése jegyében zajlott. A találkozó a püspök rövid áhítatával kezdődött, ezt követően került sor a bemutatkozásra és az élménybeszámolókra.

Budapest – Találkozó a Mission of Christ Network (MCN) önkénteseivel – 2016. november 15.

Egyházunk külügyekért felelős püspöke, Fabiny Tamás, valamint az Ökumenikus és Külügyi Osztály munkatársai már régi ismerősökként üdvözölték az MCN magyarországi misszionáriusait az északi püspöki hivatalban. Az angol oktatásban való részvétel mellett kollégiumi, hitéleti és szabadidős tevékenységek szervezésével is segítik az iskolák munkáját. Melissa Karges, Audrey Mehl, Samantha Mueller és Jonathan Braun beszámoltak az újabb évkezdés tapasztalatairól. Mindannyian pozitívan élték meg, hogy kapcsolataik sokat erősödtek. Az egyház képviselői megköszönték a missziós partnerek munkáját, és reményüket fejezték ki, hogy a program az elkövetkező években is tovább élhet, és hogy a folytonosság az esetleges személyi változások ellenére sem szakad majd meg.

A lutheránus nagycsalád hírei

A Lutheránus Világszövetség az ötszáz éves évfordulóra készülve kiemelten foglalkozott

- a bibliaértelmezés, a hermeneutika kérdéseivel világszerte különböző kontextusokban,
- az úrvacsorában is megélt evangélikus közösség (communio) önértelmezésének kérdéseivel,
- a reformáció történetének és üzenetének ökumenikus értelmezésével. (*A szembenállástól a közösségig* című dokumentum magyar nyelven is kapható és elérhető.)
- valamint néhány, elsősorban az európai kontinensen hangsúlyos társadalmi és etikai kérdéssel, így a nők szerepével az egyházi szolgálatban, illetve az azonos neműek párkapcsolatának egyházi vonatkozásaival. Ezekben a kérdésekben érvényesül a tagegyházak autonómiája, a világszövetség a biblikusan megalapozott teológiai érvelésben és a pasztorális gyakorlat kialakításában nyújt segítséget.

A 2017-es év nemcsak a reformációi évforduló miatt jelent fontos mérföldkövet a világszövetség történetében, hanem ekkor esedékes a hétévente rendezett nagygyűlés is, amely egyben tisztújítást is jelent az LVSZ vezető testületeiben. Az elmúlt időszakban az eddig a kelet-közép-európai régió alelnökeként szolgáló Fabiny Tamás püspök mellett egyházunk számos képviselője végzett aktív tevékenységet különböző munkacsoportokban, teológiai és laikusok számára rendezett konferenciákon. Erre természetesen a jövőben is lehetőség nyílik majd, hiszen fontosnak tartjuk, hogy evangélikusként nemcsak a világ keresztségével élhetjük meg összetartozásunkat, hanem az evangélikusok „szűkebb családjának” tagjaiként is őrizzük hitbeli identitásunkat.

Egyéb püspöki szolgálatok külföldön

Egyházunk külügyi kapcsolatokért felelős püspökeként, valamint a Lutheránus Világszövetség alelnökeként Fabiny Tamás több külföldi eseményre kapott meghívást. A látogatások teljes listája a püspöki jelentésben olvasható, melyek közül itt csak néhányat közlünk.

Erlangen – 2016. március 11.

A Martin-Luther-Bund (Luther Márton Szövetség) tanácsülésén beszámoló egyházunk életéről, valamint dr. Rainer Stahl főtitkár elbúcsúztatása tizennyolc év szolgálat után.

Nürnberg – 2016. március 12.

A Mission EineWelt szervezésében, egynapos nürnbergi konferencia, amelynek témája az egyház és a társadalom viszonya. Előadást tartott dr. Heinrich Bedford-Strohm bajor püspök, a Német Protestáns Egyház (EKD) elnöke. Dr. Fabiny Tamás püspök kerekasztal-beszélgetésen vett részt.

Drezda – 2016. április 11–14.

A szász evangélikus egyház zsinatának témája: *Hit és igazságosság.* A téma összefüggésében Fabiny Tamás püspök tartott bibliatanulmányt. Tárgyalt dr. Carsten Rentzing szász püspökkel, aki a közelmúltban kezdte meg szolgálatát.

Riga
2016. április 27.

Az LVSZ-küldöttség zsinatot előkészítő lelkésztalálkozója a női ordináció kérdésében.

Nagyszeben–Kisdisznód – 2016. május 3–5.

Előadás és mennybemenetel ünnepén igehirdetési szolgálat a Romániai Szász Evangélikus Egyház háromnapos lelkésztalálkozóján.

Wittenberg – 2016. június 15–21.

Az LVSZ tanácsülése ötszáz nappal az ötszáz éves reformáció ünneplése előtt.

Bückeburg
2016. augusztus 11–12.

LVSZ-konferencián előadás Európa és a kereszténység kapcsolatáról, diakóniai intézmények meglátogatása.

Tutzing – 2016. szeptember 15–16.

Az Evangélikus Akadémia konferenciáján előadás egyház–politika–kultúra témakörben.

Moszkva – 2016. szeptember 25–28.

Keleti és nyugati egyházi biblikusok találkozója *A történelem és teológia az evangélium elbeszéléseiben* címmel.

Lund – 2016. október 31.

Történelmi esemény helyszíne volt a svédországi Lund, ahol I. Ferenc pápa, valamint a Lutheránus Világszövetség vezetőinek, dr. Munib A. Younan elnöknek és dr. Martin Junge főtitkárnak szolgálatával tartottak közös istentisztelet. A katolikus egyházfőn és a Lutheránus Világszövetség vezetőin kívül számos katolikus és evangélikus egyházi vezető, a svéd király, XVI. Károly Gusztáv és felesége, Szilvia királyné, a svéd miniszterelnök, Stefan Löfven és mintegy 500 hívő vett részt az

alkalmon. A liturgiai részben az egyházi vezetők kölcsönösen visszaemlékeztek az elmúlt ötszáz év hibáira és Isten bocsánatát kérték.

Az alkalmon Ferenc pápa és Martin Junge főtitkár spanyol nyelven hirdették Isten igéjét az igazi szőlőtőről szóló példázat (Jn 15,1–5) alapján. Az istentisztelet egyik szimbolikus eseménye volt, amikor felolvasták azt az öt ökumenikus felszólítást, amelyet a Szembenállástól a közösségig című dokumentumkötetben fogalmaztak meg. A felolvasásban részt vett dr. Fabiny Tamás püspök, az LVSZ alelnöke is. Az istentisztelet csúcspontja az volt, amikor Ferenc pápa és Younan elnök aláírták közös állásfoglalásukat. Az istentiszteletet követően a reformációi megemlékezés a Malmöi Arénában mintegy 10 ezer emberrel közösen folytatódott.

„Mert szeretnélek látni benneteket, ...hogy együtt bátorodjunk meg közöttetek egymás hite által.”

(Róm 1,11–12)

Események a püspöki hivatalban, egyéb szolgálatok és ökumenikus kapcsolatok

Események a püspöki hivatalban

Tájékoztató a rádiós és tévés istentiszteleteken szolgáló lelkészeknek, 2016. január 19.

Gyorstalpaló kommunikációs tréningre érkeztek a püspöki hivatalba azok a lelkészek, akik rádióban, illetve televízióban közvetített istentiszteletre készültek a 2016-os évben. Az alkalmon dr. Fabiny Tamás médiáért felelős püspök Bródy Sándor és Martin Luther King elhíresült beszédéből idézett, hogy illusztrálja: a „szó elszáll" minősítés ma már korántsem állja meg a helyét. A megbeszélésen meghívott vendégként vett részt Exterde Tibor, az Inforádió műsorvezetője, aki több évtizedes televíziós és rádiós tapasztalata alapján látta el gyakorlati tanácsokkal a lelkészeket. Nagy László, az evangélikus egyház rádiós és televíziós istentiszteleteinek közvetítéseiben évtizedek óta közreműködő kolléga, valamint egyházunk sajtóbizottságának elnöke, a kiváló rádiós riporter-műsorvezető, Novotny Zoltán ugyancsak hasznos tanácsokkal szolgált a lelkészeknek.

Próféta a saját hazájában?

A fenti címmel indult beszélgetéssorozat Budahegyvidék díszpolgáraival a XII. kerületi önkormányzat, az Északi Evangélikus Egyházkerület és a MOMkult közös szervezésében, amelynek a püspöki hivatal nagyterme adott otthont. A sorozat meghívott vendégei voltak: Nagy Tímea kétszeres olimpiai bajnok párbajtőrvívó; Timár Sándor Kossuth-díjas táncpedagógus és felesége, Timár Böske táncművész, a Csillagszemű gyermektáncegyüttes alapítói; Lambert Zoltán protonotárius kanonok, érseki tanácsos, a városmajori Jézus szíve-templom plébánosa és Bereményi Géza Kossuth- és Balázs Béla-díjas író, dalszöveg- és forgatókönyvíró, filmrendező.

Elsőéves hallgatók látogattak az északi püspöki hivatalba, 2016. november 21.

2016-ban is meghívást kaptak az északi püspöki hivatalba az Evangélikus Hittudományi Egyetem elsőéves nappali tagozatos hallgatói. A késő délután kezdődő találkozó elején Fabiny Tamás püspök rövid áhítattal fogadta az érkezőket. Ezt követően kis vendégség kíséretében mindenki röviden bemutatkozott, majd kötetlenül zajlott tovább a beszélgetés.

Johannita advent az Északi Egyházkerület székházában, 2016. december 3.

December első szombatján adventi lelki napot tartott a Johannita Lovagrend és Segítő Szolgálat Budapesten, a Szilágyi Erzsébet fasori kápolnában. Gregersen Labossa György rendi káplán bevezetője után a mintegy hetven résztvevő három adventi bibliatanulmányt, előadást hallgatott meg. Fabiny Tamás püspök Zak 9,9, Nobilis Márió pápai káplán, egyetemi adjunktus Lk 21,28, Zsengellér József professzor, egyetemi dékán pedig Fil 4,4–5 alapján tartott meditációt. A meghitt alkalmon a Máltai Lovagrend néhány képviselője is jelen volt.

Beosztott és új lelkészek találkozója volt az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöki hivatalában, 2016. december 6.

Dr. Fabiny Tamás püspök egy már hagyományos adventi találkozásra hívja évről évre az Északi Egyházkerületben szolgáló beosztott lelkészeket, valamint az oda frissen érkezett parókus lelkészeket. 2016 december 6-án szervezték meg az alkalmat a püspökség Szilágyi Erzsébet fasori

székházában, amelyen Molnár Lilla, Szlaukó Orsolya, Kárnyáczky Eszter, Szöllősi István Sándor, Kulcsár Márton, Bence Áron és Czöndör István lelkészek vettek részt. A találkozó rövid adventi liturgiával, közös imádsággal kezdődött, majd ezt követően többek között magánéletről, szolgálatról, szolgálati helyekről és jövőbeni célokról szóló, őszinte és testvéri beszélgetéssel folytatódott.

Egyéb püspöki szolgálatok és ökumenikus kapcsolatok

Miskolc – Ökumenikus istentiszteletet tartottak a Miskolci Egyetemen, 2016. január 23.

Az ökumenikus imahét keretében a Miskolci Egyetem díszaulájában tartott istentiszteleten mintegy ötszázan imádkoztak a Krisztus-hívők egységéért. A Miskolci Egyetem az egyetlen olyan felsőoktatási intézmény az országban, ahol több mint tíz éve ökumenikus lelkészség működik négy felekezet közreműködésével. Az istentisztelet elején Torma András, az egyetem rektora köszöntötte a résztvevőket. A Szentlélekért való imádság és a kiengesztelődés imádságai után az igehirdetéseket Krank József ortodox parókus elmélkedése vezette be. Az igehirdetők között volt Ternyák Csaba egri érsek, Pásztor Dániel református püspökhelyettes, Orosz Atanáz, a Miskolci Egyházmegye püspöke, valamint az evangélikusok képviseletében Fabiny Tamás püspök.

Budapest – Párbeszéd és vita Ferenc pápáról – katolikus, protestáns és világi nézőpontból, 2016. február 15.

A Pesti Evangélikus Egyház gyülekezeti nagytermében kerekasztal-beszélgetés keretében Beer Miklós váci püspök, Fabiny Tamás evangélikus püspök, Kamarás István vallásszociológus és Lengyel László politológus osztották meg egymással gondolataikat Ferenc pápáról. A fórum témája ez alkalommal Ferenc pápa reformációja volt. Hívőket és nem hívőket egyaránt foglalkoztató kérdések mentén zajlott a párbeszéd, a kerekasztal résztvevői egymásnak olykor ellentmondó szempontok alapján mondták el, hogyan látják a katolikus egyház vezetőjének szerepét a mai világban. Abban mindannyian egyetértettek, hogy Ferenc pápa szavai, gesztusai nagy hatással vannak az egyes emberekre és a nemzetközi politikára egyaránt.

Miskolc – A miskolci polgármesterrel tárgyaltak az egyházak vezetői, 2016. február 17.

Miskolcon találkoztak 2016. február 17-én dr. Kriza Ákos polgármesterrel a történelmi keresztény egyházak területileg illetékes vezetői. A találkozó résztvevői voltak: dr. Ternyák Csaba katolikus érsek, dr. Orosz Atanáz görög katolikus megyés püspök, Csomós József református püspök képviseletében Pásztor Dániel lelkészi főjegyző és dr. Fabiny Tamás evangélikus püspök. A megbeszélés témái között szerepeltek az egyházak kezelésében fenntartott intézmények, a várossal való együttműködés elmélyítésének lehetőségei, valamint pályázati ügyek – a protestáns egyházak szempontjából különös tekintettel a reformáció közelgő ötszáz éves jubileumára.

Budapest – Nagycsütörtöki istentisztelet és tíz éves püspöki szolgálat köszöntése az Országos Iroda munkatársaival, 2016. március 24.

A hagyományoknak megfelelően 2016 nagycsütörtökén is együtt készültek húsvét ünnepére az Országos Iroda dolgozói. Nagycsütörtök délelőtt dr. Fabiny Tamás, az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke tartott úrvacsorás istentiszteletet a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának kápolnájában egybegyűlt munkatársaknak. A közös énekléssel, passióolvasással és a

felolvasott igeszakaszokhoz kapcsolódó meditációkkal az alkalmon részt vevők János evangélista szemszögéből úgy élhették át a virágvasárnapi, nagycsütörtöki, nagypénteki és húsvéti eseményeket, mintha azokat most, 2016-ban, a világ jelenlegi történéseire is reflektálva mesélné el a szeretett tanítvány. Az együttléten szolgáltak az egyházkerület tiszteletbeli és jelenlegi felügyelői: Benczúr László és dr. Fábri György, valamint a püspöki hivatal munkatársai: Kovács Viola, Kecskés Anita, Pap Kinga Marjatta és Balicza Máté. A liturgiában Balogh Éva lelkész, a Gyülekezeti és Missziói Osztály munkatársa segédkezett. Az istentisztelet végén Krámer György országos irodaigazgató kívánt áldott húsvéti ünnepeket a jelenlevőknek, majd Gáncs Péter elnök-püspök köszöntötte az igehirdetőt és püspöktársát, akit tíz évvel ezelőtt, március 25-én Miskolcon iktattak be az Északi Egyházkerület élén végzendő szolgálatába.

Budapest – Jézus nem statisztikákat vár! – cigányok és nem cigányok a misszióról, 2016. április 8.

A nemzetközi roma nap alkalmából a Jezsuita Roma Szakkollégium cigánypasztorációs szimpóziumot tartott. Az eseményen a történelmi egyházak vezetőivel és képviselőivel beszélgettek a cigánypasztorációs és cigánymissziós tevékenységeikről, majd két fiatal cigány pap beszélt a munkájuk során jelentkező kihívásokról és örömökről. Az első kerekasztal-beszélgetés résztvevői: Nyeső Ágnes református lelkész; Fabiny Tamás evangélikus püspök, valamint Kocsis Fülöp görögkatolikus érsek-metropolita voltak. A szimpózium második felében két cigány pap munkájáról és tapasztalatairól hallgathattak beszámolót az érdeklődők: Balogh Péter Kaposváron káplán, míg Balázs József plébános az Ózd melletti Borsodbótán szolgál.

Sopronbánfalva – Bánfalva egy unikum..., 2016. április 17.

Alig van olyan, máig is élő evangélikus közösség Magyarországon, amelyet annyira megtépázott a huszadik század, mint a bánfalvit. Dr. Prőhle Károly professzor írta egyik visszaemlékezésében az egykori sopronbánfalvi gyülekezetéről: „Bánfalva egy unikum. (...) nem tudok objektív lenni (...) csodálva, megértő szeretettel mondom: Bánfalvából csak egy van.” Foltin Brúnó, egykori bánfalvi lelkész április 14-én ünnepelte volna századik születésnapját, pár nappal a sopronbánfalvi németek kitelepítésének hetvenedik évfordulója előtt. Ennek a két jubileumi évfordulónak a kapcsán a Sopronbánfalvi Evangélikus Egyházközség 2016. április 17-én ünnepi koszorúzással, istentisztelettel és szeretetvendégséggel egybekötött megemlékezést tartott. Az istentiszteleten dr. Fabiny Tamás püspök német és magyar nyelven hirdetett igét a *Prédikátor könyvé*nek harmadik fejezete alapján. A liturgiában részt vettek még a helyi evangélikus lelkészek, a helyi római katolikus plébános, Foltin Brúnó fia és két veje is.

Budapest – Bemutatták a levéltárban Luther Márton végrendeletét, 2016. április 25.

A Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárában egy 19. századi, berlini gyártmányú, felfújható és hordozható földgömböt mutattak be, és sor került az ünnepélyes átadására is. A ritkaság restaurálásának fő szponzora a budapesti német nagykövetség volt. A különleges kiállítási darab mellett Balog Zoltán, az Emberi Erőforrások Minisztériumának első embere és Heinz-Peter Behr német nagykövet

megtekintették Luther végrendeletét is, amelyet ideiglenesen a levéltárban őriznek. Az ünnepi rendezvényen felszólalók között Fabiny Tamás püspök is jelen volt, aki felidézte Luther Márton végrendeletének történetét, kiemelve annak különlegességeit, valamint azt is bejelentette, hogy kölcsönadják a németeknek a dokumentumot, amely a 2017-es reformációi jubileumi emlékévre rendezett wittenbergi kiállításon a kiemelt tárgyak között szerepel majd.

Budapest – Hogyan kezelik az evangélikus egyházak a menekültkérdést? 2016. május 18–19.

Kétnapos konferenciát tartott a KALME, az Európai Lutheránus Kisebbségi Egyházak Kommunikációs Bizottsága. A közös európai társadalmi probléma, a menekült- és migrációs kérdés is előtérbe került. A részt vevő egyházak küldöttjei mindannyian beszámoltak hazájuk e téren tett erőfeszítéseiről. A menekültek között végzett diakóniai munkáját dr. Fabiny Tamás püspök és Hajdú Tibor ecsetelte.

Budavár – Istentiszteleti megemlékezés Görgei Artúrról, 2016. május 21.

Budapesten, a Bécsi kapu téri evangélikus templomban megemlékezést tartottak a magyar honvédelem napján. 1849-ben a magyar csapatok Görgei Artúr fővezér vezetésével ezen a napon szabadították fel Buda várát az osztrák megszállás alól. Hetvenkét év elteltével élesztették újjá a hagyományt, hogy ezen a napon istentiszteletet tartanak. Fabiny Tamás püspök kiemelte a fővezér evangélikus elkötelezettségét: Görgei a Késmárki Evangélikus Lyceumban tanult, Berta lányát még karintiai száműzetéséből is Pestre küldte konfirmálni. Amikor aztán Görgei Artúr életének 99. évében elhunyt, akkor Raffay Sándor temette el. A későbbi püspök nekrológjában aztán ezt írta Görgeiről: „Mi nem ítélni akarunk, csak megállapítani, hogy Görgey kivételes tehetségekkel és nagy jellembeli erőkkel volt felruházva…” A templomi megemlékezésen szolgált Takács Tamás alezredes, katolikus tábori lelkész és Máté Sándor alezredes, református tábori lelkész, valamint a Magyar Légierő Zenekara játszott Katona János vezetésével. Az alkalmon részt vett Varga Tamás, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára, dr. Benkő Tibor vezérezredes, vezérkari főnök, a Magyar Honvédség parancsnoka, valamint a tábornoki kar. Ugyancsak jelen volt a Görgei (Görgey) család számos leszármazottja is.

Budapest – Huszonöt éves a Keresztény–Zsidó Társaság, 2016. május 12.

A Keresztény–Zsidó Társaság (KZST) megalakulásának jubileuma mellett megemlékeztek Eötvös Károlynak, a tiszaeszlári perben rituális gyilkossággal megvádolt zsidó emberek védőügyvédjének halálának századik évfordulójáról is. Heisler András, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének (Mazsihisz) elnöke hangsúlyozta: a történelmi egyházak huszonöt évvel ezelőtti és mai infrastruktúrája között „markáns különbség van”, és a zsidó–keresztény párbeszédben is hatalmas az előrelépés. Fabiny Tamás evangélikus püspök, a KZST ügyvezető elnöke felidézte: Eötvös Károly néhány évtizeddel a tiszaeszlári per után megírta a per történetét, és könyvének *A nagy per, mely ezer éve is tart, s még sincs vége* címet adta. A KZST huszonöt éve fáradozik azon, hogy végre valóban múlt időben lehessen beszélni erről a nagy perről.

Budapest – Reformáció és peregrináció konferencia, 2016. október 13–14.

Az MTA–ELTE Egyetemtörténeti Kutatócsoportja a reformáció ötszázadik évfordulójának tiszteletére a Reformáció Emlékbizottság támogatásával *Reformáció és peregrináció* címmel kétnapos konferenciát szervezett az ELTE BTK Múzeum körúti épületében. A konferencia résztvevői előadásaikban a magyarországi peregrináció és a reformáció kapcsolatát vizsgálták a 15. századtól a 20. századig. A rendezvényen, amit Borhy László, az ELTE BTK dékánja nyitott meg, elő-

adóként részt vett többek között Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének püspöke és Steinbach József, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke.

Az előadók között az Evangélikus Hittudományi Egyetem, a Károli Gáspár Református Egyetem, a budapesti ELTE és a Corvinus, a Miskolci és a Debreceni Egyetem oktatói, az MTA ELTE kutatócsoportjainak tagjai, valamint egyházi és világi levéltárosok is voltak. Rajtuk kívül az előadók soraiban határon túli magyar kutatókat is üdvözölhettek: Erdélyből református és unitárius lelkészeket, Szlovákiából az Eperjesi Egyetem igazgatóját.

Budapest – Ábrahám vendégsége, 2016. október 30.

Az *irgalmasság éve* jegyében a Sant'Egidio közösség és a Keresztény–Zsidó Tanács közös vallásközi programot szervezett a Deák téri Evangélikus Egyházközség gyülekezeti termébe. A nap délutánján három ábrahámi vallás képviselői – zsidók, keresztények és muszlimok –, egyházi vezetők és szakemberek az irgalmasság témájáról tartottak előadásokat, azt megelőzően pedig Ábrahám vendégsége címmel nehéz sorsú hajléktalan és menekült testvéreket hívtak közös étkezésre, amelyet az ötletgazda, Szőke Péter hangsúlyosan is ünnepi ebédnek nevezett. Előadók: Székely János segédpüspök, a Caritas in Veritate bizottság elnöke, a Keresztény–Zsidó Tanács keresztény társelnöke, Radnóti Zoltán rabbi, a magyar neológ rabbi testület elnöke, a Keresztény–Zsidó Tanács zsidó társelnöke, református részről Egeresi László, a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karának docense. Az evangélikusokat az ebéden Gáncs Péter és Fabiny Tamás, a konferencián Szebik Imre püspökök képviselték.

Ötszáz év plusz – Beszámoló a jubileumi évhez kapcsolódóan

Az évfordulóhoz közeledve érezhető, hogy mind nemzetközi téren, mind evangélikus egyházunkban fokozódik a reformációra való odafigyelés, reflektálás. 2016. október 31-én a svédországi Lundban kiemelt esemény volt Ferenc pápa és a Lutheránus Világszövetség vezetésének szolgálatával tartott közös istentisztelet, amelyen közös nyilatkozatot is megfogalmaztak. Az *intercommunio* kérdésében nem történt konkrét előrelépés, de mindkét fél megfogalmazta a szétszakítottság fájdalmát, amikor Krisztus egy testének tagjaiként vágyakozunk az asztalközösség megélésére.

Az ökumenikus szemlélet fontosságát hazai sokfelekezetű környezetünkben is nap mint nap megtapasztalhatjuk. A reformáció örökségének feldolgozásában és értelmezésében fontos helye van nemcsak az intenzív katolikus–evangélikus párbeszédnek – mely gyülekezeti és egyéb szinteken örvendetesen sok helyen jól működik –, de a protestáns egyházak közti dialógusnak is. 2017 júniusában a Református Egyházak Világközössége várhatóan csatlakozik az 1999-es *Közös nyilatkozathoz*, itthon pedig 2017 októberében készülünk együttes zsinati ülésre a Magyarországi Református Egyház zsinatával.

Egyházunk Reformációi Emlékbizottsága 2016-ban pályázatot hirdetett gyülekezeti programok támogatására: ötvenöt egyházközség és iskola értékes kezdeményezéseit támogathattuk mintegy kilenc és fél millió forint értékben. A programok sorában tartalmas előadások, családi és kulturális programok, a reformáció Kárpát-medencei helyszíneihez köthető kirándulások, iskolai tematikus hetek és projektmunkák találhatók.

A sok éve töretlenül folyó projektek (digitalizálás, *Luther válogatott művei* könyvsorozat, Luther-rajzfilmsorozat) mellett szintén a gyülekezeti fókusz jegyében rendeztük meg 2016-ban az egyházkerületi kórustalálkozók sorozatát. Régóta nem volt lehetőség ilyen módon megmozgatni az egész egyház népét, amely így közös énekével dicsőíti Istent: a kerületi kórustalálkozók sora most egyben előkészítés (és megmérettetés) volt a 2017-es országos kórustalálkozón részt venni kívánó együttesek számára.

A múlt értékeinek felmutatása mellett fontosnak tartjuk a mindennapos reformáció megélését gyülekezeteinkben: hogy képesek legyünk mai nyelven és eszközökkel közvetíteni Isten örök igéjét, Krisztust követő tanítványságra hívni a körülöttünk élőket, és mindebben átélhessük a Szentlélek megújuló energiáit.

Az egyházkerület elnökségének jelentései

Püspöki jelentés a 2016-os évről

2016 és 1516

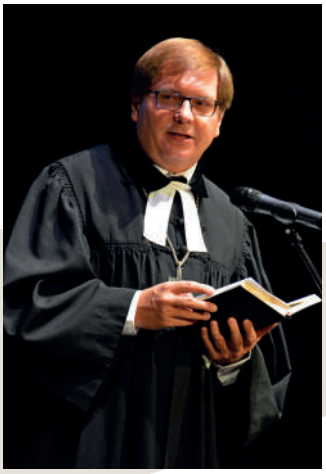

Jelentésem tárgya a 2016-os év. Csak néhányat idézek fel az esztendő világpolitikai eseményei közül. Az év elején kétszer is Havannára figyelt a világ: előbb Ferenc pápa és Kirill pátriárka találkozott a város repülőterén, majd Obama amerikai elnök tett Kubában ugyancsak történelmi jelentőségű látogatást. Márciusban aztán az első és sajnos nem utolsó nagyobb európai terrorcselekedetre került sor Brüsszelben: a város metróállomásán történt robbantás eredménye harmincnégy halott és sok száz sebesült. Nyáron a brexittel, az angoloknak az EU-ból való kiszakadásával kapcsolatos népszavazás eredményével foglalkozott a világ, meg egy kicsit a riói olimpiával is. Itthon egyrészt megemlékeztünk az 1956-os forradalom hatvanadik évfordulójáról és Tours-i Szent Mártonról, majd a labdarúgó-Európa-bajnokság idején azt reméltük, hogy ismét lesz magyar foci. Ősszel zajlott egy sok vitával kísért népszavazás a menekültek betelepítésével kapcsolatban, aminek következtében egyházunkban is volt bizonyos turbulencia.

A 2016-os év eseményeinek felidézése után a sokat emlegetett ötszázadik évfordulóra térek rá. A reformáció kezdetét 1517. október 31-hez szoktuk kötni. Természetesen helyes, ha a kilencvenöt tétel kiszögezését kiemelkedő eseménynek tartjuk, de jó tudatosítanunk, hogy Luther fokozatosan vált reformátorrá. Érdemes – a rendelkezésünkre álló LVM-sorozat darabjait is forgatva – megnézni, mi is jellemezte Luthert 1516-ban. (Ezzel az egyszerű logikával pedig a következő évtizedekre is ki tudjuk jelölni feladatainkat, hiszen ha úgy tetszik, évről évre „ötszázadik évfordulókra” emlékezhetünk majd.)

Mi is volt ötszáz éve? 1516 októberében Wittenbergben pestisjárvány tombolt. Johannes Lang erfurti ágostonos prior arra akarta rávenni Luthert, hogy meneküljön el a városból. Ő azonban ezt írta neki: „Azt tanácsolod, [...], meneküljek el [...]. De hova fussak? Remélhetőleg a világ nem fog összedőlni, ha Martinus testvér elpusztul. A szerzetes testvéreket – ha a pestis tovább terjed – mindenesetre szétküldöm, szerte az országba. Engem azonban ideláncol a kötelességem iránti engedelmesség. Nem szabad elmenekülnöm, míg ugyanez az engedelmesség meg nem parancsolja. Nem azért maradok, mintha nem félnék a haláltól, hisz nem vagyok Pál apostol, csak a magyarázója, hanem azért, mert bízom, hogy az Úr kiment engem saját félelmemből.” (LVM 7,55)

1516-ban írt leveleinek feltűnően erős a lelkigondozói és hitébresztő jellege. Georg Spalatinnak így ír: „...alázatos imával kérd Krisztus tanácsát és akaratát, akinek a jó sem tetszik, ha az parancsa és akarata nélkül lesz. [...] Tehát ne tulajdon jó és kegyes szándékodra hallgass [...], hanem kérd Krisztus segedelmét, sőt parancsát...”

(LVM 7,58). Georg Speinleinnek pedig ezt a kérdést szegezi levelében: „Szeretném tudni, hogy állsz lelked ügyeivel. Nem tanulja-e meg végre lelked, hogy megelégelvén saját igazságát, Krisztus igazságában találjon megnyugvást, és teljesen reá bízza magát?" (LVM 7,45).

Luther 1516-os prédikációira már jellemző az a teológiai tisztánlátás, ami őt reformátorrá tette. Álljon itt ennek bizonyságául csak egyetlen idézet 1516. december 21-i wittenbergi igehirdetéséből: „A törvény félelmet kelt, hogy az ember megalázkodjon, mert úgy látja, hogy ő maga nem tartja meg a törvényt, és hogy így Isten ítélete következik be. A kegyelem pedig kiárasztja a szeretetet, amitől bizakodóbbá válik az ember, miközben úgy látja, hogy ő maga meg akarja tartani a törvényt, és amit nem képes megtartani, abban Krisztus tökéletességét őhelyette elfogadják…" (LVM 6,53).

Korunk sok szempontból hasonlítható az ötszáz évvel ezelőtti – pestisjárvánnyal, a leselkedő török veszedelemmel és egyházi visszaélésekkel terhelt – helyzethez. Ma is kinek-kinek a helyén kéne maradnia és megállnia a hitben, legfőképpen pedig lelke kérdésével kellene foglalkoznia. Kérdés, hogy párhuzam annyiban is áll-e, hogy a mi korunkban is az egyház radikális megújulása formálódik-e. Lutherhez hasonlóan magunk is szenvedélyesen kérdezzük-e, miként találjuk meg az irgalmas, kegyelmes Istent?

Gyülekezetlátogatások

Tizenegy évvel ezelőtti püspöki székfoglalómban így fogalmaztam: „Első és legfontosabb az igeszolgálat. […] Szeretnék tenni valamit a lelkészek megfáradása és kiégése ellen. A korábban említett »colloquium« reménység szerint sok személyes találkozásban vagy akár csak egy-egy telefonhívásban is megnyilvánul majd. Az mindig az adott helyzetben dől el, hogy egy-egy ilyen kapcsolatfelvétel a lelkigondozás vagy éppen a minőség-ellenőrzés eszköze. Az utóbbi korántsem lesz önkényes, hanem ismét csak a »renovando« [az egyház megújulásának] szolgálatában fog állni." Az elmúlt évben is igyekeztem tartani magam ehhez a programhoz. Alaposan megtervezett és előre bejelentett módon megkezdtük az esperesi gyülekezetek és az egyházmegyék vizitálását. Most vezettem be ugyanakkor azt a gyakorlatot, hogy a püspöki vendégszolgálatokat – amelyek eredendően inkább ünnepi, reprezentációs alkalmak – összekötöm azzal, hogy rövid ismerkedés, munkaülés erejéig találkozom a presbitériummal. Ilyenkor áttekintjük a Balicza Máté püspöki titkár által előzetesen bekért népmozgalmi és egyéb adatokat, megvitatjuk a gyülekezet missziói stratégiáját, kitérünk a lelkész és a gyülekezet viszonyára, érintünk közegyházi kérdéseket. A székfoglalóban jelzett módon ilyenkor hol a lelkigondozás, hol a minőség-ellenőrzés kerül előtérbe.

Fontosnak tartom a lelkészekkel való személyes kapcsolattartást és személyes törődést is. Ezért nemcsak a püspöki hivatalban folytatok beszélgetéseket, hanem alkalmanként hétköznapi látogatásokat is teszek a parókiákon, találkozom a lelkészcsaláddal.

A korábbi évek gyakorlatával ellentétben 2016-ban nem sikerült minden LMK-ba eljutni, ugyanakkor a püspöki tanács részéről én felügyelem – sok egyéb mellett – az OLMK és a lelkészkonferenciák munkáját. Kiemelem, hogy milyen nagy áldás volt az augusztusi egyházkerületi lelkészkonferenciánkon.

Immár jól működő gyakorlattá vált a kerek ordinációs évfordulókra emlékező testvéreknek rendezett hivatásgondozó napok megtartása. A szakmai részt dr. Varga Gyöngyi és dr. Percze Sándor tartja kézben, de magam is jelen vagyok minden alkalmon.

A teológiai hallgatókkal igyekszem nem csupán a hagyományos bemutatkozó alkalom keretében kapcsolatot tartani, hanem azt követően folyamatosan is. Ennek minden érintett számára hasznos eleme a gyakornoki rendszer, amelynek keretében az egyházkerület egyelőre három teológusának ad ösztöndíjat és heti nyolc-tíz órás feladatot. Tartalmasak azok a találkozók, amelyeket adventban tartunk a nyugdíjas lelkészekkel és papnékkal.

A gyülekezetekre tekintve hangsúlyozni kell, hogy egyházkerületünkben jelenleg lelkészhiány van! Ennek oka egyrészt a kevés végzős hallgató, másrészt a fájdalmasan sok pályaelhagyó. Mint a legtöbb magyar értelmiségi esetében, itt is számolni kell a külföld elszívó hatásával. A lelkészek többsége kénytelen túl sok hittanórát vállalni, ami óhatatlanul a *cura pastorális* rovására megy. A legtöbb gyülekezet kérését teljesíteni tudtuk, és az egyházkerületben közel tizenöt központilag fizetett hitoktatói állást hoztunk létre. Az egyházkerület erejét azonban gyakran meghaladta, hogy megfelelő hitoktatót is küldjünk.

Jelentésem mellékletében nemcsak kronológiai rendben közlöm a 2016-os szolgálataimat, hanem azok összefoglaló statisztikáját is megadom.

Ökumenicitás

E pontom elején is a püspöki székfoglalómhoz térek vissza. Abban így fogalmaztam: „Közeledik 2017, a reformáció ötszáz éves évfordulója. Nem túlzás egy évtizedes projektben gondolkodni

annak érdekében, hogy mind nemzetközi, mind hazai téren érdemi eseményeket tudjunk szervezni, maradandót tudjunk alkotni. Protestáns és katolikus testvéreimet egyaránt szeretettel hívom erre a közös előkészületre."

Örömmel jelentem: tíz év elmúltával igazi testvéri közeledés részesei lehettünk a római katolikusokkal, amikor 2016. október 31-én az LVSZ vezetői és Ferenc pápa közösen emlékeztek meg a reformációról. Hálás vagyok Istennek, hogy magam is részt vehettem ezen az alkalmon, és hogy egyházunk Reformáció Emlékbizottságának elnökeként koordinálhattam a hazai munkát is. Számos helyről kapok viszont arra vonatkozó visszajelzést, hogy református testvéreinkkel mintha nem volna gördülékeny az együttműködés.

Egyházunk külügyi munkájának felügyelőjeként egyik szervezője voltam *A föld sója* elnevezésű nyári találkozónak. Sok – talán túlságosan is sok – program került a kínálatba, nagyszámú külföldi egyházi vezető és gyülekezeti tag mondta igen színvonalasnak a rendezvényt, ugyanakkor őszintén meg kell vallani, hogy a befektetett munka nem mindenben hozta meg gyümölcsét, és gyülekezeteink népét nem igazán sikerült mozgósítani. Külföldi és ökumenikus szolgálataim a jelentés függelékében ugyancsak megtekinthetők. A sok kapcsolatból kiemelem az egyházkerületi szintű együttműködést a norvégiai mörei egyházkerülettel. Munkatársammal, Pap Kinga Marjatta tanácsossal ellátogathattam északi partnereink nagyszabású éves konferenciájára, ahol egyebek mellett megtapasztalhattuk a norvég egyház sokszínűségét. Amíg az országos egyház például az azonos nemű párok egyházi megáldásáról határozott, addig a mi partnereink – püspöknőjükkel az élen – markáns különvéleményüknek adtak hangot ezen a téren.

Külkapcsolataink végzésének csak akkor látom értelmét, ha azok eredményeit saját egyházi életünkbe be tudjuk építeni. Adott esetben magam is kritikát fogalmaztam meg a sok értékes relativizáló, szekularizálódó nyugati társadalommal szemben, mégis vallom: sem országunk, sem egyházunk nem élhet a világtól, akár a nyugattól elzárkózó módon. Kisebbrendűségi komplexusok nélkül, „szemmagasságban" ápolhatjuk a kapcsolatokat, azokat proaktív módon formálhatjuk, külföldi testvéreink eredményeit pedig bátran alkalmazhatjuk a magunk körülményei között. Ebben az összefüggésben kiemelem az egyházak közéleti munkáját, a kritikus szolidaritás gyakorlatát, a nők, a laikusok és az ifjúság egyházi szerepvállalását, valamint az egyházak hiteles karitatív tevékenységét, benne a menekültek és az üldözöttek között végzett munkával.

Társadalmi szerepvállalás

Három idézet 2006-os székfoglalómból:
„Makacsul tartja magát az a tévhit, hogy az egyháznak csakis a lelkekkel szabad törődnie, minden mást pedig engedjen csak át a társadalomnak, így például a politikai pártoknak. Más szóval: az egyház ne foglalkozzon társadalmi kérdésekkel, ne formáljon véleményt például a munkanélküliséggel, a migrációval, az emberi jogokkal, a politika etikájával kapcsolatban. A vallásszabadság azonban többet jelent, mint a szertartások végzésének jogát."

„Ám a prófétáktól és a Názáretitől kapott mandátumunk, minden ellenkező híresztelással szemben, a közéletben való szerepvállalásra is vonatkozik. Létezik azonban egy korlát, amit úgy hívnak: pártpolitika."

„Nem tartom jónak, ha az egyház és a kormány képviselői közötti viszonyt túlnyomórészt az anyagiak határozzák meg. Újra és újra tudatosítani kell azonban két tényt. Az egyik: a gyülekezetek hitéleti munkáját, beleértve a lelkészek és munkatársaik javadalmazását nem valamilyen állami forrás, hanem a hívek áldozatkészsége teszi lehetővé. A másik: az egyházak közfunkciókat is ellátnak: oktatás, egészségügy, öreggondozás, hajléktalanok között végzett munka stb. A mindenkori kormánnyal való tárgyalások során azt kellene elérni, hogy az anyagi támogatás ne hullámzó legyen, ne függjön az aktuális hatalom jó- vagy éppen rosszindulatától. Egységes rendszerű, kormányzati ciklusokon átívelő rendszert kell kitalálni, hiszen az sem jó, ha az egyházat a hatalom a maga tenyeréből eteti és az sem, ha megvonásokkal bünteti."

Ezeket a mondatokat nemcsak hogy fenntartás nélkül vállalom, de azok érvényességében olykor keserű tapasztalatok árán is megerősödhettem. Közben kormányok jöttek, kormányok mentek, de a magam részéről személyektől függetlenül igyekeztem konzekvensnek és eskümhöz hűnek maradni. Legfőképpen pedig igyekeztem megőrizni azt a biblikus látást és az Úrba vetett bizalmat, amely nélkül nem merészkednék a közélet terepére.

Ez utóbbi összefüggésben örömmel folytattam a magam Bécsi kapu téri gyülekezetében a *Budavári Evangélikus Szabadegyetem* havi alkalmainak szervezését és vezetését, valamint Budagyöngyén új alkalomként elindítottam – a XII. kerületi önkormányzattal együttműködve – a *Próféta a saját hazájában?* című sorozatot. Mindkét esetben úgy keresem a kapcsolatot a kultúra, a tudomány vagy éppen a közélet képviselőivel, hogy közben a legnagyobb egyértelműséggel képviselem ke-

resztény meggyőződésemet. Ezzel a szemlélettel tekintem változatlanul nagy missziói lehetőségnek a közszolgálati médiumokban való rendszeres megszólalásaimat, egyrészt a Kossuth rádió *Vasárnapi újság*jában *(Lélektől lélekig)*, másrészt a Duna Tv-ben a *Világ-Nézet (Püspökkenyér)* című műsor moderátoraként. Lényegében ide sorolom *A kötényes Isten* címmel, 2016-ban megjelent könyvemet, valamint az *Asztali beszélgetések* különböző szemléletű emberek között hidat verni szándékozó alkalmait is. A statisztika alapján soknak tűnik a médiában vállalt szereplésem, de ez egyrészt összefügg ezzel a missziói szándékkal, másrészt magyarázható a reformációi emlékév közeledtével. Tényként állíthatom, hogy jó szívvel és jó szándékkal nyilatkoztam meg olyan, 2016-ban aktuális kérdésekben, mint az 1956-os forradalom vagy éppen a németek kitelepítésének évfordulója. Készséggel elismertem a kormány sikereit család- és népességpolitikai döntéseiben vagy éppen a romák integrációja érdekében. Azt is tudom ugyanakkor, hogy némely nyilvános megszólalásom a hívek és a szélesebb közvélemény körében vihart kavart. Tudatában vagyok tisztségemből adódó felelősségemnek, és igyekszem az egyház egységét védelmezni. Adódnak ugyanakkor olyan helyzetek, amikor – akár egy kisebbséghez tartozást is vállalva – kritikus megszólalással kell egy nemcsak nekem, hanem az egész ország, benne egyházunk népe számára is fontos ügyet képviselnem. Egyházunk érdekeit nem szem elől tévesztve, de adott esetben határozottan kellett megszólalnom az idegengyűlölet, migráció, a hajléktalanokkal vagy a romákkal kapcsolatos bánásmód vagy éppen a korrupció ügyében.

Volt, aki felvetette: az egyes kérdésekben adott esetben kritikusnak tűnő megszólalások nem érintik-e hátrányosan egyházunkat. Az eredményt és annak szélesebb összefüggéseit ki-ki igyekezzen maga megítélni. Magam e pillanatban csak egyre utalhatok, Isten igéjére: *„Istennek kell inkább engedelmeskednünk, mint az embereknek”* (ApCsel 5,29).

Igen tisztelt Egyházkerületi Közgyűlés!
Jelentésem függelékeként – a hagyományoknak megfelelően – csatolom a 2016-os esztendő részletes püspöki naptárát, valamint a szolgálatok statisztikáját. Ugyancsak a függelékben szerepel a 2016-os publikációs jegyzékem.

Egyúttal megköszönöm az egyházkerület népének támogatását – adott esetben kritikáját –, az esperesek és a felügyelők munkáját, sokaknak a gyülekezetek és az intézmények érdekében végzett fáradozását. Hálás vagyok azért, hogy elnöktársammal, dr. Fábri Györggyel és helyettesemmel, Cserháti Szabó Izabellával mindvégig harmonikus és testvéri kapcsolatban működhettünk együtt. Köszönöm a püspöki hivatal munkatársainak erőbírását, hiszen igen szerteágazó feladatok között kellett helytállniuk. Személyi összefüggésben meg kell említenem, hogy 2016 félévében Kecskés Anitától Veres Katalin Csenge vette át a püspöki hivatal irodavezetői munkakörét.

Befejezésül 2016 igéjének mélyen szívünkbe vésődött szavait idézem: *„Ahogyan az anya vigasztalja fiát, úgy vigasztallak én titeket”* (Ézs 66,13). 2016 elmúltával is így kell fohászkodnunk: Jöjj, vigasztaló Szentlélek!

Budapest–Erdőkertes, 2017. április 21.

Dr. Fabiny Tamás
püspök

Püspöki szolgálatok – 2016-os statisztika

Az alábbiakban összesítve, témák szerint csoportosítva adom közre a 2016-ban végzett fontosabb szolgálataimat.

Tevékenységek megoszlása

- Istentisztelet / áhítat 65
- Ünnepi istentisztelet 16
  (Iktatás, szentelés, átadás, évnyitó, évforduló stb.)
- Egyéb ünnepség 20
  (Bemutató, megnyitó, avatás, díjkiosztó, karácsony, búcsúztatás, megemlékezés stb.)
- Konfirmációi óra, jegyesoktatás 6
- Esküvő, temetés 5
- Egyházkerületi / -megyei / országos alkalom 27
  (Missziói nap, közgyűlés, lelkészkonferencia, hivatásgondozás, LMK, MET, fórum, találkozó, ordinációs előkészítő, parókusi alk. vizsg. stb.)
- Egyéb konferencia / fórum / kerekasztal, egyetemi előadás 26
- Beszélgetés / látogatás 59
  (lelkészek személyes és szolgálati ügyei, egyéb lelkigondozói beszélgetések, látogatások)
- Megbeszélés 139
  (gyülekezeti, egyházmegyei, kerületi, országos és nemzetközi ügyek, kormányzati és médiakapcsolatok, intézmények, személyi kérdések, projektek, pályázatok, rendezvények, események, egyéni megkeresések stb.)
- Találkozó 22
  (politikusokkal, egyházvezetőkkel, külföldi partnerekkel, külföldi önkéntesekkel, teológus hallgatókkal, diákokkal stb.)

- Hivatali munka 62
  (Hivatali munkatársakkal, egyházkerületi tisztségviselőkkel, felügyelt országos munkaágak vezetőivel)
- Ülés / gyűlés 54
  (PÜT, OE, OP, EHE szenátus, zsinat, bizottságok, eseti stb.)
- Interjú / tévé- / rádiófelvétel 73
- Egyéb 24

- Igei szolgálat összesen: 160
  (élőben 98, médiában 62)
- Megtartott előadás összesen: 26
- Többnapos utak: 16

Meglátogatott gyülekezetek az Északi Evangélikus Egyházkerületben (19)

Budafok, Budagyöngye, Budaörs, Budavár, Dunakeszi, Felsőpetény, Göd, Gyón, Hévízgyörk, Kelenföld, Legénd, Lucfalva, Maglód, Nyíregyháza-Mandabokor, Pilis, Sámsonháza, Szolnok, Vecsés, Veresegyház

További meglátogatott gyülekezetek (7)

Ágfalva, Deák tér, Kőbánya, Nagyszeben-Kisdisznód, Siófok, Sopronbánfalva

Meglátogatott intézmények (14)

- Deák Téri Evangélikus Gimnázium (Budapest)
- Evangélikus Hittudományi Egyetem (Budapest)
- Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakgimnázium (Miskolc)
- Luther Márton Evangélikus Kollégium (Nyíregyháza)
- Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület (Budapest)
- Protestáns Felsőoktatási Szakkollégium (Budapest)
- Budapesti menekült integrációs ház (Karácsony S. u.)
- Túróczy Zoltán Evangélikus Óvoda és Magyar–Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola (Nyíregyháza)
- Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium
- Joób Olivér Gondozó és Rehabilitációs Szeretetintézmény (Nyíregyháza)
- Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium
- Szivárvány Evangélikus Keresztyén Óvoda (Nagytarcsa)
- Evangélikus Országos Múzeum (Budapest)
- Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthon, Idősek és Fogyatékos Személyek Otthona

Többnapos utak (16)

- Balatonszárszó (2 nap) – Lelkészi hivatásgondozás
- Erlangen, Nürnberg (2 nap) – Rainer Stahl búcsúztatása, előadás a „Symposium zur Lutherdekade 2016” eseményen
- Drezda (3 nap) – Szász zsinat, bibliatanulmány, fórumbeszélgetés, liturgiai szolgálat istentiszteleten
- Riga (2 nap) – LVSZ-küldöttség zsinatot előkészítő lelkésztalálkozóra, női ordináció kérdésében
- Nagyszeben, Kisdisznód (3 nap) – Előadás a romániai szász evangélikus egyház lelkésztalálkozóján, mennybemenetel ünnepén istentisztelet, igehirdetés
- Csákvár (2 nap) – Országos Presbitérium, zsinati tanács
- Wittenberg (7 nap) – LVSZ-tanácsülés, 500 nap múlva ref500, magyar hétvége – egyeztetés
- Sástó (5 nap, nem végig) – Szélrózsa találkozó (Beszélgetés Michael Heinrichsszel a nemzetközi sátorban, VIP-fogadás, beszélgetés zenehallgatásról Bence Áronnal)
- Bückeburg (2 nap) – Konferencia, előadás Európa és a kereszténység kapcsolatáról, diakóniai intézmények meglátogatása
- Petrozavodszk (7 nap) – Finnugor lelkészkonferencia
- Balatonszárszó (3 nap) – Egyházkerületi lelkészkonferencia
- Zürich, Salem (4 nap) – Igehirdetés szolgálata (Franziskanerkirche Überlingen), előadás ökumenikus fórumon (Schloss Salem)
- Tutzing (3 nap) – Konferencia az Evangélikus Akadémián, előadás *(Christen gestalten Gesellschaft – eine ungarische Perspektive)*
- Moszkva (4 nap) – Keleti és nyugati egyházi biblikusok találkozója *A történelem és teológia az evangélium elbeszéléseiben* címmel
- Wittenberg (2 nap) – Német LVSZ-iroda – tanácsadó testületi ülés
- Lund, Magdeburg (6 nap) – LVSZ-tanácsülés, reformációi emlék-istentisztelet a pápával. Részvétel VELKD-zsinaton, előadás *(For a Europe in Solidarity – a Lutheran Perspective on the Contribution of Religions)*

Saját írások

- *Evangélikus élet*
  Égtájoló
  - *Irgalom és vigasztalás* – 2016. január 10. (81. évf. 1. szám)
  - *Meg akartunk próbálni valami mást* – 2016. március 6. (81. évf. 9. szám)
  - *Békévé oldó emlékezés* – 2016. május 1. (81. évf. 17. szám)
  - *Több mennyet a földön* – 2016. június 26. (81. évf. 25. szám)
  - *Visszatekintés két fesztiválra* – 2016. június 26. (81. évf. 33. szám)

  Egyebek
  - *Bocsánatot kért a meglepetések pápája* (Elhangzott a Magyar Rádió *Lélektől lélekig* műsorában) – *Ökumené* rovat, 2016. február 21. (81. évf. 7. szám)
  - *Csak az egyházat?* – 2016. május 15. (81. évf. 19. szám) – *Vasárnapi ige* rovat, pünkösd második napja, Jn 3,16–21)
  - *Jó alkalom a megújulásra. Interjú a Reformáció kezdetének 500. évfordulójáról* – 2016. július 10. (81. évf. 27. szám)
  - *Századik születésnap a Fébében – Fabiny Tamás elhangzott áhítata* – 2016. augusztus 14. (81. évf. 32. szám)
  - *Lund üzenete – Irgalmas Isten és irgalmas felebarát* – 2016. november 27. (81. évf. 47. szám)
- *Lelkipásztor*
  - *Reformáció napról napra. Beszámoló az MEE Reformációi Emlékbizottságának 2015. évi munkájáról.* Beszámoló – 2016/1. (91. évf. 1. szám) 15–19. o.
  - *Pünkösd ünnepe, Jn 14,23–31.* Igehirdetés-előkészítő – 2016/1. (91. évf. 5. szám) 182–184. o.
- *Híd*
  - *Az alétheia az fix!* Fókuszban a csoda (2016/II.)
- Egyéb evangélikus kiadványok
  - *Erős vár – Amerikai Evangélikusok Lapja – Nincs hely (Mt 2,2–14 versek alapján elhangzott prédikáció)* 2016. tél (86. évf. 4. szám)
  - *Kerületi krónika 2015*
- Az MEE és az MEE egyházközségeinek honlapja
  - *Hegyeket és tornyot mozgató hit.* Megjelent: http://agfalva.lutheran.hu/node/5427
  - *Kötőszó* blog
    Ne féljetek! – Fabiny Tamás húsvéti pásztorlevele (2016. március 26.)
    „Ha még lesz emberi arcuk…” – Fabiny Tamás püspök a menekültekről (2016. április 3.)
    Mindörökké – Fabiny Tamás Esterházy Péterről (2016. július 21.)
    „Se keleten, se nyugaton nem jó az irány – Fabiny Tamás beszéde nemzetközi vitát váltott ki” (2016. november 16.)
- Könyvek, könyvrészletek, cikkek
  - *[Fabiny Tamás püspök a Magyarországi Evangélikus Egyház nevében].* (Köszöntő dr. Fekete Károly református püspök iktatásán 55–56. o.).*Mindent Krisztussal végezni.* (A Tiszántúli Református Egyházkerület püspökszentelő és alakuló közgyűlésének dokumentumai) A Tiszántúli Református Egyházkerület kiadványa, 2016. Szerkesztő: dr. Fekete Károly
  - *„Hogy bölcs szívhez jussunk” – A tanítás szerepe a Biblia és a reformáció korában.* Történelemtanításról a 21. század elején (11–14. o.) (Szerkesztette: Péterfi Gábor és Fekete Bálint) L'Harmattan, Budapest, 2016. április 14.
  - *„Neki növekednie kell, nekem kisebbé lennem”* Leckekönyv 3–5.oldal (Az Evangélikus Hittudományi Egyetem havi lapja) 2016. március
  - *„Boldog az a nemzet…”* Az Evangélikus Hittudományi Egyetem kutatóinak tanulmányi kötete. Szerkesztette: dr. Szabó Lajos. Luther Kiadó, Budapest, 2016 (11–12. o.).
  - *Mi lenne, ha… A föld sója – Salz der Erde. Meditációk és imádságok.* Szerkesztette: dr. Szabó Lajos. Luther Kiadó, Budapest, 2016 (46–47. o.).
  - *Empfehlung. Martin Luthers Letzter wille. Das Testament des reformators ind seine geschichte.* Tibor Fabiny. Luther Kiadó, Budapest, 2016 (7–8. o.).
  - *Jumala armu poolt vabastatud. Kirik, poliitika ja voimu kasutamine: möned naited Ungarist.* Tamás Fabiny. EELK Usuteaduse Instituut, 2016 (179–184. o.).
  - *A megrendülés segédigéi – EP 1950–2016. Fabiny Tamás: Mindörökké.* Noran Libro Kiadó, 2016 (45–49. o.)
  - *Ferenc pápa útján – 21.századi beszélgetések.* Szerkesztők: Solymári Dániel, Pallos Tamás. Fabiny Tamás: VI. állomás – A látható egység felé. Athenaeum Kiadó, 2016 (111–126. o.)
  - *Bővülő keresztény egység – Konferencia az Evangélikus Hittudományi Egyetemen* A szembenállástól a közösségig *című dokumentumról.* Fabiny Tamás: *Ötszáz év és ötven év.* Szerkesztette: dr. Szentpétery Péter. Luther Kiadó, Budapest, 2016 (9–12. o.)
  - *Fabiny Tamás evangélikus püspök: Lessing példázata.* Keresztény–zsidó teológiai évkönyv 2016. Szerkesztő: Szécsi József. Keresztény–Zsidó Társaság, 2016 (44–46. o.)
- Litera.hu netnapló
  - *Állandó karácsony?!* 2016. december 26.
  - *„By, by, lully, lullay…”* 2016. december 27.
  - *Legyen világosság.* 2016. december 28.

– *Hajrá, Erős Vár!* 2016. december 29.
– *Darabokra törik, mint a fazekas korsója.* 2016. december 30. Megjelent: http://www.litera.hu/magazin/netnaplo

Interjúk

- *Arra hívattunk, hogy az Úr nagy tetteit hirdessük. Új Ember – Ökumené,* 2016. január 17. (LXXII. évf. 3. szám 3. o.)
- *Fabiny Tamás: Ferenc pápa látogatása meghatározhatja a reformáció emlékévét. Magyar Kurir,* 2016. január 26. (http://www.magyarkurir.hu/hazai/fabiny-tamas-ferenc-papa-svedorszagi-latogatasa-meghatarozhatja-reformacio-emlekevet)
- *Einen normalen tag gibt es nicht…* Aufgezeichnet am Rande der Frühjahrssynode der Ev.Lutherischen Landeskirche Sachensens, am 9. April 2016. http://www.evlks.de/aktuelles/themen/14895_28926.html
- *Fabiny Tamás: Legyenek jó keresztények! Magyar Nemzet,* interjú, 2016. május 14. (6. o.)
- *Vallásháború? – Magyar egyházi vezetők az európai keresztényellenes támadásokról. Kígyók és galambok. Új Ember – Ökumené,* 2016. január 17. (LXXII. évf. 3. szám 3. o.)
- *„Úgy akarjuk a magunk biztonságát, hogy abba nem vagyunk hajlandóak másokat beengedni”* Kövesdi Miklós Gábor interjúja Fabiny Tamással. Megjelent a 24.hu hírporálon 2016. augusztus 8-án. http://24.hu/belfold/2016/08/08/ugy-akarjuk-a-magunk-biztonsagat-hogy-abba-nem-vagyunk-hajlandoak-masokat-beengedni/
- *„Nizzában menekültek az emberek a kamion elől. Akik Afrikából vagy Ázsiából jönnek, pont ezt teszik”.* Megjelent a 444.hu hírporálon 2016. augusztus 8-án. http://444.hu/2016/08/08/nizzaban-menekultek-az-emberek-a-kamion-elol-akik-afrikabol-vagy-azsiabol-jonnek-pont-ezt-teszik
- *Evangélikus püspök: „Az egyháznak lehetőséget kell adni, hogy segítse a migránsokat”.* Megjelent a magyarnarancs.hu hírporálon 2016. augusztus 8-án. http://magyarnarancs.hu/lelek/evangelikus-puspok-az-egyhaznak-lehetoseget-kell-adni-hogy-segitse-a-migransokat-100405
- *Reflektor – Egyházi nyilatkozatok kvótaügyben – Keresztkérdés. Gáncs Péter és Fabiny Tamás evangélikus püspökök.* 2016. szeptember 15. (XVI. évf. 37. szám)
- *A common testimony in a divided world.* Lunddal kapcsolatos nyilatkozat az LVSZ honlapján 2016/10/21. https://www.lutheranworld.org/news/common-testimony-divided-world

Missziós lélekkel, missziós cselekedetekkel

Felügyelői jelentés

Egyházi közbeszédünk meghatározó motívuma lett a misszió ügye. Missziós osztály, missziós stratégia, missziós lelkület – fontos fejlemények és irányok, amelyek sok lelkészünk, egyháztagunk áldozatos munkáját segítik, igazolják vissza az evangélium hirdetésében. Ezekre alapozva az elmúlt évben egyre inkább a konkrét missziós lépések kerültek középpontba, s így a 2016–17-es munkaévben végzett munkámról számot adó jelentésem is ezekről igyekszik számot adni. Kiindulópontként az egy évvel ezelőtti jelentésemben kitűzött célok, feladatok teljesítését tekintem.

1. Eseményeink

Egyházkerületi szervezésben többször is találkozhattunk az előre meghirdetett alkalmak során. Adatszerűen ezekről később lesz szó, itt néhány értékelő megjegyzésre szorítkozom csupán.

Nemzetközi szintű eseménynek adott otthont egyházunk, amikor „A föld sója” elnevezéssel kelet-közép-európai keresztény találkozóra került sor. Úgy gondoltuk, megerősíti a rendezvényt és számunkra is szélesebb kitekintést ad, ha egyházkerületi missziós napunkat ennek keretében rendezzük meg 2016 júliusában. Az együttlét a külföldről érkező testvérekkel valóban sok élményt adott, azonban egyházkerületi missziós szempontból kevésbé mozgatta meg híveinket, mint azt reméltük.

Az idei missziós napunkat eredetileg egy missziós gyülekezetben, Bátonyterenyén terveztük, azonban kiderült, hogy a technikai feltételeket nem tudjuk ezen a helyszínen biztosítani. Az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium fogadókészsége megoldotta a helyzetet, és egy igazán testvéries, hitet erősítő, egymást támogató, gondolatgazdag eseményre kerülhetett sor. Ennek

tanulságait javaslom továbbgondolni közgyűlésünkön!

A szárszói lelkészkonferencián találkoztak lelkészeink. A program a korábbi tapasztalatok alapján most szellősebb, a kötetlen beszélgetésekre több időt hagyó volt. Úgy látom, lelkészi szolgálattevőink számára kifejezetten hasznos, lelkiekben is hozadékkal járó volt a munkaév kezdete előtt ez az együttlét.

A novemberi felügyelői találkozón egyházkerületünk felügyelőinek részvétele elmaradt a korábbi évektől. Ezt azért is fájlaltam, mert ilyen jellegű összejövetelt egyházkerületi szinten éppen azért nem tartunk, hogy országos körben egyeztethessük az egyház szervezeti megújulásának legaktuálisabb kérdéseit. Akik jelen voltak, igazolhatják, hogy az őszi alkalom a nagyon mélyreható, alapos elemzések és stratégiaformálás mellett igazi lelki, testvéries együttlét is volt, hitet és erőt kaptunk a szolgálathoz.

2. Országos egyházi ügyeink

Amint arról a „félidei", novemberi közgyűlésünkön is áttekintést adtam, ebben az időszakban az országos egyházi feladatok tették ki szolgálatom nagyobb részét. Sajnos emellett nem jutott elegendő időm és energiám a gyülekezeti látogatásokra, amit szeretnék pótolni a következő időszakban.

Kerületi elnökségünk feladatul kapta az egyházkerületi közgyűléstől, hogy több kezdeményezést is érvényesítsünk az országos egyházvezetésben. Ennek igyekeztünk eleget tenni, a következő eredményekkel:

a) Az **Evangélikus Hittudományi Egyetem** fejlesztési programja folytatódott egy meglehetősen aggályos fejlemény árnyékában: a 2016–17-es tanévre két lelkész szakos hallgató nyert felvételt. Ez megerősítette azt a törekvésünket, hogy egyrészt ösztönözzük az EHE-t a középiskolákban való megjelenésre, másrészt tegyük nyitottá és vonzóvá az egyetemista korosztály felé is. Ennek jegyében javasoltam a Melanchthon Szakkollégium létrehozását, ami meg is valósult idén márciusban. Előbbre léptünk a missziós képzés fejlesztésében és a diakóniai szolgálatunkat támogató képzések indításának előkészítésében. Ennek érdekében többször is konzultáltam diakóniai munkatársainkkal, és közvetítettem az EHE vezetése számára a felvetéseket. A diakóniai stratégiába is beépült ennek a törekvésnek a támogatása.

b) Az **evangélikus média** három évvel ezelőtti átalakítását értékeltük a tavalyi évben. Az őszi közgyűlésünkön elhangzottaknak megfelelően elnöktársammal, aki a médiát felügyelő püspök is egyben, átalakítási lépéseket kezdeményeztünk. Formailag ez az *Evangélikus Élet* kéthetenkénti megjelenésének egyértelműsítését és a *Híd* magazin mind erőteljesebb integrálását jelenti. Tartalmilag ebben és az *evangelikus.hu* oldalon az egyházias anyagok, valamint a gyülekezeti élet bemutatásának és támogatásának térnyerését szorgalmazzuk. A szerkesztettség elégtelenségét és az egyházi ügyek kiemelt, ha szükséges, PR-kommunikációs kezelését is hiányosnak, mindenképpen megoldandónak tartjuk. Pünkösd után indul átalakításokkal a lap új szakasza, imádságos reménykedéssel várjuk az új lapszámokat.

c) Egyházkerületünk **oktatási intézményeinek** óvó felügyelete kiemelten is fontos számomra. A sikeresen megoldott miskolci iskolai vezetőváltás után a nyíregyházi iskolai együttműködésben tapasztaltunk problémákat, ami leginkább az általános iskola és a gimnázium közötti feszültségekben öltött testet. A helyzetet nem könnyítette meg, hogy az előbbi intézmény gyülekezeti, az utóbbi országos egyházi fenntartású. A két fenntartó megállapodása alapján, az Országos Iroda Oktatási Osztálya és az EPSZTI közreműködésével egyeztetési és együttműködési programot indítottunk, amelynek a napokban történt meg az értékelése. Minden résztvevő egyöntetű véleménye, hogy igen hasznos és sikeres volt ez a program, amelyet a beiskolázási adatoktól kezdve a konkrét szakmai együttműködések is mutatnak. Külön örömmel számolok be róla, hogy a gyülekezet és az egyházkerület elnöksége példaadó egymásra figyeléssel és testvériességgel működött együtt, és ennek jövőbeli folytatása is körvonalazódik. Az OP elé ezért a jelenlegi együttműködés folytatását és a szervezeti javaslatok szakmai bázison való kidolgozásának javaslatát tudjuk vinni. Ennek jegyében írhatja ki az OP meghívásos formában a gimnázium igazgatói pályázatát. A meghívott személy ügyében a következő hetekben szólítjuk meg a szakembereket, biztosítva a gimnázium nyugalmát, a józan folytonosságot és a fenntartói elvárások világos megfogalmazását. Örömteli fejlemény az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium bővülése általános iskolai elsős osztállyal és újabb tantermekkel. Mindez Roncz Béla testvérünk, igazgató úr áldozatos, nagy hitű munkáját dicséri. Igazgató úr az idén igazgatói feladatköréből nyugdíjba megy. Közgyűlésünk az egyházkerület egésze nevében köszöni több évtizedes intézményvezetői munkáját, jó egészséget, sok erőt kívánva neki a továbbiakra is, és számítva aktivitására az aszódi evangélikus oktatás fejlesztésében is!

d) Egyházunk és gyülekezeteink finanszírozásában – véleményem szerint sajnálatos

– realitás ma még a **pályázatok** jelenléte. Az egyházkerületi „belső” pályázatokról lesz még ma szó, itt csak a „külső” pályázatokat illetően egy feladatvállalásunkról ejtek szót. Javasoltuk a tavalyi évben, hogy a gyülekezetek kapjanak szakmai támogatást a pályázatok felkutatásához, elkészítéséhez. Ez, ha nem is formalizáltan, de egyre szélesebb körben működik: az Országos Iroda pályázati munkatársai – áldozatos és egyben szakszerű munkát végző testvéreink, Bak Péter és Buday-Malik Adrienn – sok segítséget adtak a gyülekezeteknek. Továbbra is fontosnak tartanám azonban, hogy formalizáljuk ezt a közreműködést. Ugyanakkor ne tagadjuk el, hogy a kialakult, egyre inkább központosított pályázati rendszerben az államigazgatási-politikai döntéshozatal nagyban meghatározza esélyeinket. A tavalyi évben e körül kialakult feszültségek során jelentős többségben volt egyházkerületünkben is az az álláspont, hogy teológiai-morális értékeinket nem szabad feladnunk a média vagy a politika számára esetleges kedvesebb megnyilvánulásokért. Az év végi jelzések alapján ezt a tartásunkat elkezdte megérteni a politika is, és bizonyos mértékig számíthatunk a támogatási döntésekben korrekten nekünk járó forrásokra.

e) Tavaly indítottuk el egyházunk népmozgalmi adatai alapján annak a **hálózatosodási** projektnek a munkálatait, amely alkalmas támogatni stratégiai tervezésünket a gyülekezeti szinttől az országos döntéshozatalig. Ennek egyik eredménye az a térképalkalmazás, amelyet a Lechner Ödön Tudásközpont közreműködésével készítettünk. A lényege: gyülekezeti és települési szintig vizualizáltuk adatainkat és tendenciáinkat. Ezt röviden bemutatom a weboldalon. Ösztönzöm mindannyiunkat, hogy használjuk fel ezt a támogatást magunk is – erre példát is ad a következőkben a gyülekezetplántálás kérdése. A hálózatos projekt keretében felmértük egyházunk közösségi médiás jelenlétét, ennek alapján rövidesen ilyen jellegű/tartalmú támogatási programot indítunk. Az anyakönyvek feldolgozása még zajlik, itt tapasztaljuk helyenként az együttműködés hiányosságait és a párhuzamosságokat. Ezt problémának gondolom, további egyeztetések szükségesek.

f) Kiemelt jelentőségűnek tartom azon vállalásunk teljesülését, amit legutóbbi közgyűlésünk döntése alapján tettünk: a zsinaton javasoltuk a **gyülekezetplántálás** elindítását szembemenve a leépülés rossz érzetével és jelenségeivel. A zsinat elfogadta javaslatunkat, elnök-püspökünk pedig ezt nevezte a legfontosabb egyházi döntésünknek ebben a ciklusban. A konkrét lépésekről külön napirendi pont szól, de itt is szeretném megköszönni, hogy egyházkerületünk közgyűlésében volt kellő bátorság és hitbéli szilárdság ilyen kezdeményezést tenni!

3. Népmozgalmi folyamataink

Óvatos reménykedéssel állapíthatjuk meg, hogy az elmúlt néhány évben **csökkenni látszik annak a létszámvesztésnek az üteme**, amit az elmúlt másfél évtizedben statisztikai adataink is mutatnak. A keresztelések száma az elmúlt öt évben szinten maradt, a konfirmációkból kisebb mértékben lett kevesebb. A választói névjegyzékekben most már évente 2-5 százalékos a csökkenés a korábbi 5-8-hoz képest. Ennek okai és tendenciaszerűsége még sok beszélgetést igényel, de a hiteles képhez feltétlenül szükséges lenne az adatszolgáltatási kötelezettségek betartása. Sajnos e tekintetben nem sokat javult a helyzet, a 2016-os adatokat egyházkerületünk gyülekezeteinek egytizede le sem adta, további egytizednél pedig feltűnően furcsák az adatok. Sajnos a három egyházkerület közül nálunk a legrosszabb a helyzet e tekintetben. Szükségesnek tartom ezért az adatszolgáltatás normalizálása érdekében országos szinten konkrét diszciplináris következményekkel járó mechanizmusok létrehozását.

A korábban jelzett **egyházmegyei átalakítások** előkészítése zajlik. Itt fontos volna a Nógrádi Egyházmegyében felvetett gyülekezeti központi törekvések konkrét formalizálása. A Borsod–Hevesi Egyházmegyében a népmozgalmi adatok igen bizonytalanok még, az egyházmegye több fejleménye nem megnyugtató. Javaslom, hogy kellő előkészítés után ősszel értékeljük a 2012-ben indított kezdeményezésünk eredményeit az egyházmegye erősítése szempontjából. Hangsúlyozom: ebben az egyházmegyében a missziós célokról semmiképpen sem szabad lemondanunk!

A missziós szempontot szeretném e következő időszakban hangsúlyosan kezelni egy sajátos vetületben, nevezetesen **egyházkerületünk oktatási intézményei szemszögéből**. És itt nem csupán az egyházi intézményekre gondolok, hanem arra is, hogy a hittan révén az állami oktatásban miképpen vagyunk jelen, illetve arra, hogy kellőképpen élünk-e az egyházkerületünk területén található, nagyszámú felsőoktatási intézmény adta lehetőségekkel. Mindezt nagyban segíti majd annak a kutatásnak az eredménye, amit az OP javaslatunkra elindított az evangélikus iskolák egyházi jellegéről.

4. Az előttünk álló időszak feladatai, kihívásai

a) Országos folyamatok, helyzetek

Röviden utalok arra, hogy milyen témákat javaslok végiggondolni a minket körülvevő világból elkerülhetetlenül ránk vetülő ügyekből:

– A háborús feszültség és kereszténye ket érő üldöztetés nem csökken, sőt sok helyütt növekszik. Imádságainkat tematizáltan is fordítsuk ebbe az irányba, konkrét teendőinkről pedig a megfelelő fórumokon egyeztessünk!
– A migrációs nyomás Európán nagyban enyhült az elmúlt két évben, de kiszámíthatatlanok a jövő fejleményei. Itt volna az ideje, hogy politikai igazodásoktól és indulatoktól mentes teológiai-egyházi válaszokat keressünk erre a jelenségre.
– A civilügyi törvény érintheti alapítványaikat, illetve egyházunk egésze is kockázati helyzetbe kerülhet. Erre készüljünk fel.
– Az előjelek alapján igen heves és csúnya politikai kampányidőszak elé nézünk. A közelmúlt tapasztalati alapján várható lelkészeink, gyülekezeteink fokozott nyomás alá kerülése. Egymás közötti türelmes, felelősségteljes beszélgetésekkel formáljuk ki a következő hónapokban egyházunk békéjét, hitelességét megőrizni képes normarendszerünket, magatartásunkat!

b) Országos egyházi törekvéseink

– Tagja vagyok az egyházi struktúra egyszerűsítését célul kitűző koncepciót készítő bizottságnak. A cél az alulról induló, gyülekezeti körben megkezdett áttekintése az egyházmegyék, bizottságok rendszerének, Kérem, hogy ebben mindannyian vegyünk részt!
– Tisztújítási év előtt állunk, azonban az átalakítási folyamatok miatt ellentmondásos a helyzet. Éppen a várható változások miatt felmerült országos szinten a választási ciklus módosítása: a jelenlegi meghosszabbítása vagy a következő rövidítése. Ebben hasznos volna jelzéseket kapnunk, illetve nagyon javaslom, hogy a következő időszakban az egyházi képviseleti szolgálatot vállalók esetében konkrét stratégiai programok, vállalások alapján történjen a jelölés és a választás is!
– A tavalyi egyházkerületi közgyűlésünkön kezdődött el az a közös gondolkodás, miképpen indulhatunk el az egyházi-gyülekezeti önfenntartás útján. Ez ma már országos program, folytassuk az erről való egyeztetéseket!

Megköszönve az elmúlt időszakban is érzett támogatást, bízom benne, hogy hasznosan tudok működni a szolgálatomból hátra lévő egy évben is. Ahogyan eddig, úgy a következő időszakban is elnöktársammal, Fabiny Tamás püspökkel, helyettesével, Cserhátiné Szabó Izabella püspökhelyettessel, Benczúr László tiszteletbeli kerületi felügyelőnkkel és Bak Péter felügyelő-helyettessel a meglévő, munkatársi és testvéri együttműködésünk ad ehhez nélkülözhetetlen támogatást. Az egyházmegyei elnökségek és minden gyülekezeti testvérünk segítő közreműködését érzem és hálás szívvel köszönöm!

Erdőkertes, 2017. április 21.

Dr. Fábri György
egyházkerületi felügyelő

Személyi változások az Északi Egyházkerületben 2016

Ordináció

2016. július 3-án Dabas-Gyónon Fabiny Tamás lelkésszé avatta *Kárnyáczky Esztert*.

Parókusi alkalmassági vizsga

2016. november 24-én sikeres parókusi alkalmassági vizsgát tett *Bajnóczi Mário*.

Megválasztás

2016. június 5-től *Horváth-Hegyi Áron* a Sámsonházai Evangélikus Egyházközség parókus lelkésze.

2016. szeptember 3-tól *Asztalos Richárd* a Debreceni Evangélikus Egyházközség parókus lelkésze, 2016. szeptember 11-től pedig igazgató lelkésze.

2016. szeptember 10-től *Péter Zoltán* a Budavári Evangélikus Egyházközség parókus lelkésze.

2016. október 29-től *Szlaukó Orsolya* a Ceglédi Evangélikus Egyházközség parókus lelkésze.

Kiküldés

Horváthné Csoszánszky Márta gyülekezeti helyettes másodlelkész a Pilisi Evangélikus Egyházközségben 2016. augusztus 1. és 2017. június 30. között.

Bajnóczi Mário iskolalelkész a Miskolci Kossuth Lajos Evangélikus Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskolában 2016. augusztus 15. és 2017. augusztus 14. között.

Kárnyáczki Eszter iskolalelkész a Túróczy Zoltán Evangélikus Óvoda és Magyar–Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolában 2016. augusztus 15. és 2017. augusztus 14. között.

Szöllősi István Sándort Fabiny Tamás átkérte a Déli Egyházkerület állományából, és kiküldte iskolalelkésznek a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnáziumba 2016. augusztus 15. és 2017. augusztus 14. között.

Gerlai Pál gyülekezeti lelkész a Tokaj és környéke Evangélikus Egyházközségben 2016. augusztus 15-től határozatlan időre.

Gerlai Pál egyetemi lelkész a Miskolci Egyetemen 2016. szeptember 1-től.

Asztalos Richárd egyetemi lelkész a Debreceni Egyetemen 2016. szeptember 1-től.

Molnár Lilla Fabiny Tamás hozzájárulásával doktorandusz hallgatói státusza mellett a Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközségben hitoktatói és lelkészi munkát végezhet 2016. szeptember 1-től.

Hosszabbítás

Kocsár-Kozma Anett beosztott lelkészként szolgált a Váci Evangélikus Egyházközségben 2016. június 1-től gyermeke születéséig és a szülési szabadsága megkezdéséig.

Czöndör István beosztott lelkészként szolgál a Csővári Evangélikus Egyházközségben 2016. augusztus 15-től további egy évig.

Lénárt Viktor önkéntes helyettes lelkészként szolgál a Piliscsabai Evangélikus Egyházközségben 2016. december 31-ig.

Lemondás, felmentés, nyugdíj

2016. június 6-tól *Liszka Viktort* Fabiny Tamás felmentette a Budavári Evangélikus Egyházközségben végzett beosztott lelkészi szolgálat alól, és átengedte a Déli Egyházkerület állományába.

2016. június 30-tól *Asztalos Richárdot* Fabiny Tamás felmentette a Miskolci Egyetemen végzett egyetemi lelkészi szolgálata alól.

2016. június 30-tól *Molnár Lillát* Fabiny Tamás felmentette a Debreceni Egyetemen végzett egyetemi lelkészi szolgálata alól.

2016. augusztus 14-től *Gerlai Pált* Fabiny Tamás felmentette a Miskolci Kossuth Lajos Evangélikus Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskolában végzett iskolalelkészi szolgálata alól.

2016. augusztus 14-től *Bajnóczi Máriót* Fabiny Tamás felmentette a Pilisi Evangélikus Egyházközségben végzett beosztott lelkészi szolgálata alól.

2016. augusztus 31-től *Erdélyi Csabát* Fabiny Tamás felmentette a Pilisi Evangélikus Egyházközségben végzett helyettes lelkészi szolgálat alól, és átengedte a Déli Egyházkerület állományába.

2016. augusztus 31-től *Molnár Lillát* Fabiny Tamás felmentette a Debreceni Evangélikus Egyházközségben végzett beosztott lelkészi szolgálat alól.

2016. október 28-tól *Domokos Tibor* parókus lelkészi jogviszonya megszűnt a Fancsali Evangélikus Egyházközségben.

Egyéb

2016. július 1-től *Kecskés Anita* irodavezető munkáját az északi püspöki hivatalban *Veres Katalin Csenge* vette át. Kecskés Anita a Magyarországi Evangélikus Egyház Kórházmissziói Szolgálatánál dolgozik tovább.

2016. szeptember 1-től *Molnár Lilla* doktorandusz hallgató lett az Evangélikus Hittudományi Egyetemen.

Házasságkötés

2016. július 1-jén *Török Anett* lelkésznő és *Kun Tibor* házasságot kötöttek.

Gyermekszületés

Dobó Dániel lelkésznek és feleségének, *Dobóné Somogyi Eszternek* január 9-én Noel Nátán nevű, első,

Zsarnai Krisztián lelkésznek és feleségének, *Zsarnainé Urbán Nórának* április 30-án Emma nevű, negyedik,

Kocsár-Kozma Anett lelkésznőnek és férjének, *Kocsár Gábornak* július 15-én Gábor nevű, első,

Bozorády András lelkésznek és feleségének, *Bozorády Ildikónak* augusztus 14-én Illés nevű, negyedik,

Kulcsár Márton lelkésznek és feleségének, *Petrilla Jankának* október 23-án Zsombor Márton nevű, első gyermekük született.

Halálozás

Bohus Imre ny. lelkész 2016. február 22-én, életének 92. évében elhunyt.

Schultz Jenő ny. lelkész 2016. május 21-én, életének 99. évében elhunyt.

Kőszeghy Tamás ny. lelkész 2016. október 12-én, életének 83. évében elhunyt.

Emlékük legyen áldott!

Egyházkerületi és reformációi munkaterv 2017–2018

2017. június 6–8.
Országos lelkészkonferencia, Balatonszárszó, SDG református konferenciaközpont

2017. június 23.
Egyházmegyei elnökségek tanácskozása, Bagolyirtás

2017. július 3–9.
Konfirmandus- és ifjúsági tábor, Bánk

2017. július 6–9.
25 éves magyar–bajor partneregyházi találkozó, Bonyhád

2017. augusztus 24–27.
Magyar napok az MEE szervezésében, Wittenberg

2017. szeptember 28.
Beosztott és új lelkészek találkozója

2017. október 5.
Állami reformációi ünnep református és evangélikus egyházvezetők részvételével, Budapest

2017. október 13.
Az evangélikus és református zsinat együttes ünnepi ülése, Budapest

2017. október 14.
Országos evangelizáció, Budapest – Deák tér

2017. október 24.
Egyházmegyei elnökségek tanácskozása, Budapest

2017. október 31.
500 éve reformáció – állami ünnepség, Papp László Sportaréna

2017. november 3–5.
Országos felügyelői konferencia, Révfülöp

2017. november 10.
Egyházkerületi közgyűlés, Budapest

2017. november 11.
A reformációi emlékév evangélikus záróalkalma, Budapest – Deák tér

2017. november 14–15.
Agglomerációs konferencia, Kézdy Péter – Piliscsaba

2017. december 1.
Nyugdíjas lelkészek találkozója, Budapest – Rózsák tere

2018. január 14–21.
Ökumenikus imahét

2018. február 3.
Gyülekezeti elnökségek találkozója, Miskolc – gimnázium

2018. február 26–27.
Hivatásgondozó napok jubiláló ordináltaknak

2018. március 23.
Egyházkerületi közgyűlés

2018. április 21.
Missziói nap az Északi Egyházkerületben, Aszód – gimnázium

2018. április 29.
A hivatás vasárnapja

2018. augusztus 29–31.
Munkaévkezdő lelkészkonferencia, Balatonszárszó

A Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének kiadványa
Budapest, 2017.
Felelős kiadó: Dr. Fabiny Tamás
Szerkesztés: Balicza Máté, Sánta József
Szöveggondozó: Ecsedi Klára
Nyomdai előkészítés: Luther Kiadó
Nyomdai kivitelezés: Mondat Kft.
Felelős vezető: Nagy László
Megjelent 1200 példányban.

CONSERVANDO ET RENOVANDO

KRISZTUS-KÖVETÉS
SZOLIDARITÁS
SZENTÍRÁS
NYILVÁNOSSÁG
TANÚSÁGTÉTEL
IMÁDSÁG
HITVALLÁSOK
SZERETETSZOLGÁLAT
DERŰ
LELKISÉG
GYÜLEKEZETI KÖZÖSSÉGEK
LÁTHATÓAN EVANGÉLIKUS
VIGASZTALÁS
KÜLKAPCSOLATOK
NYITOTTSÁG
OKTATÁS ÉS NEVELÉS
ÖKUMENÉ
HAGYOMÁNY
MEGÚJULÁS
TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁS